Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 56a

Ljubljana, petek 9. marca 1934

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—. Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Začasno končan „inženjerski dvoboj“

Na včerajšnji seji Narodne skupščine je posl. Stanić zopet napadel prometnega ministra — Tehtna izjava predsednika vlade — Prometni proračun odobren

Beograd, 8. marca, p. Po včerajšnjem obširnem ekspozeju in odgovoru prometnega ministra g. Lazara Radivojevića je Narodna skupščina pozno v noč in danes ves dan nadaljevala razpravo o proračunu prometnega ministrstva. Debata je bila tudi danes skrajno napeta.

Med drugimi sta govorila sinoči poslanca Drmelj in dr. Rape, danes pa posl. dr. Pivko. Posl. Drmelj je opozoril na nujno potrebo zgraditve šentjanške in kočevske železnice, dr. Rape je obravnaval veliko važnost letalstva v modernem prometu in zahteval, naj prometno ministrstvo temu problemu posveča kar največjo pozornost, dr. Pivko pa se je v svojem govoru dotaknil enega najbolj bolečih vprašanj naše prometne službe, to je materialnega in socialnega položaja železniških uslužbencev in se posebno toplo zavzel za izboljšanje mizernega položaja železniških delavcev.

Na današnji popoldanski seji je ponovno govoril nar. posl. g. Andra Stanić, ki je vztrajal pri svojih obdolžitvah proti ministru inž. Radivojeviću in zahteval njegovo ostavko. Nato je posegel v debato zopet predsednik vlade g. Nikola Uzunović, ki je v tehtnem govoru poudaril, da je morda mogoče teoretično govoriti o škodi, da pa ne more biti niti govora o kakih zlorabah in o kakem zlonamernem oškodovanju države, najmanj pa o gorostasni številki 800 milijonov dinarjev. Na praktičnem primeru je pokazal, da je pač država v pomanjkanju lastnih sredstev podobna dolžniku, ki mora za posojilo plačevati visoke obresti. V času, ko so se sklepale te pogodbe, so bili pogoji, po katerih so sklenjene, najpovoljnejši, a pogodbe so bile sklenjene predvsem zato, da se s tujim kapitalom v pomanjkanju domačega da kruha in zaslužka brezposelnim in siromašnim. Narodna skupščina je nato z ogromno večino odobrila proračun prometnega ministrstva in pričela razpravo o proračunu kmetijskega ministrstva, ki se bo nadaljevala še jutri.

★

Beograd, 8. marca. p. Na snočnji seji Narodne skupščine, ki je trajala globoko v noč, se je vršila obsežna podrobna debata o proračunu prometnega ministrstva. Debato je s svojim triurnim govorom otvoril prometni minister g. Lazar Radivojević, za njim pa so govorili še številni narodni poslanci, ki so večinoma opozarjali na prometne potrebe svojih srezov. Med drugimi sta govorila tudi narodna poslanca dravske banovine g. Alojzij Drmelj, ki je opozoril zlasti na pereče vprašanje zveze Slovenije z morjem in na nujno potrebo graditve proge Št. Janž - Sevnica, ter narodni poslanec g. dr. Stane Rape, ki je govoril o civilnem letalstvu in zahteval, da se posveti tej novi panogi modernega prometa potrebna pozornost.

Posl. A. Drmelj

je v svojem govoru med drugim rekel:

Že drugič stopam v tej proračunski debati na govorniški oder, da opozorim na najbolj pereča vprašanja, ki se tičejo dravske banovine ter njenega gospodarskega razvoja. To je vprašanje zveze Slovenije z morjem z zgraditvijo proge **Kočevje—Sušak** in druge velevažne proge **Št. Janž—Sevnica.** Obe progi sta važni in že uzakonjeni v Blairovem posojilu. Že samo to je imperativ, ki nalaga da se zgradita čimprej. Pa tudi pravičnost in enakopravnost zahtevata zgraditev omenjenih prog, da se tudi severnim krajem olajša promet in poživi gospodarstvo. Obe progi pomenita najlažjo zvezo dravske banovine s širnim svetom. Proga Št. Janž—Sevnica je dolga samo 12 km. Tračnice za to progo so že pripravljene, in sicer z zamenjavo tračnic na progi Zidani most—Zagreb. Treba je zgraditi samo še spodnji ustroj, položiti pragove in najvažnejša dela bi bila izvršena. Vsi vemo, da se v raznih pokrajinah države grade proge, čeprav so težki časi in huda stiska. Prav je tako, saj se na ta način ustvarijo osnovni pogoji za izmenjavo blaga in poživljenje gospodarstva. Onih krajev, ki so tako srečni, da dobe tako važna komunikacijska sredstva, nič ne zavidamo, marveč jim to iz srca privoščimo. Prav tako pa je upravičena naša želja, da se tudi našim krajem dá vsaj nekaj. Za to govori tudi socialna stran tega vprašanja. Ta proga bi se gradila izključno v krajih, kjer čakajo tisoči na zaposlitev. Pri majhnih mezdah so pripravljeni delati, saj zahtevajo samo skromen zaslužek, da si ohranijo golo življenje. Poleg tega govore za čimprejšnjo zgraditev teh prog tudi razni drugi velevažni momenti. Zato prosim g. ministra da vse to vpošteva in poskrbi, da se čimprej prične z delom. Prav tako naj upošteva tudi potrebo zgraditve proge **Novo mesto—Brežice,** nakar še posebej opozarjam, ker je ta proga velikega gospodarskega pomena. V prepričanju, da bodo te želje vpoštevane, bom glasoval za proračun

Današnja dopoldanska seja

Razprava o proračunu prometnega ministrstva se je nadaljevala tudi ves današnji dan. Na dopoldanski seji je govoril prvi posl. Vukašin Spasović, ki je v glavnem odobraval prometno politiko sedanjega ministra in izjavil, da naš promet ni bil še nikdar tako urejen, kakor je sedaj. Posl. Milan Živanović je grajal dejstvo, da v proračunu ni kreditov za dovršitev jadranske proge. Zahteval je tudi povečanje kreditov za dovršitev predora pri Saranovcu.

Posl. Stjepan Kneževič je obširno govoril o pomorskem prometu in grajal dejstvo, da se je država toliko brigala za povečanje prometa na internacionalnem Dunavu, dočim naši lastni obali posveča vse premalo pozornosti. Izdelati je treba sistematičen načrt za povzdigo našega pomorskega prometa. Neredno izplačilo državne subvencije parobrodnim društvom zelo otežkoča njihovo poslovanje. Trgovska mornarica je skoraj v agoniji in zato smatra, da so nujno potrebni ukrepi za pritegnitev prometa v naše luke. V tem pogledu moramo slediti drugim pomorskim državam, ki žrtvujejo v ta namen vse.

Posl. dr. Mirko Lisavac je zahteval, naj se čimbolj pospeši modernizacija proge Pančevo-Vršac, ki predstavlja najugodnejšo zvezo Banata z Beogradom. Opozicijski govornik dr. Milan Metikoš je kritiziral vso prometno politiko in grajal zlasti to, da posveča prometno ministrstvo premalo pozornosti pomorskemu prometu.

Malo senzacijo je vzbudil govor poslanca Milana Veličkoviča. Kritiziral je zlasti sklenitev pogodb z Batignolom in Boyerjem, ki je bil na čelu francoske družbe za gradnjo železniških prog v Jugoslaviji in katerega so sedaj v Franciji v zvezi z afero Staviskega zaprli. Če je dopuščal take goljufije na škodo svojega lastnega naroda in države, ne moremo pričakovati, da bi kazal več poštenja pri nas. Govornik je objavil, da je prispela sinoči iz Pariza vest, da so našli v čekovnih nakaznicah Staviskega tudi imena petih Jugoslovenov. (Medklic: Osem jih je!) Ko sem snoči to slišal, sem se spomnil izgraditve požarevačke železniške proge. Bilo bi zelo zanimivo in koristno dognati imena onih oseb, ki so posredovale pri sklepanju te pogodbe. Vse kaže, da je imel Staviski svoje prste tudi v naši državi in da je bil Boyer njegov eksponent.

V zaščito železničarjev

Govor posl. dr. Ljudevita Pivka — Bedni položaj železničarjev in železniškega delavstva

Poslanec mariborskega sreza dr. Ljudevit Pivko je posvetil svoj govor položaju železniških nameščencev, v prvi vrsti pa delavstva. Njegovim izvajanjem je sledila vsa zbornica z največjo pazljivostjo. Med drugim je rekel:

Znižanje izdatkov in štednja sta v prometnem resoru zadela samo nameščence, a najbolj delavstvo. Posledica je, da so

nameščenci prišli v nevzdržen položaj

in so takorekoč na robu propada, a to mora neizogibno vplivati tudi na varnost našega prometa. Ponovno zniževanje delavskih plač je doseglo že tako stopnjo, da se mora človek resno vprašati, ali je pod takimi prilikami sploh mogoče vršiti naporno in odgovorno službo. Tudi strokovnjaki sami priznavajo, da so redukcije plač, ki so dosegle nepojmljivo nizko stopnjo, sporedno z istočasnimi redukcijami osobja spravile redno

funkcioniranje naših prometnih ustanov že v resno nevarnost

Zato se mora taki praksi energično napraviti konec. Reducirajo naj se predvsem oni, ki so za službo nesposobni in slabo kvalificirani, ter oni, ki imajo drugod dohodke in niso odvisni od zaslužka in naposled morda še oni, ki imajo priliko in možnost, najti zaslužek drugod. Toda teh je dandanašnji gotovo zelo malo.

Spričo teh prilik pomeni tem večji udarec odlok generalne direkcije, ki je 31. avgusta 1933 obvestila vse direkcije, da se

v delavnicah in kurilnicah zniža delovni čas

od 8 na 7 ur, ob sobotah pa na 6 ur. Pri gradbenih sekcijah je bilo v praksi že od aprila znižanje delovnega časa, tako da so imeli delavci skoro vsak teden brezplačen dopust. Pri nekaterih sekcijah so delali sploh samo 14 do 18 dni mesečno, tako da je znašal mesečni zaslužek posameznega delavca 200 do največ 450 Din. Naravna posledica je, da so

delavci telesno docela izmozgani

in oslabeli, ker si ne morejo privoščiti tečne hrane, najbolj pa trpe dela ske družine, ki morajo naravnost stradati. So primeri, ko železniški delavci niti svojih otrok ne morejo pošiljati v šolo, ker nimajo kaj obleči. Mesečni zaslužek takega delavca v naših krajih ne zadostuje niti za najemnino, kamoli za druge življenjske potrebščine. Ali se more potem še kdo čuditi, če vlada med tem delavstvom nerazpoloženje in če le z nevoljno opravlja svoj posel? Tudi

način določevanja mezd

v posameznih krajih in pokrajinah je kривičen. Tako imajo n. pr. dela ci v mariborskih železniških delavnicah in kurilnicah mnogo nižje plače nego drugod. Delavci v kurilnicah zaslužijo od 1. januarja 1933 dalje mesečno po 120 do 500 Din manj, ker je ukinjeno vse akordno delo. To znižanje je posledica nedovolnih kreditov za delavnice in kurilnice, a pri vsem tem je bilo še odrejeno, da se morajo še pri teh kreditih doseči prihranki najmanj v višini 5 odstotkov, s čimer se je položaj delavstva še bolj poslabšal.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je posl. dr. Pivko podrobno orisal tudi

položaj drugih delavskih kategorij,

zlasti tudi progovnih delavcev in ostro grajal prakso ki se je uvedla v zadnjem času, da prometno ministrstvo ne spoštuje niti svojih lastnih pravilnikov. Po pravilniku za železniške delavce je delavstvu zagarantiran na mesec 20-dnevni zaslužek po 8 ur. Delovni čas bi moral znašati torej mesečno najmanj 160 ur, v resnici pa znaša komaj 130 ur in se manj, tako da izgube delavci na mezdah tudi vsled tega še nadaljnjih 120 do 300 Din mesečno. Pač pa morajo v polnem iznosu plačati svoje prispevke za penzijski fond in v bolniško zavarovanje. Delavci na področju ljubljanske železniške direkcije zaslužijo sedaj

mesečno 300 do največ 600 Din.

Baš v tej direkciji pa so uslužbenci večinoma starejši oženjeni ljudje, ki morajo skrbeti za svoje družine. Stanovanjske prilike so baš v dravski banovini še najmanj ugodne in so tu stanovanja nesorazmerno draga. Zato je razumljivo, da je postal po zadnjem znižnju delovnega časa pri tem že itak več ko bornem zaslužku

položaj železniških delavcev na področju ljubljanske direkcije naravnost katastrofalen.

Edini izhod iz tega položaja je v tem, da se zasigura železniškemu delavstvu po pravilniku določenih 160 delovnih ur na mesec in da se plače na novo urede. To zahteva interes prometne službe, pa tudi interes držav.e, kajti zadovoljno delavstvo bo najboljša opora narodne in državne misli.

Vsekakor bi bilo v interesu prometne službe, da se

redno namešča nov naraščaj.

Naraščaj pa ne more dobiti službe, dokler je ne zapuste stari nameščenci, ki so ali dopolnili svoja službena leta ali jim starost in onemoglost ne dovoljujeta izvrševati službe. Ljudje pa se ne upokojujejo, čeprav služijo že več kakor predpisano dobo. Zato se mlajše moči nameščajo večinoma le kot dnevničarji; za nje v eksekutivni službi ni mesta, niti kredita.

Naši strojevodje

so poglavje zase. To so ljudje, ki leta in leta nosijo silno odgovornost za stroje, za življenje potnikov in za tovor. Pa se jim vendar ne posveča nikaka skrb in se jim ne zagotovijo takšni življenjski pogoji, da bi lahko bili brez skrbi za sebe in za svoje rodbine. Čudno malo je pri vsem tem v naši državi železniških nesreč. To okolnost je treba pripisati požrtvovalnemu delu te naše kategorije jugoslovenskih ljudi, ki ima menda najmočnejše živce. Ne verujem, da je gospodi znano, koliko dohodkov imajo strojevodje. Poleg tega pa se še čestokrat dogodi, da jim od njihove plače odtrgujejo visoke vsote v obliki glob, marsikaterikrat celo 300 Din na mesec in to zgolj zaradi neznatnih prestopkov formalnih določb. V prometnem ministrstvu se pripravlja načrt za

spremembo zakona o državnem prometnem ošobju

z dne 21. junija 1931. leta. Sprememba tega zakona je v resnici nujno potrebna.

Podpredsednik dr. Kosta Popović opozarja govornika, naj konča, ker je že poteklo za govornike določenih 15 minut.

Posl. dr. Pivko: Le še nekaj pripomb. Sprememba tega zakona je zares nujna. Prehodne odredbe sedanjega zakona zelo oškodujejo pravice uradnikov maturantov, katerim je naravnost onemogočeno napredovanje iz šeste v peto skupino. To je treba vsekakor popraviti in sicer čim prej že z amandmanom, tako da se ti uradniki izenačijo z maturanti v drugih resorih.

Posl. dr. Pivko je nadalje govoril zlasti

o železniški postaji v Gornji Radogni.

Že 15 let se zavzemamo za to postajo, ki je v neposredni bližini meje in znanega zdravilišča Radenske Slatine. Promet v G. Radgoni je zlasti jeseni tako velik, da ga osobje na taki postaji in s tako skromnimi pripravami nikakor ne more obvladati. Poleg vsega tega pa je postaja v sramoto našemu državnemu prestižu. Generalna direkcija je načelno že odobrila gradnjo nove postaje. Kdaj pa se bodo začela dela, nihče ne ve. Takšne železniške postaje, kakor jo ima Gornja Radgona, menda v vsej naši državi ni: lesena baraka je lahko služila železniškemu prometu v Gornji Radgoni pred 20 leti, ko tam ni bilo meje in ko se je ves promet vršil na postaji v Spodnji Radgoni, ki je sedaj v Avstriji. Avstrijska postaja je dvonadstropna stavba, čeprav imajo tam mnogo manj prometa kakor na naši strani. In poleg vsega tega na naši postaji ni nobenega skladišča niti drugih priprav, ki so vsaki železniški postaji nujno potrebne.

Ob zaključku je dr. Pivko pozval g. ministra naj izpolni iznešene želje v korist nameščencev v prometni službi in prebivalstva na naši severni meji. Za posl. dr. Pivkom je dopoldne govorilo še deset poslancev ,nakar je bila seja ob 13. zaključena.

Vso skrb moramo posvetiti civilnemu letalstvu

Posl. dr. Stane Rape o stanju civilnega letalstva pri nas in v drugih državah

Pozornost so vzbudila izvajanja poslanca dr. Staneta Rapeta, ki je znan letalski strokovnjak in šef letalskega centra v Ljubljani. Izvajal je med drugim:

Naša država je začela organizirati svoje civilno letalstvo mnogo pozneje kakor druge države. Dobra stran te zakasnitve je bila da so se mogle izkoristiti izkušnje, ki so si jih druge države pridobile šele po težkih žrtvah. V začetku se je smatralo civilno letalstvo za sport. Preokret je nastal, ko se je pokazalo, da je

Nemčija zgradila ogromno civilno letalstvo,

ki predstavlja danes moč, s katero je treba resno računati. Nemci so v teku desetih let vzpostavili tako intimen kontakt med letalstvom in najširšimi plastmi naroda, da je danes sleherni Nemec zainteresiran na razvoju nemškega letalstva. Danes je nemško letalstvo po kakovosti letal in pilotov gotovo eno najmočnejših v Evropi. Tako vežbajo Nemci bodoče voditelje najstrašnejšega orožja morebitne vojne, velikih zračnih bombarderjev, kar so v stvari vsa velika prometna letala.

V Nemčiji in v številnih drugih državah goje zadnja leta na vso moč tudi

jadralni sport.

Pri nas je ta panoga še v povojih, dasi predstavlja za pilota že polovico potrebne kvalifikacije. Stroški vzgoje so pri tem desetkrat manjši, kakor pa stroški za vzgojo pilota.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je dr. Rape obširno govoril o institucijah, ki skrbe pri nas za propagando letalstva ter obširno govoril o vzornem delu Aerokluba »Naša krila« in o Društvu za zračni promet, ki je bilo osnovano leta 1927. in je znano v javnosti pod imenom

Aeroput.

To je edino naše letalsko društvo, ki ima koncesijo za letalski promet v naši državi. Kapital društva je po večini podpisan od malih ljudi, saj je nad 4100 delničarjev. Za sebne aviatike pri nas sploh ni, saj imamo med 14 milijoni samo enega jugoslovenskega državljana, ki ima svoje lastno letalo. Tudi jadralni sport se goji pri nas samo v maniši skupini v Beogradu, ki pa razpolaga le z zelo omejenimi sredstvi. Dočim je pilotska šola dala preteklo leto prvih 30 pilotov, rekrutira 22 italijanskih privatnih letalskih šol letno nad 300 pilotov. Pri nas imamo vsega 50 diplomiranih letalcev, dočim so jih Nemci samo preteklo leto vzgojili nad 2000. Poljaki pa nad 500. **Naša prometna** letala so preletela lansko leto 250.000 km, dočim prelete avstrijska letala 500.000, češkoslovaška nad 1 milijon, italijanska nad 5 milijonov, nemška pa nad 9 milijonov kilometrov na leto. Naša letala so v prometu ne polnih šest mesecev na leto, v ostalih državah pa vzdržujejo letalski promet preko vsega leta. Na mnogih linijah pri nas še pri tem omejenem prometu ne vzdržujemo niti dnevnih zvez, nego samo trikrat na teden. Ni čuda, če se pri takih razmerah

publika pri nas ne more navaditi na potovanje po zraku.

V Jugoslaviji je bilo desetkrat manj potnikov nego v mali Avstriji. Naša letala prepeljejo letno komaj tisoč kilogramov pošte, v Avstriji pa 15.000. Blagovni promet znaša pri nas v letalskem prometu komaj 15.000 kg, v Avstriji pa 185.000. Naša zračna letalska mreža meri skupno 1599 km, avstrijska 3573, poljska 5690, italijanska 20.940, francoska in nemška pa vsaka nad 40.000 km. To našo neaktivnost skušajo izrabiti razna evropska letalska društva, ki vedno bolj navalujejo v našo državo ter skušajo dobiti čim večji vpliv na eksploatacijo našega neba in naših letalskih linij. Naših

glavnih pet zračnih linij,

to so Beograd - Dunaj, Beograd - Bukarešta, Beograd - Carigrad in Beograd - Atene eksploatirajo tujci brez kakršnegakoli našega sodelovanja, dasi smo mi izdali za zgraditev potrebnih letališč in ustanov ogromne vsote. Zato moramo napeti vse sile, da poživimo svoje lastno letalsko aktivnost in da

preprečimo prevelik vpliv tujcev

na bodoči razvoj našega letalstva. Za civilno zrakoplovstvo izdaje Francija 528, Italija 222, Bolgarija 131, Poljska 64, Češkoslovaška 81, in Avstrija 15 milijonov, Jugoslavija pa borih 9 milijonov letno. Mi smo v pogledu letalskega prometa v vsakem pogledu na zadnjem mestu. Dočim dobe v Nemčiji in drugih državah favorizirane letalske družbe vsaj 10 odstotkov celokupnega letalskega proračuna, dobi naše civilno letalstvo samo 3.5 odstotka, da ne govorim o modernih Rusih, kjer potrošijo za civilno letalstvo nad 30 odstotkov celokupnega proračuna za zrakoplovstvo. V naši državi je danes

okrog 120 aktivnih odborov

za propagando letalstva. Naša maldina, ki že največje zanimanje in z malimi sredstvi je naš Aeroklub v preteklem letu vzgojil 37 novih pilotov in 55 jadralcev. Aeroklub pripravlja sedaj novo velikopotezno akcijo za propagiranje jadralnega sporta.

Spričo opisanega položaja našega letalstva smatram, da mora prometno ministrstvo tej panogi modernega prometa posvetiti več pažnje in da bi bilo greh znižati pičlo odmerjene kredite tudi le za 5 par. Pač pa smatram, da je neobhodno potrebno najti potrebna sredstva za čim izdatnejšo podporo civilnega letalstva potom naknadnih kreditov in določiti program postopnega povišanja kreditov do višine, ki nam bo omogočila, da si zgradimo enakovredno letalstvo, kakor ga imajo sosedne države.

Posl. Stanić vztraja pri svojih obtožbah

Pojasnila prometnega ministra Radivojevića ga ne zadovoljujejo — Novi napadi na njegovo poslovanje

Na popoldanski seji, ki se je pričela ob 16., je govorilo najprej pet poslancev, večinoma o prometnih potrebah svojih pokrajin. Ob splošni pozornosti je nato povzel besedo nar. posl. in bivši prometni minister *Andra Stanić,* da odgovori na včerajšnja izvajanja prometnega ministra inž. Radivojevića. V svojem nadenournem govoru je vztrajal pri svojih prvotnih trditvah in znova dokazoval, da je država bila s temi pogodbami oškodovana, da so pogodbe sklenjene protizakonito in da bi moral prometni minister g. Radivojević izvajati konsekvence. Ponovil je navedbe, ki jih je podal glede teh pogodb v svoji prvi izjavi 3. januarja 1931, ko je bila podpisana pogodba z Boyerjem, sta bila že izvoljena Narodna skupščina in senat, torej oba zakonodajna doma, ki bi morala v smislu člena 104. ustave na vsak način sklepati o teh pogodbah. Pa ne samo tu, tudi zakon o železnicah in javnem prometu, ki ga je izdal sam inž. Lazar Radivojević, določa v svojem 4. členu, da se mora vsaka zgraditev novih železniških prog odobriti zakonskim potom. Zato smatra, da je bilo postopanje inž. Radivojevića nezakonito ter da pristanek predsednika ministrskega sveta in gospodarskega odbora ministrov ni bil zadosten. Prepušča pa Narodni skupščini, da sama o tem presoja.

Zagovor prometnega ministra, da je tudi Glavna kontrola kot najvišji forum za točno izpolnjevanje zakonov dala svoj pristanek, ni nikako opravičilo, ker je baš Glavna kontrola zahtevala, naj si prometni minister za finančni del pogodb preskrbi zakonsko pooblastilo.

Sklenitev teh pogodb tudi formalno ni bila pravilna že zaradi tega, ker na licitaciji ni bilo toliko ponudnikov, kolikor jih zahteva zakon o državnem računovodstvu.

Prometni minister je po mnenju poslanca Stanića skušal predstaviti te pogodbe v lepši luči in jih je pojasnjeval tako, da se ni niti dotaknil finančnih obveznosti države. Zato vztraja pri tem da je bila država s temi pogodbami oškodovana za milijone in milijone. V svojih nadaljnjih izvajanjih je posl. Stanić ponovil svoje prvotne trditve glede previsokih cen, iznašal statiko, navajal račune in proračune ter nadaljeval:

Dočim so se poprej prometni ministri običajno naglo menjali, je g. inž. Lazar Radivojević že štiri in pol leta na tem mestu, tako da se more smatrati vsa prometna politika zadnjih let za osebno akcijo g. Radivojevića. Kakšen je položaj našega prometa, kolika je aktivnost sedanjega prometnega ministra, najbolje dokazuje knjiga »Stanje državnih železnic v l. 1932.«, ki jo je napisal generalni direktor državnih železnic in v kateri prikazuje ta visoki funkcionar prometnega ministrstva stanje našega pometa v zelo črnih barvah. Posl. Stanić je nato prečital posamezne odstavke iz te knjige in dokazoval, da promet ni bil še nikdar tako slab, kakor je sedaj. Nato je nadaljeval:

Videč, da je vsa njegova obramba brez potrebne argumentacije in da se ne more ubraniti mojih očitkov, je začel g. Lazar Radivojević v svojem odgovoru kritizirati delo prejšnjih prometnih ministrov, opisoval, kako so se poprej gradile proge brez potrebnih predštudij in metal vso krivdo na druge. Pri tem je tudi trdil, da sem napadel elitni del naših inženjerjev, zaposlenih pri gradnji železnic in deval v nič ustanovo, ki je zgradila že tisoče kilometrov prog in skozi katero so šle že milijarde denarja in da sem s tem sramotil tudi vso našo državno upravo. To je vsa taktika g. Radivojevića, ki mu ni dovolj, da odriva odgovornost za svoje delo na vso vlado, marveč jo hoče odriniti celo na one poštene in zaslužne inženjerje, ki so vse svoje življenje posvetili izgraditvi in izboljšanju našega prometa.

Toda ta poizkus mu ne bo uspel. Za sklepanje pogodb in določitev cen nosi vso odgovornost on sam, kajti on je odgovoren tudi za teoretično in praktično sposobnost svojih podrejenih organov. Za škodljive pogodbe, ki jih je sklenil on, pač ne morejo biti odgovorni inženjerji. Lahko tudi izjavim tukaj pred vso skupščino, da svojih podatkov nisem dobil v prometnem ministrstvu, ker jih tam čuvajo kot največjo državno tajnost. Kot narodni poslanec sem te podatke zahteval in dobil v finančnem ministrstvu, ker jih tam ne smatrajo za tajnost, marveč za državne spise javnega značaja in **za sestavni del državnega proračuna.** Zato

pač ni na mestu, da prometni minister sedaj preganja svoje podrejene uradnike.

Čim sem dobil te podatke, sem o tem obvestil gosp. ministrskega predsednika. Dne 24. februarja ob 5.30 popoldne se je vršil nato sestanek v kabinetu ministrskega predsednika, ki so se ga udeležili poleg mene in gosp. Uzunovića predsednik Narodne skupščine dr. Komanudi, finančni minister dr. Djordjević in prometni minister inž. Radivojević. Razgovor na tem sestanku je bil zelo zanimiv in je trajal dve uri. Mislim, da lahko objavim rezultat tega razgovora. V začetku je prometni minister ravno tako, kakor sedaj tukaj v Narodni skuščini, dajal nedoločene odgovore, ko pa je uvidel, da do podrobnosti poznam vso materijo, je začel bolj odkrito odgovarjati na moja vprašanja. Ne da bi se spuščal v razlaganje vseh pogodb, naj izgotovim samo sledeče: Prometni minister mi je priznal, da je bila pogodba Boyer ob prenosu na Batignol izpremenjena. Priznal je, na kak način je to storil in priznal je, da bomo plačevali za vse te proge do končne zgraditve in še dalje vse do 1. julija 1944. Na moje zadnje vprašanje, zakaj je zahteval naknadno odobritev v finančnem zakonu in s tem otežkočil izpremembo teh pogodb, mi je odgovoril: Kaj mislite, da bom sam nosil vso odgovornost za to!? Lahko si mislite, kako so bili vsi navzoči zaprepaščeni spričo tega odgovora.

Ko sem odhajal iz kabineta ministrskega predsednika, sem bil prepričan, da bo prometni minister izvajal konsekvence in podal ostavko. Toda on tega ni storil, marveč poizkuša tudi letos, da skrivajoč se za vlado, reši sebe in svoj proračun. Mislim pa, da se mora to sedaj preprečiti. Vse to, kar sem povedal, kaže, da z moje strani pač ni bilo nobene zahrbtnosti. Moja borba je lojalna odkrita in protivnikom že naprej najavljena in taka borba je v skladu s starimi tradicijami tega doma ter v skladu z viteštvom našega naroda.

Apel predsednika vlade

Poziv k razsodnosti — Razlika med gradnjo z lastnim in gradnjo z izposojenim denarjem

Viharno pozdravljen je nato povzel besedo ministrski predsednik g. Nikola Uzunović, ki je ob največji tišini vse zbornice ter ob stopnjujočem se odobravanju in pritrjevanju med drugim rekel:

Proti svoji volji se v tem duelu dveh inženjerjev in naših tovarišev že drugič oglašam. Ko je g. Andra Stanić prvič razlagal svoje stališče do gradbene politike prometnega ministrstva, je postavil take trditve, da sem v odsotnosti prometnega ministra smatral za svojo elementarno dolžnost, da v tem trenutku, če nič drugega, napravimo vsaj eno rezervo: da bi se pod vtisom, ki so ga napravile te izjave v naši in inozemski javnosti, vzdržali do včeraj odnosno do današnjega dne, ko smo imeli priliko slišati tudi drugo stran, končnih sklepov. Bal sem se, da bi Narodna skupščina in vsa naša javnost ne ostali pod vtisom, čegar kvintesenca je bila, da je bila naša država pri javnem delu, ki obsega vsoto 1.2 milijarde dinarjev, oškodovana kar za 800 milijonov dinarjev, in to na način, da so se vršile velike zlorabe. Smatral sem za svojo dolžnost, da zaustavim ta vtis, predno ni stvar docela razčiščena. (Viharno pritrjevanje in odobravanje).

Z največjo pozornostjo sem poslušal razlaganje prometnega ministra na včerajšnji seji in z enako pozornostjo sem sledil prvemu in današnjemu govoru spoštovanega tov. Andre Staniča. Prepričan sem, da ste z enako pozornostjo zasledovali to stvar tudi vi vsi. Na nas je sedaj, da tako v enem kakor v drugem pravcu napravimo svoje sklepe o tej debati in zadene nas neprijetna dolžnost, da sedaj tudi mi posežemo v ta inženjerski dvoboj. Ne vem, ali smo že dovolj obveščeni, da moremo storiti svoje sklepe. Mislim, da je naša dolžnost, da se temu izognemo na ta način: če bi bil jaz pristaš g. Staniča, bi ga skušal pripraviti do tega, da bi nam jasnejše povedal, kaj si on prav za prav predstavlja pod to škodo, ki jo številčno označuje na 800 milijonov? Kaj je ta škoda? Ali je to le ona škoda, ki se pojavlja za vsakega dolžnika, ki gradi s kreditom in posojili potem je to povsem drugačna stvar, popolnoma normalna škoda in to je le normalni deficit za vsakogar, ki dela s tujim denarjem (Pritrjevanje in klici: Tako je!). **Dvomim, da bi bil le en človek pri nas ali v inozemstvu, ki bi verjel, da le pri poslu, ki stane 1.2 milijarde možna škoda 800 milijonov dinarjev. To bi bila zares taka škoda, kakor sedaj o njej govore vsi naši in inozemski listi. Apeliram na vso našo in vso dobronamerno inozemsko javnost, da v kolikor je na osnovi prvih izjav o tej stvari napravila svoje zaključke, izvrši svojo dolžnost in napravi zaključke tako, kakor jih pokazuje ta debata.**

V boljšo ilustracijo za presojo tega slučaja naj navedem svoj lastni doživljaj. Zidal sem hišo na kredit. Zadolžil sem se pri Upravi fondov za 2 milijona. Kaj mislite, koliko bom plačal upravi fondov za ta dva milijona posojila? (Medklic: Še dva milijona.) **Ni dovolj samo še dva milijona. Skozi 25 let moram plačevati po 200.000 Din letno. To pomeni, da bom v prvih 10 letih plačal 2 milijona, nato pa bom moral še celih 15 let plačevati še nadalje po 200.000 dinarjev letno, tako da bom plačal še 3.5 milijona Din, z drugimi besedami bi se reklo, da sem samega sebe oškodoval za 3.5 milijona Din in da lahko sedaj dolžim Upravo fondov, da me je opljačkala za 3 milijone Din. Ne drži pa ne eno ne drugo.** (Viharno pritrjevanje in odobravanje.) **Tako je tudi v tem primeru in apeliram na vso našo javnost, da tako gleda na stvar.**

Ne zanikam, da je morda točna trditev g. Stanića, da bi bilo bolje, če bi bili te proge napravili z lastnimi sredstvi in z domačimi podjetniki. Teoretično je to lahko, toda če se vrnemo nazaj na l. 1930., v dobo, ko so se sklepale te pogodbe, v dobo, ko se je začela omejevati naša gospodraska sposobnost in v vseh panogah gospodarstva besneti gospodarska kriza in brezposelnost, tedaj so odgovorni činitelji v tedanjem položaju smatrali za svojo dolžnost storiti vse, da za vsako ceno prožijo možnost dela in zaposlitve našemu delovnemu ljudstvu. In če nismo imeli svojih razpoložljivih sredstev, so pač morali na najprimernejši način apelirati na zunanji kredit. Dobili smo gotovo število ponudb, izmed katerih so se izbrale one, ki so bile za takratne čase najbolj ugodne in so se dela oddala pod finančnimi pogoji, ki so se v tistem času mogli smatrati za najpovoljnejše. Tako je treba gledati na vso stvar in s tega stališča presojati. Baš zaradi tega sem smatral za svojo dolžnost, napraviti to ugotovitev, da s tega mesta demantiram, da tu ne gre za nikake hotene zlorabe in če je v tem kaka škoda, je to škoda takega značaja, kakršna se pojavlja za vsakega siromaka, ki hoče graditi, a nima svojega denarja, marveč ga mora vzeti na posodo (Dolgotrajno viharno pritrjevanje.)

Morda bi vam bil ostal dolžan to izjavo, če bi davi, ko sem pregledoval tuje liste, ne videl, s kako naslado tuji listi z debelimi črkami poročajo na način, kakor da je v Jugoslaviji režim, ki pri poslu za 1.2 milijarde oškoduje državo kar za 800 milijonov. Najodločnejše s tega mesta demantiram skoz in skoz netočne trditve, da so bile pri sklepanju teh pogodb kakršnekoli zlorabe, najmanj pa take, da bi dosegle bajno vsoto 800 milijonov Din. Obžalujem, da nismo imeli lastnega denarja, ker potem bi nam ne bilo treba plačevati tako visokih obresti. Če so se zgodile kake pogreške, jih ne smemo povečavati in s tem dajati nam neprijaznemu tisku gradivo, da ves svet sodi o nas slabše, kakor pa zaslužimo.

Gospodje poslanci! Te dvoboj bo trajal po vsej verjetnosti še dolgo, gospodje bodo polemiko gotovo nadaljevali in tu se bo skrhalo še marsikatero pravniško pero, dokazujoč, ali so bile kake formalne nepravilnosti ali ne. Tu bodo imeli svojo besedo še inženjerji, ki bodo primerjali in računali ter vzporejali diagrame. Prepustimo to njim, naša dolžnost pa je, da vsemu svetu povemo, da pri vseh teh poslih ni bilo zlorab, o katerih se je tako nekritično in senzacionalno toliko govorilo in pisalo pri nas in v inozemstvu.«

Izvajanja predsednika vlade so napravila na vso skupščino globok vtis in z viharnim pritrjevanjem in aplavzom se je zbornica solidarizirala z naziranjem predsednika vlade in šefa stranke.

Zaključna beseda prometnega ministra

Po izjavi predsednika vlade je govorilo še nekaj poslancev, nakar je dobil zaključno besedo prometni minister inž. Radivojević. Izvajal je med drugim:

V razpravi o proračunu mojega resora se je oglasilo toliko govornikov in je bilo toliko vprašanj in predlogov, da ne vem, kako naj bi odgovoril vsem.

Glavno vprašanje pa je nedvomno vprašanje gradbene politike prometnega ministrstva. Sem spadajo pogodbe, ki so bile zaključene v času mojega ministrovanja. Kritika pa, ki se je iznesla glede njih, je pokazala, da se ni hotelo obravnavati ono, kar bi bilo potrebno, da se niso obravnavali finančni pogoji s stališča takratnih razmer v naši državi, da se tudi ni kritiziralo delo v okviru ocenitve dela kot takega.

Če to kritiko analiziramo, moramo priti do zaključka: Če smo izvršili gradbena dela, zgradili proge in so bile te proge potrebne in smo se pri tem ravnali po točno določenih predpisih in finančnih pogojih, potem nihče na tem odgovornem mestu ne bi mogel ravnati drugače kakor sem ravnal jaz. Smatram, da smo sprejeli pogodbe v smislu obstoječih predpisov in da so pogoji, ki jih določajo te pogodbe, povoljni, če upoštevamo takratne razmere. Ali so se prilike danes izboljšale ali ne, to nikakor ne more biti predmet posebne diskusije. Kar pa se tiče očitkov glede zlorab, je kritika šla mnogo predaleč in pokazala vse naše delo v taki luči, kakor da bi v prometnem ministrstvu ničesar drugega ne počeli nego le zlorabljali svoje funkcije in škodovali državi. Kritika je bila surova in se je osebno nanašala na mene.

V težkih razmerah živimo, a kljub temu moram reči, da se je tako v mojem resoru kakor tudi v podjetjih, ki so se angažirala za te gradnje, delalo tako, da smo lahko ponosni na naš promet. Naše železnice kot gospodarsko podjetje, v katerem je plasiran nacionalni kapital, so na dostojni višini, celo na izredno visoki stopnji. Kar se tiče osobja, v celoti odgovarja zahtevam, ki se stavijo nanj. Prav tako je v najboljšem položaju uprava, ki jo vodi to osobje. Nikar ne kritizirajte in ne pojmujte stvari tako, kakor vam jo hočejo predstaviti.

Na medklic nekega poslanca glede ankete o delovanju prometnega ministrstva je minister dejal: Jaz se nikakor ne branim ankete, mislim pa, da sem deloval v interesu države. Zavedam se, da je napredovanje našega prometa, da so rezultati, ki smo jih dosegli dosedaj v razvoju naših železniških gradenj in vsega našega ostalega dela, plod naših prizadevanj. Glede interpelacij, ki se nanašajo na konkretna vprašanja, pa bomo tu še razpravljali. Prepričan sem, da bomo s predlaganim proračunom, za katerega vas prosim, da ga sprejmete, mogli realizirati naše napore v čim večjo korist naše države.

Proračun sprejet

Govor prometnega ministra je bil sprejet zopet z viharnim aplavzom. Malo pred 22. uro je bil pri glasovanju tudi proračun prometnega ministra sprejet z ogromno večino.

Pričetek razprave o kmetijskem proračunu

Sledila je razprava o proračunu ministrstva za poljedelstvo in vode. Začel jo je z obsežnim ekspozejem kot zastopnik kmetijskega ministra minister za gradbe dr. Stjepan Srkulj. Govorila sta še poslanca Mita Dimitrijević in Sergij Urukalo, nakar je bila seja okrog 23. ure zaključena. Nadaljevala se bo jutri ob 8. K razpravi o kmetijskem proračunu je prijavljenih še 29 govornikov.

Seja mednarodne podunavske komisije

Nice, 8. marca s. Danes se je začela tukaj izredna seja mednarodne stalne podunavske komisije, ki se je udeležujejo zastopniki podunavskih držav in delegati Francije, Anglije in Italije. Komisija se bavi s tekočimi zadevami.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Poslanik dr. Spalajković v Beogradu

Beograd, 8. marca. p. Davi ob 7. je prispel semkaj naš poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajković. Dopoldne je posetil zunanjega ministra Bogoljuba Jevtića in ga podrobno informiral o vsebini svojih razgovorov s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem.

Nezgoda našega sofijskega poslanika

Beograd, 8. marca. p. Iz Sofije poročajo, da se je pripetila včeraj ob 13.30 našemu novemu poslaniku na bolgarskem dvoru gospodu Aleksandru Cincar-Markoviću, ko se je vračal od avdijence pri kralju na poslaništvo, majhna prometna nesreča. Poslanik se je vozil v dvorni kočiji v družbi kraljevega adjutanta polkovnika Taneva. Kočijo je spremljala eskorta konjenice kraljeve garde. Ko je zavila na križišče Lajkovske in Ignatijeve ceste, se je vanjo zaletel tramvaj št. 74. Vsled prisotnosti duha kočijaža se ni zgodilo nikomur nič hudega, le kočija je bila nekoliko poškodovana. Policija je ugotovila, da tramvajski voznik ni ustavil voza, čeprav mu je dal prometni stražnik potrebna znamenja. Zato so voznika aretirali. Kmalu po nezgodi je kralj Boris poslal k našemu poslaniku svojega osebnega tajnika Grujeva, ki mu je sporočil, da je kralj zelo zadovoljen, da se poslaniku ni zgodila nikaka večja nesreča.

Pogajanja z Bolgarijo

Sofija, 8. marca. p. Ministrski predsednik in zunanji minister Nikola Mušanov je izjavil novinarjem, da se bodo v kratkem pričela med delegati Jugoslavije in Bolgarije pogajanja o vseh bolgarsko-jugoslovenskih perečih političnih in gospodarskih vprašanjih. V kratkem se bo sestal z novim jugoslovenskim poslanikom v Sofiji gospodom Aleksandrom Cincar-Markovićem, da se bosta dogovorila o imenovanju posebne mešane komisije, ki naj bi vodila ta pogajanja.

Kralj Karol o rumunski zunanji politiki

Bukarešta, 8. marca. g. V kraljevi palači sta se danes zglasili deputaciji zbornice in senata, ki sta izročili odgovor na prestolni govor kralja Kralj Karol je imel pri tej priliki govor, v katerem je med drugim poudarjal neobhodno potrebo, da delajo vsi stanovi skupno za blaginjo države. Predvsem mora v državi vladati mir in mora vlada storiti vse, da mir ohrani. Glede zunanjega položaja je izrazil kralj Karol svoje zadovoljstvo, ker more po njegovem ugodnem razvoju ugotoviti, da temelji rumunska zunanja politika na neomajnem načelu, da moreta samo mir in razumevanje med narodi pomagati odstraniti sedanjo krizo. Ta zunanja politika je močna opora narodne enote Rumunije, kakor tudi nedotakljivosti rumunskih mej določenih po mirovnih pogodbah. Obiski kraljev Aleksandra in Borisa ter drugih odličnih osebnosti iz inozemstva so bile srečne priložnosti, da je Rumunija še bolj učvrstila svoj zunanje politični položaj.

Dr. Beneš ne pride v Rim

Praga, 8. marca. d. Vesti o nameravanem potovanju dr. Beneša v Rim označujejo v zunanjem ministrstvu kot netočne, češ, da se od jeseni odnošaji napram Italiji niso v ničemer izpremenili.

Reforma poljske ustave

Varšava, 8. marca. č. Maršal Pilsudski je povabil včeraj svoje bivše ministrske predsednike k zaupnemu posvetovanju, od katerega pričakujejo važne notranjepolitične odločitve. Že nekaj časa zatrjujejo, da Pilsudski ni povsem zadovoljen z načrtom svojih pristašev o reformi ustave. Baje je včeraj prvič sporočil svoje osebne protipredloge. V zvezi s tem so se vnovič pojavile vesti o bližnji preosnovi vlade.

Kakor poroča poljska brzojavna agencija, je vlada predložila Sejmu zakonski načrt, po katerem naj bi dobila za čas med rednimi zasedanji parlamenta pooblastilo za rešitev vseh vprašanj, razen izpremembe ustave. Zakonski načrt utemeljujejo, da morejo nastopiti okoliščine, ki zahtevajo nujnih zakonodajnih ukrepov. Sedanji zakonski načrt je sličen lani sprejetemu zakonu, ki je pokazal koristnost sličnih ukrepov zlasti na gospodarskem področju. Pooblastilni zakon bo sprejet že prihodnji teden, nakar bo parlament odgoden za daljšo dobo.

Diktatura na Kubi

Havana, 8. marca. g. Splošna stavka je dala vladi povod, da je proglasila diktaturo. Vsa ustavno-pravna jamstva so bila za dobo treh mesecev razveljavljena. Delavske organizacije, ki jih vseskozi označujejo kot komunistične, so bile razpuščene.

Starhemberg kandidat za ministra

Dunaj, 8. marca. k. Dobro obveščeni krogi zatrjujejo, da bo v kratkem prišlo v sedanji zvezni vladi do važnih izprememb. Zvezni kancelar Dollfuss je imel včeraj daljši razgovor z bivšim ministrom in vodjo Landbunda Bachingerjem. Pravijo, da mu je Dollfuss ponudil resor za notranje zadeve, napovedujejo pa tudi, da bo vstopil v avstrijsko vlado tudi vrhovni voditelj Heimwehrov, knez Starhemberg kot minister brez portfelja. Izstopila bi iz vlade državna podtajnika Glass in Körber. Glede na te kombinacije sodijo, da namerava Dollfuss ponovno ojačiti svoj avtoritativni režim v Avstriji. Nekateri celo menijo, da bo Dollfuss sam prevzel dejansko vodstvo vsega heimwehrovskega pokreta.

Poroka švedskega princa v Londonu

London, 8. marca AA. Ob 12.15 se je švedski princ Sigvard poročil civilno z gospodično Patzekovo. Za poroko je vladalo velikansko zanimanje med občinstvom. Že dolgo pred napovedanim časom se je začela zbirati pred poslopjem matriške uprave velikanska množica ljudi. Da ohranijo red, so morali poslati policiji konjenike na pomoč. Ko se je mladi par prikazal, so ga navzočni gledalci pozdravili z burnimi aklamacijami.

Konec popustljivosti

Francoska javnost proti vsakim novim koncesijam Nemčiji — Kritična faza razorožitvenega vprašanja

Pariz, 8. marca s. Vprašanje razorožitve, ki se nahaja v kritični fazi vzbuja v Franciji veliko pozornost. Javnost se zavzema za zoližanje Italije in Francije, češ da je sporazum obeh latinskih držav imperativna potreba, ker se Nemčija še dalje oborožuje in še dalje zasleduje svoje načrte v Avstriji.

Pod predsedstvom predsednika republike Lebruna se je vršila danes seja ministrskega sveta, na kateri je zunanji minister Barthou v dveurnem govoru obrazložil ves zunanje politični položaj. Razorožitveno vprašanje in podunavski problem sta bila glavna predmeta, okoli katerih se je sukal njegov ekspoze. Poročilo zunanjega ministra je bilo tako obsežno, da je bila razprava o njem odložena na ponedeljek.

V političnih krogih zatrjujejo, da je zunanji minister Barthou v vladi odkrito nastopil za prijateljsko politiko z Italijo, upoštevaje pri tem tudi interese Male antante. V zvezi s tem pravi »Jour«: Najboljši dokaz, da Francija upošteva interese Male antante, je obisk dr. Spalajkovića pri zunanjem ministru, ki je bil v tesni zvezi z nedavnimi razgovori med Parizom in Malo antanto.

Popoldne je bila v Elizejski palači že nekaj dni napovedana seja sveta za narodno obrambo pod predsedstvom ministrskega predsednika Doumergueja. Razen vojnega, mornariškega in zrakoplovnega ministra so se seje udeležili tudi šefi generalnih štabov treh armad. Svet je proučil smernice odgovora francoske vlade na zadnje angleške razorožitvene predloge.

Politični krogi izražajo soglasno mnenje, da bo vrhovni vojni svet zavrnil vsako novo koncesijo, ki bi jo skušala francoska vlada dati Nemčiji. Če bi morda vlada vztrajala na stališču, da je treba Nemčiji priznati nove koncesije, bo nedvomno prišlo do resne politične krize.

Odgoditev Barthoujevega obiska v Bruslju

Pariz, 8. marca. s. Zunanji minister Barthou, ki je nameraval prve dni prihodnjega tedna odpotovati v Bruselj, da bi z zunanjim ministrom Hymansom razpravljala o zunanji politiki Belgije, je odgodil svoj odhod. Kot vzrok se navaja, da bo prihodnji ponedeljek seja ministrskega sveta, zaradi česar Barthou ne more zapustiti Pariza.

Obsedno stanje v Španiji

Da prepreči razširjenje splošne stavke v Madridu na vso državo, je proglasila vlada obsedno stanje v državi

Madrid, 8. marca. g. Politični položaj se v Španiji poostruje z vsako uro. Danes l. 6ti niso izšli. Po proglasitvi obsednega stanja bo najbrž kmalu proglašen tudi praški sod, zlasti če se bo položaj zaradi stavke v časopisnih obratih še bolj poostril. Vlada se namesto listov poslužuje za poročevalsko službo radija.

V ostalem je vlada objavila, da je proglasitev poostrenega obsednega stanja nad vso Španijo samo varnostni ukrep, ki naj nikakor ne daje povoda za vznemirjenje. Vlada je hotela s tem samo osredotočiti vse svoje sile, da onemogoči splošno stavko po vsej državi. Razen tega je hotela s tem pritisniti na socialistične sindikalne organizacije, da jih odvrne od splošne stavke, ki se v Madridu že izvaja. V mestu je danes zopet na več krajih eksplodiralo več bomb, kar je povzročilo veliko škodo, na srečo pa ni zahtevalo človeških žrtev. Stavkajoči stavbinski delavci so streljali na tovariše, ki so hoteli delati in so enega izmed njih hudo ranili.

Madrid, 8. marca. č. Vlada je za vse organe javne varnosti in vojaštvo odredila strogo pripravljenost. V posameznih tovarnah, zlasti v industrijskih in gradbenih podjetjih ter v tiskarnah je stavka že docela izvedena. Strokovne organizacije se pripravljajo sedaj za proglasitev splošne stavke. Povod za stavke je dalo vodstvo tiskarne polslužbenega »ABC«, ki na zahtevo stavcev ni hotelo odpustiti iz službe nekega stavca, ki ni bil organiziran v socialno-demokratski stranki. Strokovne organizacije so zaradi tega poslale tiskarni ultimat in ker ni bilo nanj nobenega odgovora, so danes prenehali delati stavci v vseh madridskih tiskarnah. Njim so se pridružili tudi delavci v drugih večjih podjetjih.

Ministrsko predsedstvo je opoldne izdalo prepoved zbiranja civilistov na javnih ulicah in trgih. Organi policije in orožniki so dobili strog ukaz, da morajo rabiti orožje v vsakem primeru, ko bi se ljudje pričeli zbirati na ulicah ali v javnih lokalih.

Z Malage poročajo, da so neznani levičarski elementi položili pred vrata tamkajšnje cerkve sv. Patricija bombo. Obenem so polili vrata s petrolejem in jih zažgali. Bomba je kmalu nato eksplodirala. Ogenj se je naglo razširil in so ga gasilci šele po hudem naporu omejili tako, da ni zajel vse cerkve. Gmotna škoda je zelo velika.

Za zboljšanje trgovine z Italijo

Ustanovitev odbora za pospeševanje gospodarskih odnošajev z Italijo

Beograd, 8. marca AA. V zvezi z novim dopolnilnim trgovinskim dogovorom, sklenjenim v začetku leta s kraljevino Italijo, so smatrali naši zainteresirani izvozniki lesa, živine, živinskih in drugih proizvodov, ki se plasirajo na italijanskem tržišču, za potrebno, da se v naši državi ustanovi gospodarski odbor, ki naj bi pospeševal razvoj kar najintenzivnejših gospodarskih odnošajev med Italijo in našo kraljevino in pomagal odpravljati morebitne težave v medsebojni izmenjavi blaga.

Sporazumno z Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine je ustanovni odbor sklical prvo sejo, ki so ji prisostvovali razen važnejših izvozniških tvrdk tudi zastopniki raznih gospodarskih panog, ki jih interesira italijanski trg. Po nagovoru dr. Tomičića so se prisotni zedinili, da je ustanovitev jugoslovensko-italijanskega odbora nujna potreba, da se razna vprašanja, ki se nanašajo na trgovinski promet z Italijo, čim prej in kar najbolje urede.

Dr. V. Marković, predsednik bančnega društvo, je pozdravil pobudo ustanovnega odbora in opozoril, da se je že prej delalo za ustanovitev sličnih gospodarskih organizacij in eventualne italijansko-jugoslovenske banke.

Po razpravi in debati o pravilih novega odbora, ki odrejajo smernice za njegovo bodoče delo, je dobil ustanovni odbor nalogo, da poskrbi za odobritev teh pravil in da čim prej skliče ustanovno skupščino odbora.

Tragična smrt prevžitkarja

Celje, 8. marca.

Danes sta se zagovarjala pred okrožnim sodiščem 25letna posestnica *Antonija Tacerjeva* iz Globokega pri Šmarju pri Jelšah in njen mož, 29letni posestnik *Franc Tacer,* ki sta bila obtožena, da sta letos 22. januarja zvečer vrgla 81 let starega prevžitkarja Matevža Drofenika, ki je bil pri njima na prevžitku, speči in ga tepla, v noči na 22. januarja pa zadavila. Senatu je predsedoval s. ap. s. dr. Premschak, votanti so bili s. o. s. Tiller, dr. Dolničar, Božič in Brečko, javno obtožbo je zastopal državni tožilec Antipin, Antonijo Tacerjevo je zagovarjal odvetnik dr. Juro Hrašovec, Franca Tacerja pa dr. Ivan Likar.

Dne 14. marca 1933 je umrla v Globokem pri Šmarju Roza Drofenikova, žena posestnika Matevža Drofenika in zapustila 6 nedoletnih otrok. Dne 20. marca sta se nastanila v Drofenikovi hiši Antonija in Fran Tacer. Dne 12. maja je prodal stari Drofenik Tacerjevima svoje posestvo za 11.200 Din in si izgovoril prevžitek. Obenem je bilo tudi dogovorjeno in vknjiženo, da prevzameta Tacerjeva oskrbo šestih nedoletnih Drofenikov otrok, dokler ti otroci ne zapustijo osnovne šole. Zaradi prevžitka in oskrbe otrok je prišlo že lani poleti med Drofenikom in Tacerjevima do sporov in letos v januarju do tožb. Drofenik je tudi trdil, da ga Tacerjeva pretepa. Po izpovedbi prič pa je Drofenik često nagajal ju pso val in izjavil, da ju bo spravil ob vse. Razmere v hiši so postale končno neznosne.

Dne 20. januarja zvečer je hotela Antonija Tacerjeva v Drofenikovi sobi na peči, na kateri je sedel Drofenik, sušiti koruzo. Drofenik pa tega ni dovolil. Tacerjeva je nato zgrabila Drofenika, ga potegnila s peči, ga prijela za grlo, sunila v prsa in vrgla na posteljo. V ponedeljek 22. januarja zgodaj zjutraj so pa našli Drofenika v njegovi sobi mrtvega. Na vratu so se poznali znaki davljenja, na prsih so bile vidne poškodbe zaradi udarca, poleg tega pa je imel še nekaj podplutb in odrgnin po telesu. Pod jezična kost je bila zlomljena. Po ugotovitvah izvedencev zdravnikov so bile te poškodbe v vzročni zvezi z Drofenikovo smrtjo, ki je nastopila v noči na 22. januarja torej skoro dva dni po opisanem dogodku.

Tacerjeva je tajila, da bi bila Drofenika umorila, priznala pa je, da ga je v jezi davila in sunila na posteljo. Franc Tacer je priznal, da je bil takrat v sobi, izjavil pa je, da se ni dotaknil Drofenika. Isto je izpovedala Tacerjeva žena.

Antonija Tacerjeva je bila zaradi zločina zoper življenje in telo po § 178-II *obsojena na 5 let robije in petletno izgubo častnih pravic* ter na plačilo pogrebnih stroškov za Matevža Drofenika, vštevši pa se ji preiskovalni zapor. Zasebni udeleženci so bili s svojimi zahtevki zavrnjeni na pot civilne pravde. *Franc Tacer pa je bil oproščen.*

Iz mornariške službe

Beograd, 8. marca p. S kraljevim ukazom je bil na predlog ministra za vojsko in mornarico upokojen podadmiral Nikola Stanković.

Razveljavljena upokojitev

Beograd, 8. marca p. S kraljevim ukazom je bil razveljavljen ukaz o upokojitvi dr. Ferda Kerna, direktorja državne veterinarske bakteriološke stanice v Ljubljani, in sicer na podlagi razsodbe državnega sveta.

Iz finančne službe

Beograd, 8. marca p. Z glavne finančne kontrole v Plevlju je bil premeščen v Maribor Vukašin Marković. Iz službe je bil odpuščen Stanko Pelc, doslej pri knjigovodstvu finančne direkcije v Ljubljani.

Napredovanja

Beograd, 8. marca p. Napredovali so za eno položajno skupino naslednji učitelji in učiteljice: Stanko Legat v Hrastniku, Ema Pibrovec na Jesenicah, Angela Bavdek v Leskovcu, Jelena Ravnihar v Framu in Fr. Korbar pri Sv. Petru na Medvedjem brdu.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, ponekod deževno, vsekakor nestalno. — Situacija včerajšnjega dne: Pritisk je v zadnjih 24 urah padel za 0.1 do 3 mm, temperature pa so v splošnem narasle za 1 do 9 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za petek: Spremenljivo.

Naši kraji in ljudje

Za gradbo Doma visokošolk

Ljubljana, 8. marca

Danes popoldne se je v zavetišču za visokošolke na Napoleonovem trgu vršil sestanek, ki ga je sklical pripravljalni odbor za postavitev doma visokošolk in ki so se ga razen številno zbranih študentk udeležile tudi zastopnice skoraj vseh naših ženskih društev z go. dvorno damo Tavčarjevo in go. soprogo senatorja dr. Novaka na čelu. Zavetišče za visokošolke, ki ga je na pobudo skavtinj v januarju otvorilo Kolo jugoslovenskih sester, je velika, preprosto, a prijazno opremljena soba v hiši na Napoleonovem trgu št. 4 ter je ves dan na razpolago visokošolkam za študij. To skromno zavetišče, ki je spričo bednih stanovanjskih razmer, v katerih živijo mnogi naši študentje, že zdaj prav koristno zatočišče naši ženski akademski mladini, pa je postalo tudi vogelni kamen za ostvaritev velikega načrta, ki so si ga ob sodelovanju in podpori naših ženskih društev zastavile visokošolke: zgraditi v Ljubljani svoj dom. Število študentk na univerzi se veča od leta do leta. Trenutko je vpisanih med 2000 visokošolci 336 slušateljic. Pa medtem, ko je za slušatelje glede stanovanj še zadosti dobro poskrbljeno — predvsem je tu vzorno urejen akademski kolegij, ki deloma brezplačno, deloma za nizko najemnino daje streho 150 visokošolcem — so slušateljice ostale doslej v tem oziru brez vsakega organiziranega skrbstva. Po nujnosti razvoja in tudi po nujnosti gospodarske krize, ki jo preživljamo, bo v bodoče prihajalo na vseučilišče zmerom več študentk in nobenega dvoma ni, da je akcija za zgradbo doma visokošolk kar neodložljiva.

Predsednica pripravljalnega odbora stud. phil. Erna *Lechleitnerjeva* je po kratkem pozdravu zastopnicam ženskih organizacij, ki so se v tako lepem številu odzvale vabilu, poročala o delu, ki ga je pripravljalni odbor vršil doslej. Da z nazornim gradivom izpričajo potrebo po domu visokošolk, so razposlale vsem slušateljicam statistične pole z vprašanji o njihovim premoženjskih in splošnih življenjskih razmerah. Odgovori, ki so se natekli odboru, potrjujejo, da so naše studentke po večini iz srednjih in siromašnih slojev, ki jih je tudi današnja kriza najteže prizadela. Precejšnjo obremenitev studija pomeni tudi določba, da morajo siromašne studentke prav tako plačevati okrog 200 Din šolnine kakor one iz bogatejših krogov. Dom pa seveda ne bo namenjen samo siromašnim studentkam, temveč brez ozira na sloj. S prispevki, ki bi jih plačevale bogatejše stanovalke, bi se lahko do neke mere krila tudi stanarina za študentke brez premoženja. V domu bo tudi širokopotezno organizirana menza, dostopna tudi visokošolcem. Sredstva so na odločujočih mestih deloma že obljubljena, predvsem pa pričakujejo visokošolke podpore vse naše javnosti. Pripravljalni odbor bo v vsakem mestu v naši banovini poiskal svojo zastopnico in ob sodelovanju vseh ženskih organizacij in vsega ženstva izvedel akcijo po vsej Sloveniji, da se čim prej zbere potrebna vsota.

Naši mesarji se modernizirajo

Ljubljana, 8. marca

Načelstvo Zveze mesarjev za dravsko banovino je že svojčas razmišljalo, kako izboljšati naše mesarske odnosno prekajevalske in delikatesne izdelke. Po daljših posvetovanjih se je odločilo prirediti strokovni tečaj, prvega v državi sploh, za katerega so pridobili strokovnjaka iz Nemčije g. Alfonza *Theisa*, učitelja za mesarsko obrt iz Lübecka, avtorja obširne strokovne knjige, obsegajoče nad 300 receptov, ki je vodil kopico takih tečajev že v Nemčiji sami, Ameriki, zadnje čase pa v Avstriji.

Za tečaj, ki se je pričel 26. februarja, se je priglasilo 23 mojstrov iz vse dravske banovine in se jim je pridružila tudi edina tečajnica gospa Javornikova. Pouk se vrši dnevno v izredno pripravnih in lepo urejenih prostorih prekajevalskega industrijca Ivana Javornika. Naši tečajniki slede z vso pozornostjo spretnemu učitelju, ki se ogiba teoretičnemu pouku, kajti vsekakor zaležejo več praktične vaje v pravilnem mešanju snovi in polnjenju črev, da se doseže prava kakovost, pri čemer pa igrajo vlogo tudi rajraznovrstnejše zunanje oblike in za oči posebno okusni ornamenti v prerezih. Izdelava obsega fine mesne izdelke, raznovrstne salame, čisto po okusu, ogrske, poljske, nemške, italijanske in take, ki jih moramo mi šele krstiti. Posebno poglavje tvorijo recepti za razne paštete, za katere se navdušujejo številni ljubitelji mrzlih večerij, zakusk in pa zlasti turisti ter naša sportna mladina, a slednjič tudi naše gospodinje.

Velika skrb se posveča v tečaju tudi garniranju, kar prihaja z novimi zahtevami v serviranju posebno do veljave vsepovsod v svetu, zakaj ne torej tudi pri nas. Sploh je namen tečaja dvigniti strokovno izobrazbo v mesarski in prekajevalski obrti, ki je že do neke mere dosežen, a poslej bo čim večja izpopolnitev še bolj možna. Tečaj, ki bo v soboto zaključen, se vrši pod okriljem Zbornice za TOI, zavoda za pospeševanje obrti in s podporo banske uprave. Razen prostorov pa stavlja g. Ivan Javornik na razpolago tudi mesni material za praktični pouk. V nedeljo bo otvorjena tudi razstava mesnih izdelkov, izgotovljenih v tečaju in sicer ob pol 10. v trgovini g. Javornika v Wolfovi ulici pred oficielnimi zastopniki, nakar bo od 10.30 dalje dovoljen pristop vsemu ostalemu občinstvu.

Zaščitniki gluhonemcev so zborovali

Ljubljana, 8. marca

Dolga stoletja so bili gluhonemci prepuščeni svoji žalostni usodi. Nikomur ni padlo na um, da bi jim izkušal kakorkoli pomagati. Nekateri so jih smatrali celo za obsedence in jih poniževali prav nečloveško. Komaj dobrih dve sto let je, kar je tudi tem siromakom posijalo odrešenje iz prvih gluhonemnic, ki so se začele graditi po velikih centrih Evrope. Počasi so sledila manjša mesta. Tako je prišla na vrsto tudi Ljubljana, ki je dobila leta 1900. svoj zavod za gluhonemce iz bivše Kranjske. Pomagali so ga zgraditi redki človekoljubi iz svojih volil, sicer bi nemara še danes čakali nanj. O tem, kdo je pripravil te prve dobrotnike k tako plemeniti zamisli, nimamo nikakih poročil. Poznamo te može največ samo po imenu. Od glavnega ustanovnika, dekana Holzapfla, pa niti skromne slike nimamo. Dali so vsak svoje brez velikih besed, kakor je to pač v naravi plemenitih mecenov, kakršni so zdaj pri nas zelo zelo redki. Za take reči, kakor je podpiranje gluhonemcev, pa še prav posebno.

Ko je postala po vojni naša gluhonemnica naenkrat pretesna, ker je morala nuditi streho tudi gluhonemi deci iz bivše Štajerske, katera se je dotlej šolala v Gradcu, je moralo mnogo teh siromakov ostati brez šole. Zdaj imamo v naši banovini še nekaj sto nešolanih gluhonemcev, ki jih ne bo mogoče nikoli koristno zaposliti in bodo slej ali prej postali samo neplodno breme občinam. Tudi pri nas bomo morali enkrat spoznati, da je mnogo bolje, vzdrževati nekaj let takega siromaka v šoli in mu pomagati do samostojnega dela, kakor vzdrževati ga vse življenje brez koristi. Zlasti pa bo treba razširiti našo gluhonemnico, da bo v njej spet dovolj prostora. Treba bo tudi dobiti zavetišče za odrasle gluhonemce, ki nimajo svojcev in zaposlitve. Treba bo še marsikaj, kar nudijo gluhonemcem druge države, da si ti siromaki laže ustvarijo svojo eksistenco.

Take in še druge naloge si je nadelo Podporno društvo za gluhonemo mladino, ki je zadnjo nedeljo polagalo račun svojega dela na občnem zboru v gluhonemnici. Zaslužni predsednik g. *Vedernjak* je v uvodu orisal stremljenje društva, ki bi ga moral podpirati vsakdo, ki ima le količkaj srca za te ubožce. Članarina 12 Din, torej en sam dinar na mesec, pač ne more biti nikomur nepremostljiva ovira za pristop k društvu. Tajniško poročilo je podal gospod *Mazi*. Društvo je za Miklavža obdarovalo z obleko, perilom in obuvalom 35 dečkov in 22 deklic, k čemur so izdatno pomagali ljubljanski trgovci. Posebno zahvalo zasluži tvrdka Žibert, ki je skoro sama obula vso potrebno deco. Nedavno je društvo izdalo in razposlalo po banovini propagandno brošuro o »Usodi gluhoneme mladine«, kar je imelo tudi prav lep uspeh za blagajno. Lanski prispevki so bili jako pičli, da je bil nadaljnji obstoj društva že resno ogrožen. Društvo pa si je pridobilo zdaj baš z brošuro mnogo novih prijateljev in gleda tako z zaupanjem v bodočnost. Pregledovalca sta našla vse račune v redu. Pri volitvah je bil soglasno potrjen stari odbor, ki mu lahko zaupamo tudi nadaljnjo skrb v blagor in prid naše gluhoneme mladine.

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hudo spanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo **»Franz Josefove« grenčice.** Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izboren učinek, ki ga ima **»Franz Josefova« voda** v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah, satikarjih in hemoroidalno bolnih. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Josef Herberstein 80letnik

Ptuj, 8. marca

80letnico je obhajal te dni grof Herberstein Josef v svoji palači v Gradcu v krogu svoje družine. Njegova osebnost je dobro znana tudi v naši domovini. Zlasti ima jubilant za mesto Ptuj mnogo zaslug, posebno na arheološkem poprišču.

Ptujski grad, ki je prešel v roke grofa Herbersteina, je bil svoječasno že napol razvalina, a jubilant ga je z velikimi stroški spet restavriral. Grad sam na sebi je zgodovinskega pomena ter hrani v notranjosti vse polno starinskih vrednosti, zlasti v viteški dvorani, ki je tujcem vedno odprta. Mnogo zaslug ima grof Herberstein tudi glede na izkopavanje rimskih ostankov na Panorami, ki jih je vodil pred vojno na svoje lastne stroške in ki so se končala z velikim uspehom. Mnogo dragocenih zgodovinskih spomenikov je bilo prenešenih na grajsko dvorišče, kjer so se tudi našli stari grobovi. Da ohrani zgodovinske vrednote, je pokupil v ptujski okolici graščine na Vurbergu, Hrastovcu in Ravnem polju, odkoder so bili prenešeni najlepši in najdragocenejši kosi pohištva in druge umetnine v graščino na Zgornji Ptuj. Ti predmeti so razstavljeni v gradu, ki je tako en sam velik muzej neprecenljive vrednosti, in so velika privlačnost znanstvenikov in umetnikov, ki so vedno gostoljubno sprejeti. Za zasluge na zgodovinsko-arheološkem poprišču ga je Muzejsko društvo v Ptuju že pred 25 leti imenovalo za častnega člana. Jubilantu želimo še mnogo zdravih let!

Požar na Ježici

Ježica, 8. marca

V pretekli noči je pogorelo gospodarsko poslopje g. Franca Urbanca, posestnika na Ježici št. 5, poleg gostilne pri »Angelci«. Leseno gospodarsko poslopje je začelo goreti ob dveh zjutraj ter je popolnoma uničeno, z njim pa tudi vozovi, klaja, kurivo, vse kokoši in orodje. V nevarnosti je bila zraven stoječa hiša in sosedna gostilna. Požar so lokalizirali požrtvovalni sosedje in domači gasilci.

Poslopje je bilo zavarovano le za 14.000 Din. Škoda je za gospodarja tem večja, ker premičnin sploh ni imel zavarovanih. Požar je bil brškone podtaknjen, ali pa je po nesreči zažgal kurji tat, kajti goreti je začelo v onem delu poslopja, kjer je kurnik.

Najdba trupla neznane stare žene

Majšperk, 8. marca

V Majšperskem gozdu so te dni zjutraj našli ljudje mrtvo neznano staro ženo in o najdbi obvestili orožniško postajo. Orožniki, ki so prispeli na kraj najdbe, so ugotovili, da žena, stara okoli 70 let, ni umrla nasilne smrti, nego da jo je zadela srčna kap. Njene identitete niso mogli dognati ker ni imela nikakih listin s seboj. Tudi domačini je ne poznajo, zaradi česar se sodi, da mora biti žena iz drugih krajev. Prenesli so jo v majšpersko mrtvašnico.

Oproščen obtožbe, da je ugrabil očeta

Ljubljana, 8. februarja

Pred okrožnim sodiščem pri sodniku-poedincu g. Gorečanu se je danes vršila obravnava proti trgovcu V. K., ki ga je državni tožilec obtožil, da je 25. septembra 1932 aranžiral, da so ljubljanski reševalci prestregli avtomobil, v katerem se je vozil sedaj že pokojni obtoženčev oče in ga odpeljali v ljubljansko bolnico, kjer so ga oddali na opazovalni oddelek. Afera je takrat dvignila mnogo prahu. Tudi za razpravo je vladalo veliko zanimanje.

Obtoženec je predložil sodniku obširen pismen zagovor, v katerem navaja, da ga je dejanski stan prisilil, da je izposloval očetovo internacijo le v svrho zdravljenja, ker se oče ni hotel zdraviti, čeprav mu je bil preskrbljen prostor v Leonišču. Zdravnikov ni mistificiral, marveč so sami ugotovili, da očetovo stanje zahteva internacijo. Šofer O., ki je obtoženčevega očeta vozil kritičnega dne, je opisal, kako se je izvršil ves dogodek. Priča A. B., privatni uradnik, je kot priča izpovedal, da ga je obtoženčev oče večkrat nagovarjal, naj ubije sina (današnjega obtoženca) in mu označil tudi kraj, kjer naj bi počakal sina. Če bi ga ustrelil, mu je tudi obljubil, da mu preskrbi karto za beg v Ameriko.

Zaslišanih je bilo še več prič, izpovedbe nekaterih prič, med njimi zlasti zdravnikov, pa so bile prečitane. Na osnovi vsega tega dokaznega gradiva je sodnik obtoženca oprostil obtožbe, da je očetu omejeval svobodo.

Istočasno se je moral obtoženec zagovarjati tudi zaradi dveh primerov neprevidne vožnje z avtomobilom. V tej točki je bil obsojen na denarno globo 2700 Din. Pri obeh karambolih povzročeno škodo je obtoženec oškodovancem že poprej poravnal.

DANES GIGANTSKO FILMSKO VELEDELO

S. O. S. - ledena gora

Veličastno delo o Groenlandiji — Napete scene — Nepozabni snimki

Predstave ob 4., 7.¼ in 9.¼ zvečer.
Predprodaja vstopnic od 11. do ½12.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

Žrtve tihotapske strasti

Tržič, 8. marca

Odkar peša v tržiškem kotu čevljarija, opažamo v našo največjo žalost, da zahajajo mladi ljudje le preradi na kriva pota. Železniške oblasti so bile že dalj časa pozorne na neznanega moškega, ki je stalno prihajal z vlakom do Križev ali Tržiča, in so ga osumile, da je organizator večje tihotapske družbe. Dokazov za to je manjkalo, dokler se ni preteklo soboto ob 20. na poti tik državne meje iz Kort na Jezersko posrečilo budnim graničarskim očesom zaslediti večje skupine tihotapcev saharina. Tihotapci so si v predelu Stožca, Javornika, Stegovnika in Košute shodili posebno tihotapsko pot. In tu jih je doletela zaslužena usoda.

V soboto zvečer se je vračala iz Kort na Koroško skupina šestih tihotapcev, ki je poslovala pod vodstvom omenjenega neznanega Škofjeločana. Graničarji so jim pripravili zasedo. Zaviti v plašč megle in noči so brezskrbno nosili tihotapci v nahrbtnikih saharin, vsak kakih 12 do 15 kg. Naenkrat so se znašli obkoljeni od graničarjev, ki so jih pozvali, naj obstoje in se legitimirajo. Na ponovni poziv graničarjev pa tihotapci tega niso storili, temveč so odvrgli tihotapsko robo in začeli bežati. Straža je bila prisiljena rabiti orožje in je padlo kakih 8 strelov. Dva tihotapca, imenoma Zupan iz Vetrnega nad Križami in Pogačnik iz Podbrezja, sta obležala mrtva, drugi Zupan iz Vetrnega se je težko ranjen nekam zavlekel in ga še niso dobili. Pavlina iz Podbrezja in še drugega so aretirali, ušel pa jim je voditelj tihotapcev, oni Škofjeločan. V nedeljo odnosno v ponedeljek se je izvršil komisijski ogled na licu mesta, ki je ugotovil dejanski položaj, kakor smo ga popisali.

To so suha dejstva te tihotapske mlade družbe, ki je zapustila pošteno delo in krenila na slaba pota največ zaradi trenutne gospodarske krize. Druga posledica krize in tihotapstva pa je hujša kakor prva: celi predeli od Podbrezij na eni strani, pa do Kamnika na drugi so preplavljeni z vtihotapljenim saharinom, ki ga ljudje uživajo namesto predragega sladkorja. V teh krajih poznamo vas, ki šteje 42 hišnih številk s številnimi družinami, pa sta med njimi samo dve, ki sladita in kuhata s sladkorjem. Vse ostale se poslužujejo saharina na največjo škodo zdravja mladih ljudi, predvsem nežne mladine. Nad tem dejstvom se velja zamisliti in iskati pota za odpomoč.

Samo še danes STANLEY LUPINO, angleški komik, v filmu

Vesele noči brez spanja

Balet — smeh — petje — godba

ZVOČNI KINO DVOR
Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.
Cene 2, 4, 6 in 8 Din

Tihotapstvo bogatega veletrgovca

Beograd, 8. marca

Beograd ima veliko senzacijo s tihotapstvom, ki je bilo razkrito v Ulici kralja Petra, nekdanjem središču veletrgovine. Trošarinski organi beograjske občine so pregledali prostore veletrgovine Jakova Adanje, lastnika kolonijalne trgovine na veliko in na drobno, ter našli premeteno urejeno skrivališče utihotapljenega blaga. Trgovina Jakova Adanje je imela veliko skladišče izven mestnega področja, precej daleč od mitnice. Blago so iz skladišča v trgovino prevažali z lastnimi tovornimi avtomobili. Tvrdka je redno plačevala trošarino za ono blago, ki je bilo na avtomobilih. Trošarina pa ni bila plačana za blago, skrito med dvojnim dnom velikega tovornega avtomobila. To skrivališče je bilo tako dobro maskirano, da ga ni opazilo še tako vešče oko finančnih organov. Že prej je bil trgovec Adanja nekajkrat klican na odgovornost, a vsakokrat, kadar se je ugotovilo, da se je skušal izogniti trošarini, je prevzel vso krivdo na sebe ta ali oni od njegovih pomočnikov.

Na prevoze blaga za sumljivo tvrdko so mitničarji strogo pazili, a niso mogli nikdar ugotoviti kake večje sleparije, ker je imela tvrdka med njimi svojega zaupnika, ki jo je vedno pravočasno opozoril na pretečo nevarnost. Zadnjič pa ta zaupnik ni mogel stopiti v akcijo in tvrdka ni vedela, da jo pri nalaganju blaga pred skladiščem na skrivaj opazujejo trošarinski organi. Ti so dobro videli, kako so delavci odprli na dnu tovornega avtomobila maskirano skrivališče ter nanj naložili nekaj vreč. Pri tem delu so skrbno gledali na vse strani. Natovorjen avtomobil so mitničarji ustavili sredi mesta ter ga odpeljali nazaj k mitnici. Tam so poslovodjo pozvali, naj odpre skrivališče. Mož se je delal silno začudenega in ko so mitničarji naposled skrivališče sami odprli, je dejal, *da so to gotovo napravili na lastno pest delavci brez vednosti tvrdke in njenih organov.* Tvrdki je trošarinski urad naložil globo od 65.000 Din, a to še ni bilo vse.

Drugi dan so se v trgovini pojavili organi trošarinskega urada ter zahtevali od lastnika, naj jim pokaže vse prostore. Trgovec jim je prostore razkazoval, uradniki pa so hoteli videti še več in ker se je mož delal silno začudenega, so natančno preiskovali vse lokale. Za veliko prodajalno mizo so našli dva električna gumba in ko so pritisnili na prvega, so se začela polagoma odpirati dobro maskirana vrata, kakor v kakšnem kriminalnem filmu. Po mračnem hodniku so prišli v veliko skladišče, kjer je bilo najmanj za pol vagona blaga, ki ga še nikdar niso videli mitničarji in ostali trošarinski organi. Za skrivnostno skladišče in za blago v njem čaka trgovca seveda še posebna globa.

To razkritje bo dalo beograjskim mitničarjem in trošarinskim organom novo smer pri poslovanju. Mitničarji že sedaj govore, da je bila odveč velika natančnost, s katero so doslej pregledovali vse kmečke vozove in tovore, ker so zelo sumljivi tudi bogati trgovci. Tihotapstvo bogatinov pa opozarja tudi na brezvestno zlorabo revnih delavcev. Trgovec, ki so ga sedaj razkrinkali kot tihotapca, je, kakor se vidi, primoral revne delavce v skladiščih, da so mu pomagali pri sleparskih manipulacijah. Do nepoštenosti jih ni pripravil z nagradami, marveč z grožnjo, da jih drugače vrže iz skromno plačane službe. Posebnega rizika pri tem ni bilo. Kdo pa verjame dandanes odpuščenemu delavcu, če pripoveduje o nepoštenosti svojega bivšega gospodarja? Kaj takega se smatra za maščevalnost in naposled, kaj pa tudi ima delavec od tega, če bi se njegove navedbe sploh upoštevale. Še slabše mu bo, kajti bojkotirali ga bodo vsi poslodajalci, ki imajo tudi na vesti ali pa vsaj v mislih razne nepoštenosti. Žrtve bogatega tihotapca so bili tudi trgovski pomočniki in pisarji, ki so morali prevzeti krivdo na sebe, če se je kaka manjša sleparija ponesrečila.

DAME IN GOSPODJE,

ki zahajate v brivske in česalne salone, skrajšajte si čakanje z čitanjem ilustrovane tedenske revije **»ŽIVLJENJE IN SVET«,** ki jo dobite v vsakem boljšem salonu.

Samo še danes RICARDO CORTEZ v prekrasnem filmu

GREŠNICA

Ljubezen — boji — strah — nada

ZVOČNI KINO IDEAL
Predstave ob 4., 7. in 9.¼ zvečer.
Cene 4, 6 in 8 Din

KULTURNI PREGLED

Začetek naše književnosti

Nedvomno je, da smo dobili s knjigo »Slovenski protestantski pisci« (uredil dr. Mirko Rupel, izdala Tiskovna zadruga) eno tistih temeljnih knjig, ki sodijo v vsako slovensko knjižnico. Malo verjetno je (četudi bi kdaj imeli slovensko Akademijo), da bi spisi naših protestantskih avtorjev izšli v novi celotni izdaji. Izbor dr. Rupla bo za dolgo dobo edina knjiga najstarejših slovenskih književnih tekstov. K njemu se bodo vračali vedno iznova vsi, ki v pravilnem umevanju narodne in kulturne tradicije iščejo v teh tekstih izhodišče naše tiskane besede in vsega jezikovno-kulturnega razvoja.

Teksti slovenskih protestantskih pisateljev niso zanimivi samo za jezikoslovno razpoloženega čitatelja, ki bo ob njih igraje primerjal tedanje in današnje stanje slovenske besede. Jezik in slog teh dokumentov slovenske govorice in književnosti v šestnajstem stoletju sta tako svojska, da dajeta vsakemu, za te reči količkaj dojemljivemu čitatelju posebno občutje, ki se težko primerja s čim drugim. Stari teksti domačega jezika imajo večji čar starine, kakor kakšni materialni predmeti s častitljivo patino stoletij. Jezik prvih slovenskih pisateljev je prav za prav knjižni, ne književni, zato je izumetničen samo v toliko, kolikor so ga pisali šolani ljudje, ki so stali pod vplivom nemških šol. Najbrž pa je tudi preprosto ljudstvo blizu mest rabilo mnogo nemških izrazov. Prave slovenske besede pa so stopile v knjigo naravnost iz ljudske govorice. Prav zaradi tega se ti zdi ob teh starinskih besedilih, da so se zdajci odprla davno mrtva usta in da protestantski predikanti, ki so v nar. jeziku širili svojo novo vero (ali, kakor oni vedno pravijo, staro vero), stopajo pred nas resničnejši in neposrednejši kakor v katerikoli študiji o tej dobi. Ko prebiramo njihove spise (četudi v sodobnem črkopisu), dobivamo najneposrednejši stik ž njimi. Živo čutimo, da leži med njimi in nami skoraj 400 let, in vendar se zavedamo, da vsi viharji tega dolgega časa niso mogli prekiniti slednje vezi med njimi in nami. V tem je čar tradicije, in »Slovenski protestantski pisci« so velik dokument naše tradicije.

Poleg posebnih svojstev jezika in sloga je v Ruplovih »Slovenskih protestantskih piscih« tudi mnogo kulturnozgodovinskih zanimivosti. Umljivo je, da zavzemajo dobršen del knjige teksti verskega značaja. Vzlic temu je antologija s čisto verske strani malo zanimiva in se je tudi pravoverni katoličan ne bi smel bati, kakor ne more protestant videti v nji svoje, izrazito svoje religiozne knjige. Zadaj za izpovedmi verskega značaja zaznavamo obrise tedanjega življenja našega ljudstva. Zlasti v uvodih, ki so poslovenjeni iz nemškega izvirnika, je precej kulturno-zgodovinskega gradiva. Že v prvem poročilu o tej knjigi smo omenili, kako kažejo uvodi tedanje nejasne pojme o jezikovni geografiji slovanske etnične mase od Triglava na jugovzhod. Tipaje išče Primož Trubar obod tistih dialektov, ki imajo ustvariti bodoči krog slovenskega pismenega jezika. Obenem kažejo prej omenjeni uvodi tudi obrise materialnega življenja: gospodarsko bedo pod fevdalizmom, vojne, turške vpade, strah, praznoverje in druge značilnosti te dobe.

Ustavimo se za hip pri nekaterih posebnostih v najstarejših slovenskih knjižnih tekstih.

V predgovoru, ki ga je spisal Primož Trubar svoji knjigi »Ta evangeli svetiga Matevža« (1555) čitaš med drugim:

»... vom tukaj pošlemo ta evangelion s. Matevža v ta naš jezik preobrneniga. Tiga vi zdaj od nas koker enu mahinu kosilce oli južinico v dobrim vzemite ino špižate vaše duše, dotle z božjo pomočjo te druge evangelije inu listuve preobrnemo. Kedar tu istu dopernesemo, tedaj vi boste mogli vaše duše rapasti do sitosti.«

Takoj nato čitamo tole zanimivo izjavo o jeziku:

»Kedar ta slovenski jezik se povsod glih inu v eni viži ne govori — drigači govore z dostimi besedami Kranjci, drigači Korošci, drigači Štajerji inu Dolenci ter Bezjaki, drigači Krašovci inu Istrijani, drigači Krovati, — obtu smo mi le-tu naše delu v ta kranjski jezik hoteli postaviti za dosti reči volo, nerveč pak, kir se nom zdi, da ta tih drugih dežel ludi tudi mogo zastopiti. Inu mi nesmo v le-timu našimu obračanu oli tolmačevanu lepih, gladkih, visokih, kunštnih, novih oli neznanih besed iskali, temuč te gmanjske krajnske preproste besede, katere vsaki dobri preprosti Slovenec lehku more zastopiti; zakaj ta muč svetiga evangelija inu naše izveličane ne stoji v lepih, ofertnih besedah, temuč v tim duhej, v ti risnici, v ti pravi veri inu v enim svetim krščanskim lebnu.«

Težave niso samo s besediščem, marveč tudi s pisavo:

»Mi smo, Bug vej, dosti zmišlovali, s kakovimi puhštabi to našo besedo bi mogli prov po tej ortografiji, štaltnu inu zastopnu pisati, da bi preveliku puhštabov ali konsonantov k ani silabi ne jemali, koker ti Peami (Čehi, op. ured.) inu drugi dejo, kteru je grdu videti ...«

V nemškem predgovoru knjigi »Ta prvi dejl tiga noviga testamenta« (1557) se Primož Trubar vrača k vprašanju slovenščine in nje odnosa do hrvaščine, kar smo v prvem poročilu na tem mestu že poudarili. (Glej Rupel, str. 17—28.) Na str. 39. imamo za tedanjo fevdalno dobo zanimivo berilo o krivični gospoščini«, ki v njem pravi Primož Trubar takole:

»Katera gospodična, mala ali velika, nemilostivu s sujemi kmeti inu pokorniki okuli hodi, pa sili inu po krivini tu nih jemle, prevelike štivre inu tlake nalagajo, hud konec vzemo; nih blagu do tretjiga erba ne pride, nih stan inu žlahta cilu pogine, koker so ti celski knezi, naj so si dosti kloštrov inu kaplanij štiftali, v Rim hodili, vsi poginili

Domače vesti

Sv. Jožef kot patron političnega dnevnika

V starih časih so si poleg cerkvenih tudi razne posvetne organizacije izmed svetnikov izbirale svoje patrone. Svoje patrone slavijo tudi nekatere dežele in pokrajine; vse to je iz starih časov. Novo pa je vsekakor svetniško patronstvo nad dnevnikom, ki se bavi s političnimi, gospodarskimi in ostalimi dnevnimi dogodki.

Zagrebški dnevnik »Hrvatska Straža« objavlja v eni zadnjih številk »Molitveno akcijo«, ki se glasi tako-le

— »Približuje se praznik sv. Jožefa, zaščitnika našega dnevnika »Hrvatske Straže«. Sv. Jožef je pokrovitelj sv. katoliške cerkve, v katere vzvišeno službo je stopil naš katoliški dnevnik. Baš zaradi tega smo izbrali sv. Jožefa za zaščitnika našega dnevnika. V raznih neprilikah smo že često občutili njegovo pomoč in njegov močni zagovor. Obračamo se na vse naše prijatelje, da na praznik našega nebeškega zaščitnika ali tiste dni enkrat opravijo sv. obhajilo ter pri sv. maši s toplo molitvijo in drugimi duhovnimi deli prosijo za blagoslov našemu listu. Trdno upamo, da bodo naši prijatelji, ki so se že tolikokrat odzvali našemu pozivu ter izkazovali tudi materialne žrtve za naš dnevnik, radi uslišali to prošnjo. Predobri Gospod, za čigar slavo in kraljestvo delujemo, ne bo pozabil na veliko plačilo v nebesih.«

• **Vojaške vesti.** Po potrebi službe so odrejeni na službovanje: za upravitelja skladišča poveljstva prokupskega vojnega okrožja pehotni kapetan I. razreda Josip Slogar in k istemu poveljstvu za registrske posle pehotni kapetan II. razr. Miroslav Ulrih; v poveljstvo Šibenika za veterinarja šibeniške garnizije veterinarski pomočnik III. razr. Drago Ogorevc; v pomorskozrakoplovno šolo za vršilca dolžnosti tehničnega oficirja šolske hidroeskadrile strojni poročnik A. Brumen; v 3. hidroplansko poveljstvo za vršilca manipulanta tehniškega skladišča nižji vojnotehnični uradnik I. razreda Anton Arko; za vršilca dolžnosti tehničnega oficirja 21. hidroeskadrile strokovni podporočnik Rudolf Najverš; za vršilca dolžnosti tehničnega oficirja 1. hidroeskadrile strokovni poročnik Stanko Delač; za vršilca dolžnosti komandirja 1. hidroeskadrile poročnik bojnega broda II. razr. Alfred Malbohan; za vršilca dolžnosti komandirja 2. hidroeskadrile poročnik bojnega broda II. razr. Jože Kvac; za hidroizvidnika 2. hidroeskadrile poročnik korvete Ivan Konte; za hidroizvidnika 21. hidroeskadrile poročnik fregate Velimir Kruz in poročnik fregate Stanislav Jamšek; za tehničnega oficirja 2. hidroeskadrile strokovni poročnik pomorskozrakoplovne panoge Stanko Delač poleg redne dolžnosti.

Proti prenosu nalezljivih bolezni dušline v ustih in grlu uporabljajte okusne **ANACOT-PASTILE.**

• **70 letnica varaždinskega gasilnega društva** poteče letos. Društvo bo ta jubilej svečano proslavilo 14. in 15. julija letos. Izvoljen je bil poseben prireditveni odbor, ki bo izdelal podroben program proslave. Proslava bo nekak kongres gasilcev, na katerega bodo povabljeni tudi gasilci iz slovanskih držav Bolgarske, Poljske in Češkoslovaške. Slovesnosti najstarejšega gasilnega društva v Jugoslaviji se bodo udeležili gasilci iz vse naše države.

• **Iz ZKD.** Sokol Hrastnik priredi v nedeljo ob 11. predavanje gosp. dr. Mihelaka o krizi in njenih vzrokih. — Sokolska četa v Dravski vasi pa priredi 10. t. m. ob 19. predavanje predavatelja ZKD g. Bučarja o temi: Bistvo sokolske misli. — Isti predavatelj bo za Sokolsko društvo Moste priredil drevi ob 20. predavanje pod naslovom: Postanek naše države. Po predavanju bo predvajanje kulturnega filma. — Sokol Ljubljana II. pa prireja 10. t. m. ob 19.30 predavanje predavatelja ZKD g. Mihlerja o podzemni Ljubljanici. Predavanje bo v predavalnici na realki.

• **Samomor milijonarjevega sina. V Novem Sadu** si je prerezal žile in vrat Bogdan Dundjerski, sin znanega vojvodinskega milijonarja Jaše Dundjerskega. Bogdan je bil vnet sportnik in dober družabnik. Pred leti se je poročil z neko ugledno Beograjčanko, ki pa ga je pred tedni iz neznanih vzrokov zapustila. Morda ga je spor z ženo spravil v obup ali pa ga je jezila gmotna odvisnost od očeta. Oče mu je dajal mesečno po 6000 Din, živel pa je preko tega dohodka. Iz pisem, ki jih je zapustil, ne morejo ugotoviti pravega vzroka prostovoljne smrti.

• **O »institutu za pobožno literaturo«, ki ga je,** kakor znano, predstavljal bivši pravoslavni župnik Hranislav Tomić, je imelo poleg policije in sodnije v Beogradu opravka tudi sodišče v Kruševcu. Bivšega paroha Tomića so odvedli tja in po dvodnevni razpravi ga je sodišče obsodilo na tri mesece strogega zapora. Bivši paroh Tomić je namreč tudi na področju sodišča v Kruševcu pobiral denar za razne prireditve svojega »instituta« za pobožno literaturo, poleg tega pa je ljudem zaračunaval tudi velike zneske za razne obrede. Sodišče je sleparju dokazalo samo en primer ter ga obsodilo na 3 mesece strogega zapora. Takoj po razsodbi so Tomića spet odvedli v Beograd, kjer bo v preiskovalnem zaporu čakal na razpravo o najrazličnejših sleparijah, izvršenih pod lažno firmo instituta za pobožno literaturo.

• **Razkrinkanje velike razbojniške tolpe.** Orožniški četi v Petrovcu pod poveljstvom orožnika Kuneja je po dolgem trudu uspelo, razkrinkati veliko razbojniško tolpo, ki je že dolgo časa terorizirala ves mlavski srez. Razbojniki so bili dobro organizirani ter so uspešno izvršili že več roparskih napadov. Žrtev zadnjega napada je bil posestnik Miljković v Poljavi, katerega so razbojniki tako dolgo pretepali, dokler jim ni izročil ves svoj denar, okrog 17.000 Din. Sosedje izropanega kmeta so zasledovali razbojnike in enega od njih ranili. Pozneje so orožniki zaprli nekega Radovanovića, ki je imel ranjeno roko, a ni mogel prav pojasniti svoje nezgode. Radovanović pa je po nekaj dneh utekel iz občinskega zapora. Te dni so orožniki Radovanovića vnovič prijeli in je mož, da bi olajšal svojo usodo, izdal več svojih zločinskih pajdašev. Pod ključem imajo že 32 članov in pomočnikov nevarne tolpe.

• **Novi grobovi.** V Gorici je umrla v lepi starosti 76 let ga. Neža Kamušičeva. Pokopali jo bodo danes na ondotnem pokopališču. — V Horjulu pri Vrhniki Vje umrla v 70. letu starosti gospa Ana Čeponova, ugledna zasebnica bivša gostilničarka. Pogreb bo jutri ob 10. — Na Tržaški cesti 26. je umrla gospa Jerica Magistrova, zasebnica. Blago pokojnico bodo pokopali jutri ob 16. na Viču. — V 59. letu starosti je umrl v Tvrdkavi v Prekmurju upokojeni šolski upravitelj g. Aleš Štarič. Pokopali so ga v sredo popoldne. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Proti redukciji žen v državni službi** so članice ženskega pokreta v Zagrebu na svojem zborovanju sprejele resolucijo, ki jo bo podpisalo 10.000 javnih delavk in članic ženskega pokreta. Kakor na nedavnem zborovanju v Beogradu, tako je tudi na ženskem zborovanju v Zagrebu obvladalo mnenje, naj se državni proračun razbremeni s splošno redukcijo uradnih moči — moških in ženskih, ki nimajo potrebne kvalifikacije in ki ne dosežejo povoljnih ocen v svojem delovanju.

• **Razbojniki pred varaždinskim sodiščem,** o katerih je »Jutro« včeraj obširno poročalo, se dosledno poslužujejo svoje taktike zanikanja vsega tega, kar so poprej izpovedali med dolgotrajno preiskavo. Razne zločine, med njimi tudi roparski napad na poštarico v Maruševcu, zavračajo na že umrla pajdaša Vrbanca in Posavca.

• **Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani opozarja, da ima od 1. marca 1934 zaradi premembe telefonske** centrale naslednje telefonske številke: 37-81, 37-82, 37-83, 37-84, 37-85.

• **Zmajev steg skavtov opozarja vse, ki se nameravajo vpisati še v tem šolskem letu, da to store takoj, ker se po 15. t. m.** do jeseni ne bo sprejemalo članov. Za vpis javite svoj naslov: Zmajevemu stegu, Ljubljana, poštni predal 178.

• **Podplate za športne čevlje, ki se ne dajo zlepa raztrgati, vam nudi samo Palma gumij kot najbolj praktičen in cenen material za podplate in pete.**

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

Iz Ljubljane

u— **Diplomirani so bili včeraj na ljubljanski pravni fakulteti gg. Erman Marjan, Ropotar Maksim in Schenk Vladimir.** Čestitamo!

u— **Okrajna organizacija JNS za poljanski okraj** bo imela svoj redni letni občni zbor v soboto 10. t. m. ob 20. v steklenem salonu gostilne Klemenčič na Krekovem trdu št. 11. Dnevni red določen po členu 13. strankinega statuta. Zboru bodo prisostvovali naš narodni poslanec in minister g. dr. Albert Kramer, narodni poslanec g. dr. Stane Rape in delegat s. o. za mesto Ljubljano g. dr. Josip Cepuder. Udeležba za člane obvezna, somišljeniki vljudno vabljeni.

u— **Koncert tenorista Marija Šimenca.** Drevi ob 20. bo v veliki unionski dvorani samostojni koncert najboljšega slovenskega tenorista Marija Šimenca z naslednjim sporedom: Anton Lajovic: »Zacvela je roža« in »Mesec v izbi«, Gotovac: »Na počištu«, Janko Ravnik: »Vasovalec«, Benjamin Ipavec: »Pozabil sem mnogokaj dekle« Bersa: »Jaz te ljubim« in Ne znam šta je«, Hatze: »Da sam bogat«, Po kratki pavzi nadaljuje koncert z Ipavec: »Na poljani« in »Božji volek«, Dev: »Mak«, Foerster: »roletuje golobica«, Gerbič: »Skupaj sva pri oknu stala« in »Sklepala roke si bele«, Jenko: »Strunam«. III. del koncerta nam prinaša operne arije in sicer Johnsonovo arijo iz opere »Deklica z Zlatega zapada« ter Des Grieuxova romanca iz opere »Manon Lescut«, obe delo skladatelja Puccinija. Sklepno besedo ima Wagner z Walterjevo pismejo iz opere »Mojstri pevci norimberški«. Odličen program, ki daje umetniku vso priliko, da pokaže lepoto in moč svojega glasu. Zastopane so najlepše slovenske pesmi tudi iz starejše glasbene literature kakor tudi lepe operne arije. Ker so cene nizke, sedeži od 10 do 30 Din, vabimo vse prijatelje lepega petja na nocojšnji koncert. Pri klavirju spremlja prof. Srečko Kumar. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice, začetek koncerta točno ob 20. uri.

Velike količine odpadkov

odstranjujejo iz telesa pri milem in zanesljivem učinkovanju Artin - dražeje

ARTIN

Vsebina škatlice po 8.— Din zadostuje za 4 do 6-krat.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od min. soc. politike in narodnega zdravja, S. Br. 22.115, od 12. decembra 1933.

u— **Posebni vlak v Beograd. Ponovno opozarjamo na izredno ugodno in ceneno potovanje v Beograd. 200 Din stane vožnja III. razreda tja in nazaj za vlak z brzino brzovlaka. Odhod v petek, 16. t. m. zvečer, povratek v torek 20. t. m. ob 3. uri zjutraj že v Ljubljano. Priglase sprejemata do torka knjigarna Glasbene Matice in Putnik. Takoj pri priglasitvi je plačati znesek 200 Din.**

Ljubljančan prej je jedel le klobase
in cvička kislega nalival vase;
odkar v Ljubljani je Petriček,
s slaščicami sladka si svoj ježiček.

u— **V okviru dneva Rdečega križa bo dne 13. t. m. v njegovo korist uprizorila dramatska sekcija »Preporoda« izvirno delo slovenskega pisatelja Etbina Kristana »Drobtine, ki obsega tri enodejanke »Uspeh«, »Resignacijo« in »Kdo je blazen«. Delo so mladi umetniki pod skrbno in vešto roko g. režiserja Milana Skrbinška vestno naštudirali ter žrtvovali zanj mnogo prostega časa, da pomagajo s čistim dobičkom onim revnim tovarišem, ki morajo v današnjih težkih časih stradati. Upamo, da bo javnost razumela hvale in posnemanja vredno dejanje dijaštva in v obilno udeležbo pripomogla k njihovim težnjam. Pokažite, da mladine nimate samo na jeziku, temveč jo tudi dejansko podprite, saj je pomoči baš ona najbolj potrebna!**

Sebi in svojim
v pouk in zabavo
naročite ilustrirano tedensko revijo
„ŽIVLJENJE IN SVET“
Uprava: Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5.

u— **Društvo »Soča« matica Ljubljana, naznanja, da bo prihodnjo soboto 10. t. m. v salonu pri »Levu« ob pol 21. predaval g. dr. Karol Petrič,** direktor Higienskega zavoda o življenjski moči naroda. V zadnjih 10 letih se je opazilo pri evropskih narodih, da je začelo padati zelo hitro število rojstev. O vzrokih nazadovanja rojstev pri starih narodih in pri današnji dobi bo natančno razmotrival g. predavatelj. K temu zelo poučnemu in zanimivemu predavanju so vabljeni »Sočani«, prijatelji in vsi, ki jih ta tema zanima. Vstop vsem svoboden. — Po predavanju gremo v »Union« na mestno prireditev.

u— **Vstopnice za slavnostno predstavo »Preporoda«, »Drobtine«, ki bo v torek 13. m., se dobe v predprodaji v lokalu »Preporoda«, Tomanova ul. 3 (Arena Narodnega doma) od 17. do 20.**

u— **Zveza delavskih žen in deklet ter Jugoslovenski ženski savez — Ljubljana** priredita veliko zborovanje v nedeljo 11. t. m. ob 10., na katerem bodo zastopnice raznih poklicev pojasnile neumestnost nameravane redukcije ženskih moči. Zborovanje bo v veliki dvorani Zveze kulturnih društev.

u— **Znameniti zbor donskih kozakov** koncertira po večletnem presledku v Ljubljani v sredo 14. t. m. v veliki unionski dvorani. Zbor donskih kozakov uživa svetovni sloves. V izvajanju ruskih narodnih, umetnih in cerkvenih pesmi je nedosežen. Zbor tvori okrog 40 pevcev pod vodstvom Sergija Jarova. Vstopnice od 10 do 50 Din so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Boiniška blagajna mestnih namestnikov ljubljanskih bo imela redni občni zbor v torek 13. t. m. ob 18. v zborovalni dvorani mestnega načelstva z običajnim dnevnim redom.**

u— **Društvo »Tabor«. Danes in jutri strogo obvezna pevska vaja. Odsotnosti ne opraviči noben izgovor!**

u— **Ljubezen v snegu, je film, ki bo gotovo zanimal najširši krog obiskovalcev predstav ZKD. Tu nam pokažeta znana humorista in smučarja svoje vragolije na ledu in snegu. Guzi Lantschner in Walter Riemi nas zabavata kakor že dolgo ne. Film »Ljubezen v snegu« je prava revija smučarskega sporta, prepredena s finim humorjem, eleganco in lepo godbo. Predstava bo danes ob pol 15. Vstopnina je 3 in 5 Din.**

u— **»SOS — ledena gora!« vzbuja posebno pozornost. Spoznavamo v tem filmu, veličino narave, ki je silna in mogočna, a vendar jo človek kroti. Boj človeka s naravo je najsmelejši. Podjarmiti naravo, jo zasužnjiti — to hoče človek. Drama, ki se pred nami odigrava je gigantska. Ozračje je prenapolnjeno s klici na pomoč. SOS oddajajo ladje, SOS oddajajo letala, SOS oddaja izgubljena ekspedicija na ledeni gori. Smrtni krik pretresa divjo naravo, a človek se ne da kar tako ugonobiti. Veličastno polarno dramo si oglejte v Elitnem kinu Matici. V tem filmu so zastopane vse vrste sporta in vse panoge tehnike. Starodavni kajak plava ob vodnem letalu. Avioni in ladje so v akciji. Oglejte si film!**

u— **Francke — vse najboljše! Frančišk je križem domovine, v mestih kakor na deželi, v dolinah kakor v bregovih toliko, da se jim na današnji god že izplača voščiti vsega in najboljšega, kar jim želele srca. Tudi v Ljubljani jih je nekaj sto in je bilo že sinoči pa še danes voščil in rokovanja na pretek. Francki pri Belem volku, pa je čestitala domala vsa Ljubljana in ji istočasno čestitala tudi k jubileju, kar se nahaja pri hiši, ki slovi še danes tudi širom dežele. Še danes pričajo diplome CMD, koliko denarja se je zbralo tam za narodno obrambni sklad. Tudi naša Francka je delala in se navduševala za narodno stvar s požrtvovalnimi ljudmi, zatorej je prav, da prejema danes v dar tako veliko umetniško izdelano srce, ki ga ji poklanjajo njeni prijatelji.**

u— **Dela za gradnjo šolske poliklinike razpisana. Banska uprava razpisuje za prevzem del pri gradnji državne šolske poliklinike drugo javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 5. aprila 1934 ob 11. v prostorih tehničnega oddelka, Gledališka ulica 8-III. v Ljubljani. Ponudbe naj se glase v obliki popusta na vsote odobrenega proračuna, ki znašajo: za pleskarska in slikarska dela 123.556.52 Din, za vodovodno instalacijo 148.482.30 Din, za polaganje parketov 76.100.50 Din, za zidarska, tesarska, kleparska in pečarska dela ter za polaganje linoleja 1,106.256.06 Din za mizarska in steklarska dela 214.286.90 Din, za ključavničarska dela 25.880 Din. Vsa gradnja je proračunana na skupni znesek 1,694.562.22 Din. — Prihodnji mesec že, bodo po vsej priliki zapeli krampi na stavbišču v Aškerčevi ulici, kjer bo do zime zraslo eno najlepših in najmodernejše urejenih javnih poslopij v Ljubljani.**

u— **Dva vloma. V gostilniško sobo Faturjeve gostilne na Večni poti se je ponoči prikradel tat in vdrl v omaro natakarice Ivane Grilčeve. Odnesel je razno obleko in si privoščil tudi vina in jestvin. Predvčerajšnjim je bil izvršen vlom tudi v sobo dentista Pavla V. v Tavčarjevi ulici, ki mu je neznanec odnesel dva zlata zobna mostička s štirimi členi v vrednosti 4800 Din.**

u— **Vlom v trgovino. V sredo ponoči je začul stražnik na Tyrševi cesti sumljiv ropot iz veže hiše št. 12. Prav tedaj je smuknil iz veže neznanec, ki jo je z vso naglico ubral v noč. Pozneje je bilo ugotovljeno, da je neznanec vlomil v omaro trgovke s čevlji, Anice Kocutarjeve. Vlomilcu pa se je preveč mudilo, da bi si nabral plena in je mogel odnesti le nekaj parov nogavic.**

u— **Zgodba o pustolovski mladi Marti. V Rožno dolino je priskakljala te dni dražestna gospodična Marta, doma nekje iz okolice Ptuja, in stopila naravnost v hišo, kjer stanuje družina njenih ožjih rojakov. Člani imenovane družinice je sicer niso poznali, a se jim je lepa Marta takoj prikupila, ko se je predstavila za hčerko narodnega poslanca iz ptujskega okrožja in je ščebetala tako prijetno, da jo je bilo prav res veselje poslušati. Zlasti se je prikupila gospe, ki jo je zabavala dolge ure Na večer šele je postala nekam otožna in je nekoliko v zadregi poprosila gospo, če sme v njenem stanovanju prenočiti. Gospa ji je seveda rade volje ustregla in je tudi naslednje jutro trajal prijeten razgovor dalje. Marta je pripovedovala, da se mora odpeljati v Slatino Radence in ob tem se je spomnila gospa, da ima tamkaj prijateljico, ki da ji mora poslati majhen zavoj raznih vrednot. Namesto da bi oddala zavoj na pošto, se je takoj obrnila s prošnjo na Marto, da ga ji ponese ona. Seveda je Marta nemudno pristala. A med tem, ko je stopila gostiteljica v sosednjo sobo, so se Marti zabliskale radovedne oči in je brž posegla v kuhinji v miznico ter stisnila v žep nekaj stotakov. Čez čas se je Marta poslovila, vzela zavoj in se kmalu spet vrnila, češ da je zamudila vlak. Ponovno je izkoristila priliko in pobrala še nekaj denarja. Potem je pa res odšla. V Ljubljano se je vrnila šele čez več dni. In takoj jo je na ulici ustavil mož postave, ki jo je privedel na policijsko upravo, kjer so jo zaslišali in predstavili tudi zdravniku. Martica je povedala radovednemu zaslišavalnemu uradniku, da se klati navzlic svojim lepim 19 pomladim že precej časa po vsej državi in vsepovsod uganja pustolovščine. Za tako življenje jo usposabija pridobljena izobrazba. Navihano dekle je dovršilo več razredov gimnazije, a tudi doma je imela dobro vzgojo. Žal zaman. Ko so jo s policije oddali v bolnico, je skušala Marta spet pobegniti in se je že zatekla v neki dobrodelni zavod. Tam je v naglici izvršila nekaj tatvin. Pa so jo ponovno iztaknili nekje v mestu in jo po zaslišanju oddali sodišču.**

Kakor v pravljici

se preobrazi vsaka pastorka lepote v lepotico, a vsaka lepa dama postane še lepša z uporabo najbolj dovršenega izdelka znanstvene kozmetike pudra »Liane Paracelsus«. Ta puder ima zaradi svoje finoče in sestavine odlično učinkovitost na obraz in mu daje izredno gladkost in nežnost. Zahtevajte izrecno puder »Liane«, ki se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 81

Pri ishijasu sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno izpraznjenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

u— **Drevi nadaljevalni pleseni večer Jenkove šole v Kazini. Zaključni venčki: v nedeljo 11. »popoldanski« in v sredo 14. »večerni«. Posebne ure vsak dan.**

u— **I. mednarodni plesni turnir v Ljubljani bo v soboto 17. t. m. v Kazini. Natančnejše sledi. Vse informacije pri mojstru Jenku.**

Iz Maribora

a— **Masarykova proslava in občni zbor JČL.** V sredo zvečer je mariborska JČ liga združila svoj občni zbor s proslavo Masarykove 84letnice. Slavnost je otvoril predsednik g. dr. V. Kukovec, potem pa so govorili podžupan g. Golouh kot zastopnik mestne občine, profesor g. Oven kot slavnostni govornik, upravitelj češke šole g. Josip Dri v imenu Čehoslovakov in še enkrat minister g. dr. Kukovec, ki je opozarjal na smernice Male antante in na bodoče delo v duhu jugoslovenskega in češkoslovaškega bratstva. Na občnem zboru JČ lige je bilo govora tudi o pripravah za koncert »Smetane«, ki se bo vršil 3. aprila v Unionu. Poročila odbornikov so bila z odobravanjem sprejeta, nato pa je bil izvoljen odbor z g. dr. Kukovcem na čelu. Pri lepi prireditvi je zapel več pesmi oktet učiteljiščnikov.

a— **Zaključek obrtnega knjigovodskega tečaja** je bil pretekli torek. Priredila ga je mariborska poslovalnica zborničnega obrtnopospeševalnega zavoda. Tečaj je obiskovalo 52 mojstrov in pomočnikov. Med strokami je bila najmočneje zastopana krojaška. Tečaj je spretno vodil profesor trgovske akademije g. Lojze Struna. Ob zaključku tečaja so bila obiskovalcem razdeljena izpričevala. Zaključne slovesnosti so se udeležili tudi zastopniki mestnega načelstva, člani zborničnega sveta in zadružni nadzornik g. Založnik, ki je imel poučno predavanje o nadah rokodelske in industrijske proizvodnje v naši državi.

a— **Naši najmlajši se nam bodo predstavili.** Glasbena šola narodnega železniškega društva »Drave« priredi v nedeljo 11. t. m. ob 16. v mali dvorani Narodnega doma intimno produkcijo gojencev, h kateri so starši in prijatelji glasbe prisrčno vabljeni.

a— **Beg iz življenja.** V sredo popoldne si je pri Svečini pognal kroglo v srce 21letni trgovski pomočnik Robert Albreht. Nesrečni mladenič je bil pri priči mrtev. Vzrok njegovega obupa ni znan.

a— **Pred sodniki.** Pred malim kazenskim senatom se je zagovarjal 20letni Janez P., posestniški sin iz Žerjavcev, obtožen, da je z nožem zaklal lni posestniškega sina Konrada K. iz iste vasi. Janez in Konrad sta se oba hkratu zagledala v neko dekle, ki pa je odbilo Janeza in podarilo svoje srce Konradu. To je dalo povod mladoletnemu Janezu, da je pričel smrtno sovražiti svojega tekmeca. Kritičnega večera sta Konrad in njegov brat ničesar hudega sluteča prepevala po vasi, ko je zdajci počil iz zasede strel. Fanta pa nista zbežala, marveč sta poiskala napadalca, v katerem je spoznal Konrad svojega sovražnika Janeza. Odvzela sta mu samokres in ga tako razorožila To je Janeza tako razkačilo, da je zgrabil nož in ga zasadil Konradu naravnost v srce. Pri razpravi je Janez priznal svoje dejanje, izgovarjal pa se je s silobranom, kar je senat upošteval in obsodil Janeza na 2 leti strogega zapora.

---

inu konec vzeli, za volo kir so nih kmetom te lipe ščere po sili jemali, ž nimi kurbali inu drugo krivino inu silo obhajali.«

Trubar ni bil prijatelj cerkva po hribih, ki so nedvomno zahtevale ogromno trpljenja preprostih tlačanov in ki so jih gradili večkrat zgolj zato, ker se je komu kaj »prikazalo« na tistem mestu.

»Undu se je tudi ena vsem ludem vejdeča kurba, tej so djali Šavleča Katerina, inu ena vduva Margareta Hudakončevka inu en muj stric Gregor Trubar mlinar — le-ti tri so se tudi veden svetili inu pravili, koku se nim Divica Marija perkazuje inu hoče imejti, da se na Silevici ni en nunski klošter sezida. Stejm pravlenem so tudi h ti cerkvi dosti gvanta inu živine perpravili. Od tiga so farji inu cehmojstri dobru lebali inu per tim hud konec vzeli: farmošter te iste cerkvi je od sujga svaka ubijen, cehmoštre so Turki ujeli, mujga strica Gregorja je enu drivu ubilu, Hudakončevka je v Ah hodejoč — nišče ne vej, kej oli koku — umrla.«

Zanimiva kulturna sličica iz te dobe! Lahko bi navedli še vse polno takih značilnih odlomkov, ki karakterizirajo Trubarja in njegovo dobo. Naj zaključimo s Trubarjevim tekstom, ki ga dr. Rupel citira na 83. strani antologije:

»Raven tiga en vsaki pridigar inu farmošter ima tudi per suji fari eniga šulmojstra oli mežnarja imejti inu držati, da te mlade hlapčiče inu deklice, purgarske inu kmetiške otroke, vuči slovenski brati inu pisati, ta katehismus zred s to kratko izlago izvuna povejdati. Inu te taki hlapčiči inu deklice vsako nedelo ob puldnevi oli ob večernici zred s tejmi farmani v to cerkov pridо inu tak katehismus, koker je le tukaj zapisan, vprašajoč inu odgovarjajoč očitu inu zastopnu izvuna gori povejdo.«

Besedilo je posneto iz »Cerkovne ordninge«, ki je izšla l. 1564. in čije edini izvod je v Dresdenu. Iz »ordninge« dobivamo živo sliko prosvetnega dela, kakor so ga hoteli protestantje uvesti v šestnajstem stoletju na naših tleh: pri vsaki župniji bodi poleg župnika tudi učitelj, ki naj mladino vzgaja v slovenskem jeziku. Ta Trubarjev kulturni ideal se je izpolnil šele v devetnajstem stoletju, a še tedaj smo se morali marsikje boriti za pravico do slovenskega katekizma in slovenske učne knjige. Tako nam antologija naših protestantskih piscev odpira tudi s kulturno-zgodovinske strani globoko retrospektivo v naš razvoj. Šele ž njo v roki bomo poslej lažje in pravilnejše kakor kdaj prej gledali v mračna stoletja, ko je reformacija prižgala luč prve slovenske knjige in ž njo naše narodne književnosti sploh. —o.

Pavla Golie veseloigro »Kulturni dogodek v Črni mlaki« pripravlja za mesec april zagrebško Narodno gledališče. V operi pa se bliža premieri Antuna Dobronića nova opera »Vdova Rošlinka« po znani veseloigri Cvetka Golarja.

Miroslava Krleže drama »U logoru« je izšla v posebni knjigi kot osmi zvezek Krležev Zbranih spisov. Natisnjena je obenem »Vučjakom«. Drama »U logoru« se odigrava med vojno v Galiciji; v nji nastopajo avstrijski častniki, aristokracija in preprosti vojaki. Ta dramatski spis je sestavni del cikla »Hrvatski bog Mars«. Značilno je, da je dialog na nekaterih straneh kar čez polovico nemški.

»Kriterijum opasnosti izvršioca u savremenom kriviičnom pravu« je naslov dalješe razprave profesorja ljubljanske univerze Aleksa Maklecova, ki je izšla v »Arhivu za pravne i društvene nauke« (Beograd) in v ponatisu. Avtor primerja osnovna načela jugoslovanskega kazenskega prava s tozadevnimi kriteriji drugih držav. Razprava je tehten donesek k jugoslovanski kriminološki znanosti.

Lovrićeva drama »Kapitan Niko« v Zagrebu. Kakor smo že zabeležili, je imela drama Bože Lovrića »Kapitan Nikoc, ki je o nji priobčilo »Jutro« dalješe poročilo, pri zagrebškem občinstvu lep uspeh (mani pri nekem delu kritike). Uspeh je še bolj potrdila repriza. Prisotnega avtorja je navdušeno občinstvo po drugem in tretjem dejanju ponovno poklicalo pred rampo. Kakor izvemo, se tudi ljubljansko gledališče zanima za uprizoritev te drame.

Dr. Emil Sobota, Jazykové právo v evropských státech. (Jezikovno pravo v evropskih državah.) V Pragi obstoji »Československa společnost pro studium národnostních otázek« (Čsl. društvo za proučevanje narodnostnih vprašanj), ki je pričelo izdajati v podjetni založbi »Orbisa« knjižnico z naslovom: »Národnostni otázky«. Kot prvi zvezek je izšel spis prof. dr. Zd. Peška »Kulturna samouprava narodnih manjšin«, kot drugi zvezek Josefa Chmelaža študija »Evropske manjšine v svojih organizacijah«. Pravkar smo prejeli tretji zvezek, dr. Emila Sobote razpravo o jezikovnem pravu v raznih evropskih državah. Pisec podaja informativen pregled, kako so obravnavane države rešile kočljivo vprašanje večinskega in manjšinskih jezikov. Rešitve so zelo različne in kažejo silno zapletenost jezikovnega vzrašanja v Evropi. Kdor bo hotel dobiti o jezikovni politiki evropskih držav točnejše podatke, bo s pridom segel po spisu dr. Sobote. V knjigi se obravnavajo vse države, ki imajo manjšine, med njimi tudi Jugoslavija Posebno zanimive so poleg švicarske rešitve finska, sovjetsko - ruska in španska rešitev zapletenih jezikovnih problemov.

Robert Saudek, Zločin v pisme. (Zločin v pisavi.) Praško založništvo »Orbisc je izdalo spis odličnega grafologa Roberta Saudka »Zločin v pismec, ki je izšel ob istem času v Angliji, Zedinjenih državah in Holandiji, medtem ko se francoski prevod pripravlja. Saudek se bavi s kočljivim vprašanjem: Koliko more grafologija pomagati v kriminalistiki? Prav na tem področju zahtevajo od nje popoln dokaz eksaktnosti. Spis bo dobro rabil zlasti eksportom za pisavo, saj je njegov avtor ena največjih avtoritet na tem področju; v zgornji knjigi objavlja nove izsledke svojih raziskavanj. Vsebina Saudekove razprave je zadostno označena že z naslovi poglavij: Zakaj javno mnenje in uradi ne zaupajo strokovnjakom za pisavo. — Dreyfusov proces. — Podobna in nepodobna pisava. — O anonimnih dopisih. — Anonimni dopis oderuha. — Drugo oderuško pismo. — Ponarejeni deli dokumentov.

»Boj za petrolej« je naslov izredno zanimivega referata Bogdana Radice v »Novi Evropi« (februarski zvezek) o senzacionalni knjigi Antoina Zischka »La Guerre secrète pour le Pétrole«. Pisec razglablja skrivnosti usodne petrolejske borbe, ki se vrši v ozadju svetovne politike po vseh celinah in čije posledice utegnejo biti nedogledne. Zischkova knjiga sodi med tiste, ki so lani izzvale največjo pozornost v tako zvanem visokem svetu in med širokim občinstvom. Poročilo B. Radice jo prikazuje dovoli izčrpno.

Filozof grof H. Keyserling, čigar »Potopisni dnevnik filozofa« izide kmalu v srbskohrvaškem prevodu pri beograjski založbi »Kozmos«, je izdal pri Stocku v Parizu francoski spis »La Révolution mondiale et la Responsabilité de l'Esprit«. Predgovor je napisal Paul Valéry.

V nedeljo 11. marca
začetek novega romana

Krinka? proti krinki

Pripovedovana z najbolj prevejanimi sredstvi senzacijske tehnike, se odigrava pred bralcem skrivnostna drama, krčevito zgoščena v nekaj dni vožnje s prekomorskim parnikom. — Pošastne, pravljične tatvine na ladji so razburkale duhove potnikov in posadke. O storilcu ni sledu. Neprijemljiv je, neviden . . . Drug sumi drugega, drug drugemu ne zaupa . . . Napetost, ki jo je dosegel pisec tega romana, je onkraj vseh primer.

Berite „Jutro"! V nedeljo dne 11. t. m.!

a— **V bolnišnico** so prepeljali včeraj 22-letnega posestnikovega sina Franca Šego iz Jurjevasi pri Slov. Bistrici, ki se je pri žaganju drv hudo poškodoval levo roko. Iz Slov. Bistrice pa so pripeljali 22letnega delavca Franca Bučarja, ki si je pri padcu zlomil desno nogo, ter 23letnega Franca Čeha iz Studencev, ki mu je padel hlod na levo nogo ter mu jo zdrobil.

Iz Celja

e— **Društvo »Soča« v Celju** je imelo občni zbor ob udeležbi nad 150 članov in članic. Predsedoval je g. dr. J. Bavdek, ki je pozdravil vse udeležence, zlasti pa poverjenike izven Celja. Zborovalci so počastili spomin nedavno umrlega člana g. Ivana Rebeka, agilnemu članu g. Alojziju Luzniku pa so iskreno čestitali k 70 letnici. Tajnik g. Janko Fili je poročal, da ima društvo 302 člana in da vse članstvo marljivo deluje v društvu, ki ima mnogo prijateljev. Društveno delo je bilo razdeljeno v 6 odsekov. Društvo je priredilo 37 sestankov na katerih je bilo 27 predavanj. Predavatelji so bili po večini Celjani, ena predavateljica pa je bila iz Ljubljane in ena iz Griž. Blagajniško poročilo ge. Štefana Feranta izkazuje 12.219 Din prometa, 5526 Din dohodkov, 6693 Din izdatkov in 1409 Din gotovine. Gospodar in arhivar g. Alfred Čebular je skrbel za čitalnico, ki obsega 3 dnevnike, 4 tednike in 4 mesečnike, in za red v društvenem lokalu. Knjižnica obsega 162 slovenskih, 37 hrvatskih in 13 nemških leposlovnih ter nekaj znanstvenih del. Knjižničarka je bila gdč. Marija Cigojeva. Izmed odsekov je na prvem mestu mladinski odsek pod vodstvom načelnika g. Jožeta Daneva. Priredil je 20 sestankov z 18 predavanji, več komemoracij in Miklavžev večer z obdarovanjem najrevnejših članov. Ta idealna mladina je duša vsega dela in gibanja. Dramski odsek je vodil g. Alfred Čebular. Člani so nastopili na emigrantskem taboru v Črnomlju, na rapalskih dnevih v Trbovljah in Celju ter uprizorili v Celju jeseni burko »Čitalnica pri branjevki« in na Svečnico Funtkovo dramo »Tekma«, za predpustno prireditev pa so oskrbeli ves spored. Novi pevski odsek vodi učitelj g. Milko Gerlanc. Prireditveni odsek pod vodstvom g. Janka Cergola je priredil mnogo izletov v jeseni in pozimi, trgatev v korist poplavljencev v mestu in okoliški občini, predpustno zabavo in več komemoracij. Socialni odsek pod vodstvom g. Jožeta Batištute je obdaril 28 najrevnejših rodbin in poslal nekaj blaga tudi v Doinjo Lendavo. Od ustanovitve društva do danes je bilo razdeljenih nad 18.000 Din podpor. Propagandni odsek pod vodstvom g. dr. Fortunata Mikuletiča se je v začetku bavil z mislijo postavitve spomenika primorskim žrtvam, a ni prišlo do konkretnih sklepov. Propagandni odsek je z ostalimi odseki in sodelavci dosegel, da je »Soča« po agilnosti in organiziranosti med prvimi društvi v Celju. Vršile so se mnoge javne manifestacije na praznik Vseh svetnikov, na rapalski dan itd. Za ugled društva sta tudi skrbela glasilo »Istra« in celjska »Nova doba«. Odborniki so prejeli za obširno in uspešno delo absolutorij, tajnik in blagajnik pa še posebej zahvalo Odboru, ki je v glavnem neizpremenjen, predseduje nadalje gosp profesor Anton Gorup. Pri slučajnostih je zastopnik Kluba koroških Slovencev g. prof. Čuček poudarjal potrebo in važnost skupnega delovanja. Največjo pozornost je treba posvečati mladini, ki bo najbrž doživela veliki dan, ko se bomo vsi Jugosloveni združili v svoji veliki, enotni državi. Na predlog učitelja g. Gerlanca je bila poslana prošnja ljubljanskemu Pen klubu, ki naj zastavi na pristojnem mestu vse svoje sile, da se reši in vrne naši literaturi v Italiji po krivici konfinirani pisatelj Franc Bevk.

e— **Uprizoritev »Desetega brata« preložena.** Osmošolci celjske gimnazije so nameravali drevi v Mestnem gledališču uprizoriti Jurčičevega »Desetega brata«. Uprizoritev pa je zaradi smrtnega primera preložena na četrtek 15. t. m. ob 20. Že kupljene vstopnice veljajo za četrtek.

e— **Davčna uprava** poziva vse delodajalce, ki plačujejo uslužbenski davek v davčnih znamkah, a še niso predložili knjižic uslužbenskega davka v kontrolo, da jih nemudoma predlože, ker se s tem izognejo posledicam čl. 138. zakona o neposrednih davkih.

e— **V celjski bolnišnici** sta umrla v torek 63 letni delavec Franc Hribernik v Gaberju pri Celju in 37 letna natakarica Marija Velenškova iz celjske okoliške občine, včeraj pa je umrl 70 letni občinski revež Jakob Stepišnik iz Škofje vasi.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni velefilm »Špijonka E3« (»Nevidna fronta«) in zvočni žurnal.

Iz Škofje Loke

šl— **Somišljenikom JNS.** Inkasant občinske organizacije JNS se bo zglasil te dneve pri somišljenikih JNS, da zbere članarino za leto 1934. Ker je prispevek malenkosten, se naprošajo somišljeniki, da po svoji dobri volji prispevajo v strankin sklad kaj več, da bo delovanje škofjeloške organizacije še uspešnejše.

šl— **Naše KJS, ki je storilo v teku desetletnega delovanja mnogo dobrega za ubožce in trpeče, si je sestavilo na zadnji seji naslednji odbor:** predsednica Šinkova, I. podpredsednica Sovretova, II. podpredsednica Schneiterjeva, častna podpredsednica Homanova, tajnica Juvančeva, nadomestna tajnica Pagonova, blagajničarka Horvatova, gospodarica Hafnerjeva, namestnica gospodarice Janežičeva, odbornice: Adamičeva, Jesenkova, Lendovškova, Vraničarjeva in Žužkova. Predsednica nadzornega odbora je Potočnikova, tajnica Halladova in odbornici Kašmanova in Debeljakova. KJS, ki šteje zdaj 397 članic, bo izkušalo število še dalje dvigniti, obenem pa pritegniti k sodelovanju tudi ženstvo iz Selške in Poljanske doline v še izdatnejši meri.

Iz Tržiča

č— **Vse člane občinske organizacije JNS** v Tržiču ponovno opozarjamo na njen občni zbor, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. v dvorani hotela »Pošta« in ne v kavarni Lončar, kakor je bilo prvotno določeno. Na občni zbor so vljudno vabljeni tudi vsi volilci liste JNS pri zadnjih občinskih volitvah.

č— **Koncert junaškega tenorja g. Šimenca Marija** bo gotovo tudi v Tržiču privabil v nedeljo zvečer številno občinstvo v telovadnico meščanske šole. Na sporedu so biseri jugoslovenske in svetovne glasbe. Ob 16. bo koncertiral umetnik v zdravilišču na Golniku. Vstopnice za večerni koncert se dobe v predprodaji v meščanski šoli.

Iz Kamnika

ka— **Prosvetni odsek primorskega emigrantskega društva »Tabora«** se prav živahno udejstvuje in nam je za nedeljo pripravil že drugo predstavo v letošnjem letu. Uprizoril bo v soboto zvečer in v nedeljo popoldne v društvenem domu v Mekinjah burko »Raj potepuhov«.

ka— **Ženska podružnica CMD** je imela te dni redni letni občni zbor. Iz poročila odbornic posnemamo, da je bilo delovanje tiho, toda živahno. Blagajniško poročilo izkazuje 12.000 Din prebitka. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen dosedanji odbor s predsednico gospo Anico Karbovo. Društvo priredi še pred veliko nočjo pravljični dan za našo deco.

Iz Zagorja

z— **Razveljavljene volitve rudarskih zaupnikov.** Proti volitvam rudarskih zaupnikov so se člani NSZ pritožili na rudarsko glavarstvo. Doslej so se vedno in povsod volili zaupniki za vsak obrat posebej, le letos je bila za Zagorje izjema. Tudi način volitev ni bil javno razglašen in poleg tega niso bile žigosane glasovnice. Rudarsko glavarstvo je pritožbi ugodilo in o tem obvestilo rudniško ravnateljstvo v Zagorju in II. rudarsko skupino. Kdaj bodo nove volitve, še ni znano. Pričakuje se z gotovostjo, da se bo pri razpisu točno določilo, da se volijo obratni zaupniki ločeno za vsak obrat posebej. Glasovnice morajo biti žigosane od rudarske zadruge s podpisom obratnega vodstva, kajti le tako je pričakovati, da se bodo volitve pravilno izvedle.

z— **Prispevki za organista** razburjajo davkoplačevalce. Doslej so vse tri občine dajale v proračun odmerjene zneske, ki jih je pa banska uprava zdaj črtala. Na konkurenčni obravnavi je bilo sklenjeno, da prispevajo vsi davkoplačevalci po davčni odmeri pripadajoče vsote za organista. Ta odredba je naletela na velik odpor. Zamudnikom se priporoča, da za enkrat plačajo prispevke in se izognejo nepotrebnim stroškom. Svoje pomisleke in predloge za vzdrževanje organista bodo lahko zagovarjali pozneje.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlaga v %, 5 smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1—10, 7 padavine v mm, 8 vrsta padavin.
Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druge najnižjo temperaturo.

8. marca

Ljubljana 7, 758.0, 5.2, 94, mirno, 10, 0.4, dež. Ljubljana 13, 761.9, 4.2, 80, mirno 10, —, —. Maribor 7, 758.8, 4.8, 85, S3, 10, prši, dež; Zagreb 7, 759.8, 5.0, 85, E2, 10, 4.0, dež; Beograd 7, 758.9, 4.0, 80, SW4, 10, 0.1, dež; Skoplje 7, 761.8, —1.0, 90, mirno, 10, —, —; Split 7, 758.8, 7.0, 80, ENE3, 10, 0.5, dež; Kumbor 7, 759.6, 9.0, 80, SE7, 10 —, dež. Iz Sarajeva in Raba ni depeš.

Temperatura: Ljubljana —, 3.6; 5.4, — Maribor 10.8, 5.0; Zagreb 12.0, 5.0; Beograd 12.0, 2.0; Skoplje 9.0, —2.0; Split 12.0, 6.0; Kumbor —, 8.0.

Solnce vzhaja ob 7.28, zahaja ob 17.55.

z— **Predavanje o travništvu in poljedelstvu** bo imel v nedeljo 18. t. m. po prvi maši v zagorski šoli sreski kmetijski referent g. Šušteršič.

z— **Vzrok požara pri Klančišarju v Spodnjih Zavinah** se ne da ugotoviti. Ljudje domnevajo različno, vendar je ugotovljeno, da ogenj ni nastal zaradi vnetja saj v dimniku. Zato dimnikarja ne zadene nobena krivda. Pri tej priliki bi opozorili kmečke posestnike, da ne zabranjujejo ometanja dimnikarjem, ker je le v njihovo korist, če so dimniki dobro očiščeni.

Iz Novega mesta

n— O Masaryku je imel ob priliki njegove 84 letnice predavanje v veliki dvorani Sokolskega doma br. dr. Ivan Vašič, ki je živo orisal velikega državnika. Ob zaključku predavanja je pokazal prosvetar profesor dr. Jarc 52 diapozitivov iz bratske Češkoslovaške in kratek film o zlati Pragi.

n— **Kino »Dom« v Sokolskem domu** predvaja danes in jutri soboto ob 20.15 uri ter v nedeljo ob 15., 18. in 20.15 zvočni velefilm »Kralj džungle«. Predigra: Paramountov zvočni tednik.

Iz Ptuja

j— **Iz poštne službe.** Pri pošti v Ptuju sta postavljena za dnevničarja Benčič Franc in Ilajš Josip. Premeščena pa je od pošte v Slatini Radencih k pošti v Ptuju uradnica Kurinčičeva Pavla.

j— **Nabavljalna zadruga državnih nameščencev** je imela pred dnevi občni zbor. Iz poročil funkcionarjev izhaja, da ima zadruga v Ptuju 215 članov. Bilanca izkazuje, da je imela zadruga v preteklem poslovnem letu 45.000 Din čistega dobička, kar je lep dokaz, da je upravni odbor dobro gospodaril. Od čistega dobička odpade 30 odst. na rezervni sklad, 1 odst. v pokojninski sklad, 5 odst. čistega dobička se razdeli med zadružnike po velikosti njih konzuma in 5 odst. kot nagrada upravnemu odboru za vse leto. Pri volitvah je bil po večini izvoljen stari odbor.

j— **Kino bo predvajal v soboto ob 20.** in nedeljo ob pol 19. in pol 21. nemški film »Pripovedke iz spalnice«. Dodatek Foxov tednik.

SOKOL

Sokol v Središču ob Dravi je proslavil 100-letnico rojstva dr. Josipa Vošnjaka 4. t. m. z uprizoritvijo njegove drame »Lepe Vide«. Pred predstavo je Vošnjakovo življenje in delo orisal br. Pajek. Lepa drama v režiji br. Vittorija je zadovoljila številno občinstvo. Vloge so bile vse dobro podane. Pri koncu drame je občutno manjkalo petje mornarjev, ki bi povzdignilo tragičnost Vidinega konca. S tem prijetnim večerom je bil dostojno proslavljen spomin dr. Vošnjaka. Želimo še več takšnih prijetnih večerov. — Za 19. t. m. pripravlja dramski odsek Golarjevo komedijo: »Dve nevesti«.

GOSPODARSTVO

Pred trgovinskimi pogajanji z Avstrijo

Kakor znano, zahteva avstrijska vlada, da bi se v kratkem pričela pogajanja za ponovno revizijo avstrijsko - jugoslovenske trgovinske pogodbe. Avstrija utemeljuje svojo zahtevo s tem, da je njena trgovinska bilanca z našo državo nadalje hudo pasivna. Pritisk avstrijskih agrarcev pa gre predvsem v tej smeri, da se zmanjša uvozni kontingent za naše svinje.

Dunajska »Die Börse« poroča v svoji najnovejši številki, da je te dni prišlo med Avstrijo in Jugoslavijo do prvih razgovorov glede trgovinskih pogajanj. Pri tem je zanimivo, pravi dunajski list, da se bodo pogajanja, ki jih je forsirala Avstrija, vršila na bazi, ki bo dala avstrijsko - jugoslovenski trgovini nov značaj. Za Avstrijo predstavlja to dejstvo neprijetno presenečenje, kajti predstavniki Jugoslavije so baje pri omenjenih razgovorih namignili, da bo Jugoslavija prešla v prometu z Avstrijo k čistemu kontingentnemu sistemu in da bo dopuščala uvoz avstrijskih industrijskih izdelkov le še v količinah, ki bodo v teku pogajanj določene v obliki kontingentov. Doslej je bil trgovinski promet med Avstrijo in Jugoslavijo (razen za svinje, pšenico in jajca) prost omejitev v obliki kontingentov. V Avstriji so baje tak korak Jugoslavije že pričakovali in so mnenja, da bo Jugoslavija pri določanju kontingentov za uvoz avstrijskih industrijskih izdelkov precej popustila, na eni strani zaradi tega, ker ima aktivno trgovinsko bilanco z Avstrijo, na drugi strani pa zaradi tega, ker se bodo po novi pogodbi z Italijo možnosti za izvoz jugoslovenskega blaga v Italijo poslabšale.

K gornjim izvajanjem dunajskega lista bi bilo pripomniti, da je aktivnost naše trgovine z Avstrijo že pričela močno popuščati lani v drugem polletju, ko je naš izvoz v Avstrijo nazadoval na 391.5 milijona Din nasproti 432.3 v drugem polletju 1932., dočim se je istočasno dvignil naš uvoz iz Avstrije na 258.6 milijona nasproti 209.5 milijona Din v drugem polletju 1932. V drugem polletju, ki je zaradi izvozne sezone pri nas vedno aktivno, je lani znašala aktivnost naše trgovine iz Avstrije le 132.9 milijona Din nasproti 222.8 milijona Din v drugem polletju predlanskega leta. S precejšnjo verjetnostjo je torej pričakovati, da bo letos glede na splošno izboljšanje konkurenčne zmožnosti avstrijskega blaga na zunanjih tržiščih, avstrijska trgovina z našo državo pasivna le še v onem razmerju, kakor vsa avstrijska trgovina z inozemstvom, ki je vedno pasivna. Tudi ni pričakovati, da bi bila letošnja trgovinska bilanca Avstrije z našo državo pri nespremenjeni pogodbi bolj pasivna, kakor bilanca Avstrije z Madžarsko, kjer je dogovorjeno razmerje 1 : 1.5 med izvozom in uvozom.

Beograjski industrijci k projektu Industrijske banke

Uprava beograjske industrijske zbornice je imela 6. t. m. sejo, na kateri je zavzela svoje stališče k vprašanju ustanovitve odnosno glede načina organizacije bodoče Privilegirane industrijske banke. Po daljši debati, v kateri se je razpravljalo o vseh načelnih vprašanjih, ki so v zvezi z ustanovitvijo take banke, je prišlo **do popolnega soglasja v vseh osnovnih točkah,** ki se tičejo te nove kreditne ustanove za industrijo.

Uprava zbornice je predvsem ugotovila, da je Privilegirana industrijska banka danes velika potreba za domačo industrijo. Osvojeno je bilo načelo, da mora biti vpis delnic za ta zavod obvezen za vsa industrijska podjetja v naš. državi. Uprava Industrijske zbornice smatra, da mora ta novi zavod glede na svojo važno funkcijo uživati vse one ugodnosti, ki so bile dane Privilegirani agrarni banki in Državni hipotekarni banki. Osvojeno je bilo tudi načelo, da je treba v sodelovanju med industrijskimi organizacijami in trgovskim ministrstvom v statutu, poslovniku in pravilniku bodoče banke postaviti trajna načela za izvajanje zdrave kreditne politike pri kreditiranju domače industrije, tako da bodo ustvarjeni pogoji za sigurno naložbo sredstev v delnice in obveznice bodoče banke in industrijskih podjetij.

V zvezi s prizadevanjem, da se uredi vprašanje industrijskega kredita, je bila že v finančnih zakonih za leto 1925., 1926. in 1928. dano vladi pooblastilo, da to vprašanje uredi s posebno uredbo. Ta pooblastila pa so ostala neizkoriščena. Nepovoljne razmere na denarnem in kreditnem trgu so v zadnjem času znova ustvarile težnjo po ureditvi tega vprašanja in je prišel projekt ustanovitve Privilegirane industrijske banke znova na dnevni red. Ta težnja je prišla do izraza tudi na zadnjem zboru Centrale industrijskih korporacij lani v novembru.

Prvotni načrt zakona je bil spremenjen v toliko, da je bil postavljen princip po katerem naj bi vso glavnico vpisala industrijska podjetja sama, ker ni pričakovati, da bi mogla država kaj prispevati za glavnico. Zato je potrebno, da pri vpisovanju glavnice sodelujejo vsa industrijska podjetja v državi na ta način, da bi skozi 10 let vplačala vsako leto po 1 odstotek lastnega kapitala in rezerv. Lastna sredstva industrijskih delniških družb znašajo v naši državi 5 milijard dinarjev, lastna sredstva ostalih industrijskih podjetij, ki niso delniške družbe, pa približno 1 milijardo. Pri vpisu 1% bi v prvem letu dobila banka 50 do 60 milijonov glavnice, po preteku 10 let pa bi ta glavnica narasla na 500 do 600 milijonov. Korist take banke po mnenju beograjske Industrijske zbornice ne bi bila samo ta, da se razbremeni industrija odvisnosti od privatnih denarnih zavodov in da se uredi vprašanje kreditiranja industrije, temveč bi bila taka banka tudi v stanju, da s svojo kreditno politiko v skladu z industrijsko politiko trgovinskega ministrstva in kraljevske vlade omogoči miren in postopen razvoj industrije v naši državi.

Gospodarske vesti

= **Ljubljansko okoliško Združenje trgovcev** je imelo v torek v dvorani Trgovskega doma svoj redni letni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik g. Josip Šporn. Predsednik je v svojem uvodnem poročilu naslikal veliko stisko, v kateri se nahaja podeželsko trgovstvo, ki rapidno propada. Težavni položaj podeželskega trgovca pa skušajo še izkoristiti na razne načine brezvestni denarni mogotci in razni špekulanti. Vrh tega vedno težje prenašajo podeželski trgovci rastoče breme davkov in davščin pri naglo nazadujočem prometu. Nekater stroke so postale docela pasivne, zlasti lesna. Na zborovanju je govoril tudi predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin, ki je navedel vzroke, ki so dovedli do zastoja vsega našega kreditnega aparata. Zlasti je omenil dejstvo, da je po ukinjenju deviznih omejitev v zvezi s stabilizacijo dinarja leta 1931. šlo iz naše države okrog 2 milijardi Din. Ko je bil ta denar zunaj, šele tedaj so zaprli meje. Omenil je tudi energičen boj narodnega poslanca g. Mohoriča proti novim davčnim obremenitvam in uspehe, ki so bili doseženi. V imenu Zveze trgovskih združenj je zborovalce pozdravil tudi predsednik g. Josip Kavčič, ki je opisal prizadevanje zveze za ustanovitev vsedržavne stanovske organizacije trgovcev, ki je toliko napredovalo, da bo 14. aprila v Skoplju ustanovni občni zbor Centrale vseh trgovskih združenj v Jugoslaviji. Ko bo trgovstvo krepko organizirano, potem bo tudi doseglo, da se uveljavi v državi stanovska politika, potem bo trgovstvo dobilo takšen gospodarski svet, kakršnega hoče. Tajniško poročilo je podal tajnik g. Šmuc, blagajniško poročilo pa g. Jeločnik. Z večino glasov je bila nato izvoljena nova uprava, ki jo tvorijo gg.: Šporn Josip, Ježica; Jeločnik Viktor, Rožna dolina; Šetinc Davorin, Vrhnika; Kregar Dora, Dravlje; Rant Ivan, D. M. v Polju; Javornik Fran, Vič; Majaron Joško, Borovnica; Logar Jernej, Hafner Lovro, Preska; Ogrin Ivan, Laverca; Novak Anton, Stepanja vas; Bartl Hinko, Rožna dolina; Mrcina Karol, Zg. Kašelj; Toni Anton, Šmarje - Sap. Pri slučajnostih je bil za častnega člana združenja izvoljen g. Fran Zebal.

= **Železniške tarifne olajšave za izvoz jugoslovenskega lesa v Italijo.** Iz Zagreba poročajo, da so jugoslovenski delegati pri nedavnih pogajanjih, ki sta jih vodili železniški upravi Italije in Jugoslavije, dosegli uspeh, in sicer v tem pravcu, da je predvideno 20% znižanje železniške tarife za prevoz jugoslovenskega lesa po italijanskih železnicah. To bi pomenilo, da Italija prizna tudi za jugoslovenski les nekako preferenčno tarifno olajšavo.

= **Trošarina na olja in tolšče za mazanje.** Na razna vprašanja, ki ji dohajajo glede te trošarine, obvešča Zbornica za TOI svoje interesente, da po pojasnilu ministrstva za finance ricinovo olje (za lekarniške in druge namene), laneno olje za proizvodnjo firneža, rdeče olje za tekstilno in usnjarsko stroko, mazila za obutev (paste za čiščenje čevljev), tolšče za čiščenje pušk, tolšče za mazanje tal itd. **niso trošarinski predmeti** po zadnji trošarinski noveli, ki je stopila v veljavo dne 20 pr. m. Izvzet je primer, če se ricinovo olje porabi za mazanje strojev in motorjev n. pr. pri zrakoplovstvu ali ako se laneno olje porabi za mazanje strojev.

Borze

8. marca.

Na ljubljanski borzi sta se danes v skladu z zunanjimi notacijami nekoliko dvignili devizi London in Berlin, dočim je deviza

Trst nadalje slaba. Avstrijski šilingi so se v privatnem kliringu nekoliko dvignili in so bili danes zaključeni po 9.60 (v Zagrebu po 9.10, v Beogradu po 9.00). Grški boni so bili zaključeni v Beogradu po 34.50.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda najprej nekoliko popustila na 310 zaključek, potem pa se je tečaj zopet dvignil na 313 — 314 (v Beogradu 315 zaključek); za marc je bil promet po 314 in za april po 313. Nadalje so bili zaključki v 8% Blairovem posojilu po 54 in v 7% Blairovem posojilu po 50 in 50.50. Promet je bil še v delnicah Narodne banke po 4300.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2308.18 — 2319.54, Berlin 1359.30 — 1370.10, Bruselj 799.13 — 803.07, Curih 1108.35 — 1113.85, London 173.97 — 175.57, Newyork 3405.50—3433.76, Pariz 225.74 — 326.86, Praga 142.17 — 143.03, Trst 293.24 — 295.64 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.—.

Zagreb. Amsterdam 2308.18 — 2319.54, Berlin 1359.30 — 1370.10, Bruselj 799.13 do 803.07, London 173.97 - 175.57 Milan 293.24 do 295.64, Newyork kabel 3427.50—3455.76, ček 3405.50 — 3433.76, Pariz 225.74—226.86, Praga 142.17 — 143.03, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.37, London 15.76, Newyork 309.75, Bruselj 72.10, Milan 26.50, Madrid 42.15, Amsterdam 208.20, Berlin 122.7250, Dunaj 57.15, Stockholm 81.25, Oslo 79.20, Kobenhavn 70.40, Praga 12.84, Varšava 58.3250, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.48, London 27.53, Milan 46.22, Newyork 540.38, Pariz 35.59, Praga 21.74, Curih 174.33, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 310 den., 7% investicijsko 72 den., 8% Blair 53 — 54, 7% Blair 50 den., 4% agrarne 36 den., 6% begluške 52 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 313 — 314, za marc 312 — 315, za april 312 do 314, za maj 310 den., 7% investicijsko 72 den., 7% Blair 50.25 — 50.75, 8% Blair 53.50 do 55, 6% begluške 52 den; delnice: Narodna banka 4100 — 4300, Priv. agrarna banka 254 — 256, Šećerana Osijek 155 — 160, Trbovlje 108 — 115.

Beograd. Vojna škoda 315 zaklj., za marc 316 zaklj., za april 313 zaklj., 7% investicijsko 73 zaklj., 4% agrarne 36.50 — 37.50, 6% begluške 54, 53.50 zaklj., 8% Blair 53.50 zaklj., 7% Blair 50 zaklj., 7% Drž. hipotekarna banka 68 zaklj., Narodna banka 4100, 4050 zaklj., Priv. agrarna banka 257, 255 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.25, Državne železnice 18.20, Trboveljska 12.90, Alpine-Montan. 11.25.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago,** 8. marca. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 86.125, za julij 85.25, za september 86.50; **koruza:** za maj 50.50, za julij 53.50, za september 54.25.

+ **Winnipeg,** 8. marca. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 68.875, za julij 70, za avgust 73.75.

+ **Ljubljanska borza** (8 t. m.) **Tendenca za žito živahna.** Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška, 79-80 kg po 147.50 — 150; sremska in banatska, 78-79 kilogramov po 145 — 147.50; **koruza** (po navadni tarifi): nova času primerno suha s kakovostno garancijo 115 — 117.50; moka: baška »0« po 245 — 250; banatska po 255 do 260.

+ **Novosadska blagovna borza** (8. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet slab. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, okolica Sombor 100 — 102, srednjebaška in sremska 101 — 103; gornjebaška 102 — 104, baška potiska in slavonska 104 — 106; gornjebanatska 98 — 100; južnobanatska 96 do 98. **Oves:** baški, sremski, slavonski 52—54. **Ječmen:** baški in sremski, 64/65 kg 70 — 72; pomladanski 67/68 kg 78 — 82. — **Koruza:** baška in sremska stara 80 do 81, baška stara okolica Sombor 81—82; baška in sremska nova 63 — 65; nova sušena 73 — 75, banatska nova sušena 70 do 71. — **Moka:** baška banatska »0gg« in »0gg« 177.50 — 197.50; »2« 157.50 — 177.50; »5« 137.50 — 157.50, »6« 107.50 — 117.50; »7« 75 — 85; »8« 72.50 — 75; sremska slavonska »0g« in »0gg« 172.50 — 187.50; »2« 152.50 — 167.50, »5« 132.50 — 147.50; »6« 102.50 — 112.50, »7« 75 — 85; »8« 72.50 — 75. **Otrobi:** baški, sremski 68—70; banatski 66 — 68. **Fižol:** baški, sremski 120 — 122.50.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (8. t. m.) **Tendenca** prijazna. Promet srednji. — **Pšenica:** za maj 9.50 — 9.51; **koruza:** za maj 10.05 — 10.10, za julij 10.23 — 10.25.

Človeštvo na tehtnici

Zgodovina človeškega rodu je stara komaj pol minute

2 milijardi ljudi, ki obljudujejo zemljo, se nam vidi ogromno število in kaj radi pretiravamo njegov pomen. Zato je vredno, da si to število ogledamo z različnih strani malo pobližje in pokažemo njegovo pravo, tako rekoč materialno vrednost v primeri s kakšnimi drugimi svetovnimi vrednostmi.

Na daljici 1 milje ima dovolj prostora vrsta 12.000 ljudi, na kvadratno miljo bi torej lahko postavili 147 milijonov oseb in vse človeštvo na površino kakšnih 13 in pol kv. milj! Že dostikrat je bilo zapisano, da bi človeštvo udobno stalo na površini Bodenskega jezera in kaj je to jezero proti površini Evrope, ki je sama neznatna proti površini vse zemlje?

Naša materialna brezpomembnost nam postane še očitnejša če si zamislimo človeštvo zbrano v prostoru in ne na ploski površini. Kako velik zaboj bi potrebovali, da bi spravili vanj vse, kar po dveh nogah hodi in se imenuje človek? Ta zaboj bi moral biti preogromen, kaj ne? Niti od daleč! Na vse tri razsežnosti bi meril komaj po 1 km ali približno trikratno višino Eiffelovega stolpa.

Napravimo preprost račun: V kubičnem kilometru je milijarda kubičnih metrov. V prostoru dveh, drug nad drugega postavljenih kubičnih metrov se lahko udobno postavi četvorica ljudi, tudi če so zelo obilni in merijo po 2 m v višino. Z drugimi besedami pomeni, da bi v našem zaboju imeli 500 milijonov takšnih prostorov po 2 m³ oziroma po 4 ljudi in v zaboju bi stalo 2000 milijonov individuov — vse človeštvo na zemlji. Vrzimo ta kubični kilometer človeštva v Bodensko jezero (kar bi ne bila tako slaba ideja) in se bo njegova gladina dvignila komaj za nekoliko — centimetrov. Tako ničev je prostor, ki ga izpolnjujemo ljudje...

A tudi, kar se teže tiče nimamo nobenega povoda, da bi se kaj posebno postavljali. Vzemimo, da je povprečna človekova teža 60 kg, naša skupna teža znaša torej 120 milijard kilogramov. Je to dosti? Če bi primerjali to težo s težo naše premičnice, ki je vendar manj nego ničev prašek v vesoljnem prostoru, bi dobili, da znašamo komaj 60 bilijonski del njene teže. To je dosti, dosti manj nego teža lešnika na največjem prekomorniku ali naselbina bakterij na meloni...

Tako smo se izmerili in pretehtali, pa smo se našli prelahke. Morda imamo kaj več upanja v našo vrednost, če se pogledamo s časovnega zrelišča? Naša zgodovina traja kvečjemu kakšen milijon let, zemlja pa je dobila svojo skorjo pred kakšnimi 2000 milijoni let. Predstavljajmo si, da je teh 2000 milijonov let toliko kakor 24 ur, en sam dan. V tem dnevu izpolnjuje celotna zgodovina človeškega rodu komaj pol minute. Tako ničevi smo tudi s te strani.

Znanost o dvojčkih

Novi izsledki potrjujejo bitno enakost dvojčkov

S problemom dvojčkov se znanost v naših dneh zelo temeljito bavi, ker nam podaja njegova rešitev zelo jasne vpoglede v vplive okolice in dedne snovi na človekov razvoj. Nemški učenjak prof. H. Schult- te objavlja v neki strokovni reviji nove izsledke o tem problemu.

Kakor vemo, delimo dvojčke v dve skupini, v istojajčne, oziroma raznojajčne. Prvi, ki izvirajo, kakor pove že ime samo, iz dveh semenskih stanic, ki sta se združili z enim samim materinim jajčecem, kažejo silno medsebojno podobnost, dočim si raznojajčni med seboj niso dosti bolj podobni nego normalni bratje in sestre med seboj.

Podobnost med istojajčnimi dvojčki zadeva predvsem reakcijo na odločilne konflikte, reakcijo na bolezni in socialni razvoj. Imajo v nasprotju z raznojajčnimi dvojčki veliko sposobnost, da se medsebojno identificirajo, t. j. da se morejo brez napora uživeti drug v drugega, v miselni in čutni svet drugega.

A tudi pri takšnih dvojčkih je eden lahko vodilen, drugi vodljiv tip. To ne bazira na razlikah v inteligenci, temveč v majhnih razlikah temperamenta. Predstave, dojemljivost, spomin so si pri obeh malo da ne enaki, način značaja, gonilne sile dejanj in koristi pa so si nekaj različne. Reakcija na vnanje dogodke se da z različno vzgojo izobličiti drugače, ne pa reakcija na notranje dogodke, ki so v tesni zvezi z identifikacijsko sposobnostjo.

Produktivne zmogljivosti, ki ne zavisijo od sveta, so si predvsem enake. To gre tako daleč, da poznata dvojčka natančno čuvstva in počutke drugega, tako natančno, da jima ni treba niti nobenih medsebojnih razjasnil, ki se jih tudi izogibljeta. Rivaliziranje, ki je med raznojajčnimi dvojčki tako pogosto, se tu nikoli ne primeri. Zaradi močne identifikacije pa nastaja tudi velik čut odgovornosti za drugega, neko samo ob sebi umevno ščitenje drugega.

Raznojajčni dvojčki kažejo pri ločenem in skupnem delu iste uspehe, pri istojajčnih dvojčkih pa je razlika v uspehih ločenega in skupnega dela zelo velika, ke rima skupno delo neki po naravi dani enaki ritem. Znan je pojav, da zagrabi istojajčnega dvojčka čuden nemir, če je ločen od drugega in doživi ta kakšno telesno ali duševno motnjo.

Akropolo popravljajo

Ostanke atenske Akropole so viharji v zadnjem času močno prizadejali. Na njeni severni strani se je utrgala več ton težka skala in zdrknila po hribu navzdol. Da bi

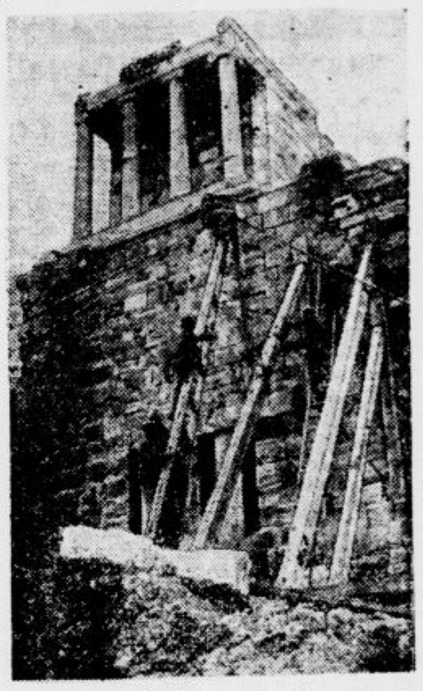

preprečila nadaljnje rušenje, je dala atenska občina preiskati teren, na katerem stoje znamenite razvaline. Pri tem so strokovnjaki ugotovili, da se kamen pod starodavno stavbo ruši zaradi tega, ker ga razjeda voda, ki curlja skozi po tenkih žilicah. Mestna uprava je sklenila, da se bodo najnevarnejša mesta zacementirala in se bo s tem preprečilo nadaljnje razdiralno delo vode. Slika kaže popravljanje znamenitega svetišča boginje Nike.

Jezero brez rib

74 kvad. kilometrov obsegajoče in 62 m globoko jezero Ostrovo v grški Makedoniji je izgubilo vse svoje ribe, ki so slovele po izbornem okusu. Postale so žrtev neznanega kužnega obolenja.

Okoliško prebivalstvo, ki je živelo stoletja od teh rib, je poklicalo vlado na pomoč in ta je sklenila, da zaredi v Ostrovu ribe iz drugih jezer. Da-li pa se bodo te ribe v tujem jim vodovju obdržale, je še vprašanje.

Dojenčki kot darilo

Vrtnar Jack Balle in bivša babica Stidleyeva sta namenila bogatejšim družinam brez otrok v Detroitu čudna darila. Zbrala sta šest dojenčkov ubožnih staršev, ki zanje niso mogli skrbeti, jim dala sveže perilo in jih neopazno odložila v nekem parku. Vsakemu dojenčku sta pripela na prsi pismo, v katerem sta določeno bogato osebo v mestu prosila, naj bi ga vzela za svojega otroka.

Tako obdarjene družine so se teh darov spočetka branile, ker so mislile, da se skriva za vsem kakšna temna zadeva. Pozvale so policijo na pomoč, a dokler bi ta zadeve ne razčistila, so se obvezale skrbeti za najdenčke. Preiskava je šele te dni imela uspeh. Balle in Stidleyeva sta izjavila, da sta svoje dejanje storila brez vsakega koristoljubja, iz samega sočutja. To pojasnilo je imelo za uspeh, da so štiri družine že adoptirale otroke, ki so jih dobile na tako čuden način, dve pa sta se obvezali skrbeti za svojega rejenčka do njiju štirinajstega leta in jima potem dobiti primerno delo.

Samo

ilustrirana slovenska revija

„Življenje in svet“

vam nudi

tedensko

pouka in zabave

v besedi in sliki

za 2 Din

Uprava: Ljubljana, Knaflјeva ul. 5

Električna luč v tibetski prestolnici

Iz Kalkute poročajo, da bo dobila prestolnica Tibeta Lhassa v kratkem električno razsvetljavo. Rezidenca Dalaj lame, ki se je še do nedavno sramežljivo skrivala pred tujci in je veljala za eno najbolj »prepovedanih mest« svoje dežele, bo zableščala v »hudičevem sijaju«.

Kabli, ki so potrebni za porazdelitev električnega toka, so že prispeli na končno postajo indske železnice, v Darjeling. Zdaj bodo prenesli 2000 zabojev čez gorske prelaze v višini 4000 m in več. Na prvem delu pota bodo nosile tovore mule, pozneje jih bodo preložili na jake in zadnjo etapo jih bodo prenašala moška pleča.

Zgodovinska izkopanina

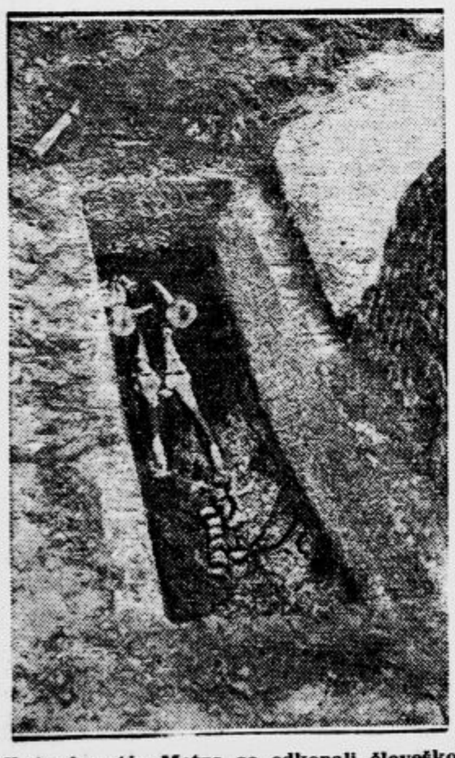

V predmestju Metza so odkopali človeško okostje in dragoceno posodje iz tretjega stoletja

Bančni ravnatelj ustrelil izsiljevalko

Tragično ljubavno razmerje s plesalko

Pred kratkim je ameriški državni predsednik Roosevelt pomilostil bivšega glavnega ravnatelja newyorške banke Everty. Mož je bil zaradi uboja obsojen na smrt, po Rooseveltovi milosti pa se mu je kazen spremenila v dosmrtno ječo.

Walt Gersham se je bil namreč pred časom seznanil v neki brooklynski beznici s 24letno plesalko Mabelo Camecyjevo. Zaljubil se je vanjo na vrat na nos. Z ozirom na svoj položaj v newyorškem finančnem svetu in glede na dejstvo, da bi ga razmerje s plesalko lahko pripravilo ob službo, je najel za svojo ljubico razkošno vilo. Tako je postala Mabela Camecy velika dama svetskega formata. To vlogo je igrala tem lažje, ker jo je ravnatelj podpiral s stalnim mesečnim prispevkom 3000 dolarjev.

Toda sčasoma se je ljubezen med Camecyjevo in Gershamom ohladila, baje po krivdi plesalke, ki je zahtevala od svojega vzdrževalca vedno večjih gmotnih žrtev. Gersham je nakazal Camecyjevi še 5000 dolarjev in izjavil, da je ta vsota mišljena kot odpravnina. Plesalka mu je nato zagrozila, da ga bo zatožila, ker ji je obljubil zakon in prelomil besedo. Takšna tožba, ki bi se bila izcimila v javen škandal, pa ni bila Gershamu nič kaj dobrodošla. Ne glede na to, da bi dala ameriška javnost v tem primeru prav tožiteljici, bi bil prišel Gersham ob svojo službo, kajti v Ameriki ne trpi nobeno bančno podjetje na vodilnem mestu moža, ki je obtožen sličnih afer. Zato je Gersham stisnil zobe in je še nekaj časa dajal plesalki denar.

Ker pa so postale zahteve Mabele Camecyjeve sčasoma takšne, da jih Gersham ni mogel več zadovoljiti, je sklenil prevarani ljubimec napraviti stvari konec. Odločil se je za samomor, toda preden bi položil roko nase, je sklenil, da mora pasti tudi ona, ki mu je zagrenila življenje. Obvestil je Mabelo Camecyjevo, da ji ne more dati niti centa več. Plesalka je vložila proti ravnatelju tožbo.

Ko sta se nato sestala, da bi se zadnjič porazgovorila o zadevi, ki se je tikala obeh, je prinesel Gersham na sestanek s seboj nabit samokres in je dvakrat ustrelil na Mabelo. Camecyjeva je podlegla poškodbam. Ko je Gersham še ležal v bolnišnici — krogla mu namreč ni prinesla smrti — so se narepenčile Američanke proti njemu ter zahtevale od državnega tožilca, naj ga obtoži zaradi uboja.

Sodišče ga je prvotno obsodilo na smrt, Roosevelt pa ga je pomilostil in mu spremenil kazen v dosmrtno ječo. Samo Rooseveltu se ima Gersham zahvaliti, da ni končal na električnem stolu in da bo morda le še kdaj užival svobodo.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ:

da so otvorili v Odesi glasbeno šolo za glasbeno posebno nadarjene otroke od 7. do 14. leta. Prva leta igrajo otroci instrumente, ki jim najbolj odgovarjajo, po 14. letu pridejo pred komisijo, ki oceni njih sposobnosti in jim predpiše nadaljnjo glasbeno izobrazbo;

da so ameriški statistiki izračunali, da se primeri 303 vseh domačih nezgod v kopalnici, kjer so pregladka tla. Zaradi tega se ameriški stavbeniki trudijo, da bi našli takšno zmes za tla v kopalnicah, kjer ne bi izpodnašalo bosih kopalcev;

da grade v Rusiji veleletalo s kinematografom in tiskarno. Razpetina kril tega aeroplana bo merila 63 m, prvi polet bo predvidoma 1. maja;

da je med zaplenjenimi avtomobili osebnih vozil dunajske mestne občine po dunajskih nemirih bil konfisciran tudi avtomobil bivše cesarice Zite;

da je umrl v Berlinu senior nemških glasbenih pedagogov, 99letni Heinefetter, dober znanec Wagnerja in Liszta ter poznejši učitelj petja slovite češke pevke Eme Destinove;

da se je pridružila »mokrim« državam ameriške Unije v zadnjem času tudi Iowa, ki je odpravila prohibicijo po 18 letih;

da ima Rim po najnovejši statistiki 1 milijon 92.000 prebivalcev, Trst pa 427 tisoč 739;

Kraljica vseh kraljic v Parizu

Gospodična Breussault, ki je bila izbrana izmed vseh za letošnjo kraljico

Nemška rasna politika

Krščanski elementi so orientalski, krščanski nazori pa puščavski!

Raziskovalec rasnih problemov, prof. dr. Günther iz Jene je te dni govoril v Berlinu o kultu rase pri Germanih. Pred uvedbo krščanstva v Nemčiji, je dejal, so Germani polagali največjo važnost na napredek rodu, na osebnost in na telesno lepoto. Bolno potomstvo so izpostavljali, zdrave otroke pa so ščitili in jih negovali. Ljubezen in zakon sta bili pri starih Germanih najvišji in najbolj nravni vrednoti. Krščanstvo nima z germanstvom nobenega stika, kajti njegovi elementi so orientalski, njegovi nazori pa iz puščave. Zato išče nemška sedanjost povratek k starim časom, kar se tudi izraža v ukrepih in smernicah sedanjega režima.

V Monakovem pa je te dni zboroval zbor strokovnjakov za narodno zdravje. Ob tej priložnosti je razvijal ministrski ravnatelj dr. Guett naslednje nazore: Preprečevanje bolnega potomstva, pospeševanje zdravega naraščaja, to je prava ljubezen do bližnjega. Dr. Guett pripisuje ogromen pomen spričevalom za sklepanje zakonov, ki naj postanejo pogoj za zakonsko zvezo. Predsednik nemškega zdravstvenega urada je poudarjal, da je važno imeti na razpolago ne le zdravnike, ampak zdravnike-ljudi, ki bodo vešči strokovnjaki, pred vsem pa ljudje, kajti samo takšen človek lahko razume in neguje bolnika.

Romagnino umoril Princea?

Zaslišanje sleparjeve vdove — Preiskava se bo raztegnila tudi na Angleško

kj — Pariz, 6. marca.

Notranje ministrstvo in kriminalna policija zatrjujeta, da se bo uganka Princejeve smrti v najkrajšem času pojasnila. Čeprav drže oblasti zadevne izsledke v največji tajnosti, ni dvoma, da je iskana zločinska tolpa, ki ima na vesti Princeja, v Parizu ali v neposredni bližini Pariza. Zaradi tega se je komisar Bonny vrnil iz Dijona ter zasleduje zločince v Parizu, posebno v krogih, kjer se je Stavisky pred svojo kariero mnogo gibal.

Romagnino in njegov zagovornik Raymond Hubert

Po neki verziji je umora Princeja osumljen bivši tajnik Staviskega Romagnino. V noči pred umorom sodnika je bil namreč Romagninov avtomobil izven garaže, kjer navadno stoji. Ker je Romagnino zaprt, so oblasti zaslišale njegovo ženo. Baje se tudi opis osebe, ki je kupila nož v bazarju hotela de la Ville in so ga pozneje našli poleg Princejevega trupla, v vsem vjema z vnanjostjo Romagnina. Oblasti raziskujejo dalje in se nadejajo, da bodo kmalu dosegle uspeh.

Parlamentarna komisija je že zaslišala ženo Staviskega, ki pa ni izpovedala nič posebnega. Venomer zatrjuje samo to, da je nedolžna. Vse, kar je vedela povedati, je bilo to, da je ona pri vsem nedolžna. Omenila pa je, da ji je mož pripovedoval, da sta sedela z ministrom Bonnetom v Stresi pri skupnem obedu. O Paulu Boncourju je izjavila, da je bivši vnanji minister prijatelj njenega očeta in da je kot odvetnik l. 1926. ustavil neki proces proti njenemu možu. Poslej ga ni več videla, čeprav govore, da je bila Paul Boncourjeva tajnica podkupljena, kar je baje dokazano s čekovnimi odrezki.

Zanimivo je, da nameravajo raztegniti oblasti afero Stavisky tudi v London. Tajnik Staviskega Romagnino, se je mudil od 24. do 26. februarja v Londonu. Bival je v spremstvu mlade ženske v nekem obrežnem hotelu. Baje je izvedel neke bančne operacije pri zavodu, ki ima v Parizu svojo podružnico. Francoska vlada bo prosila angleško notranje ministrstvo, naj dovoli njenim organom vpogled v knjige te družbe. Morda bi ta preiskava prinesla več jasnosti v to zamotano afero.

V zadevi dunajske pevke Rite Georg ni drugih novic razen te, da je poslala pevka potem, ko se je po 11urnem bivanju v Franciji zopet vrnila na Dunaj, ključe svojih zaplenjenih kovčegov po svojem odvetniku francoski policiji. Odvetnik Georgove je še pristavil, da bo policija težko odkrila kaj novega v starih gledaliških kostumih.

Rita Georg po zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom v družbi svojega pariškega odvetnika

Katastrofa ruskega veleletala

Reuterjeva agencija poroča iz Leningrada, da je v snežnem viharju treščilo na zemljo rusko veleletalo. Pri padcu so se ubili štirje potniki, med katerimi je bil tudi sotrudnik ameriške »Chicago Tribune«.

Najhitrejše podmornice

V nekem poročilu britske admiralitete stoji, da sta angleški podmornici »Severn« in »Clyde«, ki še nista dovršeni, najhitrejši podmornici na svetu. Njuna brzina bo skoro 35 km na uro. Dosedanje podmornice so se le oddaleč približale brzini, katero ugotavlja angleško mornariško ministrstvo.

Potopljeno zlato prihaja na dan

Južnoafriška družba za dviganje zakladov je sklenila z vlado Južne Afrike pogodbo, ki ji daje monopol na iskanje pred stoletji potopljenih ladij v Tafelskem zalivu, ker leži na morskem dnu 400 ladij. Zlato, ki je v teh ladjah na morskem dnu, cenijo na 20 milijonov frankov vrednosti. Potopljene ladje so bile večinoma last Vzhodnoindske družbe.

ANEKDOTA

Ko se je Masaryk l. 1918. vrnil v domovino kot predsednik republike, so ga krojači naravnost obsipali s ponudbami vsake vrste. Vsak krojač je želel postati »dvorni dobavitelj«. Masaryk pa je ponudbe odbijal po vrsti z besedami: »Ne, ne, tudi zdaj mi bodo delali obleke tam, kjer sem pred vojno napravil svoj dolg.«

VSAK DAN ENA

POPOLN SONČNI MRK

Iz organizacij JNS

Občinska organizacija v Rajhenburgu

Občni zbor občinske organizacije JNS za Rajhenburg, ki je bil 18. februarja v telovadnici osnovne šole v Senovem, je privabil prav lepo število članov. Predsednik g. dr. Benedičič je obširno poročal v delovanju organizacije v preteklem letu s posebnim ozirom na občinske volitve, ki so prinesle stranki sijajno zmago. Klerikalci so se sicer pritožili proti volitvam, a je upravno sodišče v Celju njihovo pritožbo zavrnilo.

Glavno vprašanje v občini je zaposlitev brezposelnih delavcev. Organizacija in občinski odbor vršita v polni meri svojo dolžnost. Gradnja nove ceste Senovo-Veliki Kamen je zagotovljena in so se pripravljalna dela že pričela. Siromašnim slojem je s tem preskrbljen vsaj skromen zaslužek. Pri nabiralnih akcijah za olajšanje bede brezposelnih so pokazali veliko požrtvovalnost zlasti Sokol, Narodna Odbrana, Društvo za zaščito dece in Društvo rudniških nameščencev.

Predsednik se je bavil nato z akcijo klerikalcev za odcepitev nekaterih vdruženih občin, posebno Senova, Velikega Kamna in Mrčnih Sel, ker upajo, da bi potem dobili Rajhenburg v svoje roke. Izrazil pa je prepričanje, da se njihova nakana ne bo posrečila.

Iz taniškega poročila ravnatelja meščanske šole na Senovem, g. Josipa Goriška, je razvidno, da šteje občinska organizacija 552 članov, za listo JNS pri občinskih volitvah pa je glasovalo 734 volilcev.

Pri volitvah je bil izvoljen soglasno naslednji odbor: predsednik dr. Benedičič, namestnik Blaž Jeriček, tajnik Josip Gorišek. Odborniki: Fr. Kunej, M. Brilej, Ant. Božičnik, M. Stravs, M. Kostevc, Ferd. Bavec, Fr. Črnivec, Ant. Jeriček, Al. Ajdovšek, Fr. Zakšek, Ant. Sadar, Mart. Zupanc, Peter Košar, Fr. Vrečko, Ant. Smole, Ant. Ašič, Adolf Moškon, Iv. Stenovec in Ant. Pečnik. Nadzorni odbor: Ivan Požun iz Dobrove, Leop. Kink iz Malega Kamna in Fr. Angreš iz Rajhenburga.

Občni zbor v Slovenjgradcu

Ena najagilnejših organizacij JNS v slovenjgraškem srezu je organizacija za mesto Slovenjgradec, ki je imela pred kratkim v Sokolskem domu svoj II. letni občni zbor. Zborovanja se je kljub slabemu vremenu udeležilo okrog 100 članov. Predsednik gosp. Leopold Kopač je opravičil odsotnost domačega poslanca gosp. dr. Vošnjaka, ki je bil zadržan v Beogradu, in sporočil nato, da bo ob koncu meseca večji shod, na katerega bodo poleg domačega poslanca povabljeni tudi nekateri drugi slovenski poslanci. Spomnil se je dalje lepega uspeha stranke pri občinskih volitvah, kar naj bo vzpodbuda za nadaljnje delo.

Izčrpno tajniško poročilo je podal učitelj gosp. Slavko Mrovlje. Članstvo je narastlo za 42 in šteje sedaj 143 članov. Po blagajniškem poročilu je bil na predlog gosp. Kvaca dosedanjemu odboru soglasno izrečen absolutorij.

Član banovinskega sveta in župan gosp. dr. Al. Bratkovič je po občnem zboru obširno razpravljal o zadnjem zasedanju banovinskega sveta in se dotaknil zlasti vprašanja regulacije Mislinje, nove izolirnice. Govoril je tudi o trošarini, pragmatiki občinskih tajnikov, učiteljski stanarini in o raznih drugih vprašanjih, ki zanimajo davkoplačevalce.

V imenu sreske organizacije JNS je ravnatelj meščanske šole gosp. Ferdo Sentjurc v temperamentnih besedah pozival zborovalce, naj podvoje svoje delo za procvit stranke in gospodarski napredek naroda.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen dosedanji odbor. Namesto v Maribor odhajajočega blagajnika gosp. Hmeline je bil izvoljen gosp. Kramer.

Razmah JNS v mozirski okolici

Občni zbor krajevne organizacije JNS za Mozirje okolico, ki se je vršil v navzočnosti narodnega poslanca g. R. Pustoslemška, člana banovinskega sveta g. Mat. Goričarja in predsednika sreske organizacije g. dr. Sbrizaja v gostilniških prostorih g. Kranjca v Ljubiji, je pokazal, da poganja jug. nacionalna stranka v gornjegrajskem srezu vedno močnejše korenine. Skupščine se je udeležilo nad 120 zvestih pristašev stranke, vodil pa jo je predsednik krajevne organizacije g. A. Kranjc.

Narodni poslanec g. R. Pustoslemšek je najprej obširno poročal o agrarni reformi v gornjegrajskem srezu, kjer se bo z izročevanjem parcel škofijskega veleposestva pričelo že meseca aprila, nato pa se je bavil z uspešnim delom slovenskih poslancev v Narodni skupščini. Pred vsem njim se je zahvaliti, da ni bil sprejeta nameravana trošarina na les, ki bi že tako hirajočo domačo lesno industrijo še bolj upropastila. Slovenski poslanci so izposlovali tudi velike ugodnosti za slovenske obrtnike pri sklepanju novega davčnega zakona.

Za g. poslancem je poročal g. Matija Goričar o zsedanju banovinkega sveta. Zavzel se je osebno za razširjenje ceste čez Černivec in ceste Ljubno—Logarska dolina, kakor tudi za regulacijo hudournikov Ljubije in Ljubnice.

Zborovalci so sprejeli poročili obeh govornikov z viharnim odobravanjem na znanje.

Pri volitvah je bil na predlog župana g. Žniderščiča soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik Avg. Kranjc, podpredsednik Ant. Vrabič iz Lepenjive, tajnik Bruno Goričar, blagajnik Ant. Vajd iz Lok. Odborniki: Val. Lesjak iz Šmihela. Jože Brinovšek iz Ljubije in Iv. Leskovšek iz Lepenjive. Delegati za sresko skupščino: župan Žniderščič in Jan. Atelšek iz Šmihela, Ant. Podvratnik iz Lepenjive in Jože Čokan iz Lok.

SPORT

Ilirija : Concordia

Nedeljska nogometna tekma med Ilirijo in Concordio bo sicer prijateljsko srečanje, ki se običajno sicer ne ceni tako visoko kot prvenstvene tekme, bo pa vendarle izredno interesantno zaradi primerjave med letošnjo kvaliteto ljubljanskega in zagrebškega nogometa. Ilirijanska enajstorica, v kolikor smo jo imeli priliko videti letos, je močno pridobila in se moremo s te strani nadejati le dobrega. Concordia se z vso resnostjo pripravlja na državno prvenstvo in bo gotovo predvedla nogomet posebnega razreda, saj ima v svojih vrstah tudi igralce, ki so že čestokrat nosili državni dres. Ilirijani bodo morali pokazati vse svoje znanje in vložiti mnogo volje v dosego željenega uspeha.

Tekma z zanimivo predtekmo bo na igrišču Ilirije ob Celovški cesti. Vstopnice po znižanih cenah dobite v soboto in nedeljo dopoldne v kavarni Evropi.

Rovanov memorial

Letošnje največje skakalne prireditve bodo v nedeljo na bohinjski skakalnici. Vse, kar skače, bo v nedeljo v Bohinju. Na tej naši najidealnejši skakalnici bodo tekmovalci lahko pokazali, kaj so se letos naučili. Važno je, da omogočimo skakanje vsem, ne pa samo par rutiniranejšim. Na bohinjsko skakalnico upa vsakdo! Ne bodo padli rekordi, pač pa bodo skakači pokazali, koliko so stilno napredovali, kar je za bodočnost vsakega tekmovalca brez dvoma najvažnejše.

Prireditev prične točno ob 13. Za najboljše 4 tekmovalce so pripravljena lepa simbolična darila. Razglasitev rezultatov bo ob 16. v gostilni Pristavec v Polju.

Smučarsko vrvenje v Sorici

Zadnjo nedeljo se je vršil smučarski dvodnevni tečaj v Sorici, obmejnem naselju, tik državne meje v Selški dolini. Kakor drugod, je vodil tudi ta tečaj g. Janko Sicherl, ki je prispel v ta namen iz Škofje Loke. V soboto je bilo v tamošnji šoli predavanje, naslednjega dne pa so vežbali praktične vaje. Bilo je sicer zelo hladno, a vreme jasno in solnčno, smuka izvrstna.

Kraj sam, ki leži 816 m visoko, ima najlepše, zelo prostrane in popolnoma neporaščene terene, ki omogočajo neoviran smuk. Sorčani so vajeni smučati zavoljo tega v dolgem, lepem smuku, manj znana pa jim je sigurna vožnja v zvezi s plužnimi in drugimi zavorami. Kljub pičlo odmerjenemu času je dosegel tečaj, ki se ga je udeležilo okoli 50 ljudi, zelo lepe uspehe, tako da so h koncu pričeli celo s proučavanjem površinskega lica in smuških značilnosti tamkajšnjega gorskega okoliša na podlagi zemljevidov. Smučarji so prosili, naj bi jim omogočila oblast še alpinski tečaj, ki naj bi se vršil prihodnjo zimo. Mimogrede omenjamo, da je v sorški okolici posebno značilno imenoslovje gora. Mnogo neslovanskih izrazov spominja na nemško kolonizacijo teh krajev v srednjem veku. S tečajem v Sorici je bil zaključen letošnji smučarski sport po vseh škofjeloškega območja.

Table tenis turnir ljubljanskih moštev

Sodelujejo Ilirija II, Hermes II, Reka, Slavija in Korotan

Turnir razpisuje Ljubljanski table tenis podsavez. Vršil se bo po točkah, t. j. vsak z vsakim. Moštvo tvorijo štirje gospodje, ki tekmujejo samo v singlu. Zmaga eno moštvo, ki si prvo pribori 9 točk. Dvoboj je neodločen, ako moštvi dosežeta po 8 točk. Zmaga se zabeleži z dvema točkama, remis pa z eno. Glede žog se tekmujoči klubi medsebojno sporazumejo. Posamezne dvoboje vodijo določeni delegati, katerim se morajo igrači brezpogojno pokoravati.

Pričetek vsakega dvoboja je ob delavnikih ob 19., ob nedeljah pa ob 9., v kolikor se kluba medsebojno ne dogovorita za drug čas. Prošnje za odgoditev dvobojev se bodo ugodile le v izjemnih primerih in jih morajo klubi poslati najkasneje dva dni preje na naslov podsaveznega kapetana Nagy Ernst, Ljubljana, poštni predal 175. Zmagovalno moštvo si osvoji plaketo, ki jo je podarila tvrdka »Spectrum«. Vse spore rešuje LTTP.

Termini in delegatje posameznih dvobojev so: 9. marca Slavija : Reka, delegat Nemec; 10. marca Hermes II. : Korotan, delegat Železnikar; 11. marca Reka : Ilirija II, delegat Klauser; 13. marca Ilirija II : Korotan, delegat Lojk; 16. marca Slavija : Hermes II, delegat Adamič; 17. marca Reka : Korotan, delegat Gogala; 21. marca Ilirija II : Hermes II, delegat Adamič; 23. marca Slavija : Korotan, delegat Železnikar; 24. marca Ilirija II : Slavija, delegat Klauser; 25. marca Hermes II : Reka, delegat Grünfeld. Dvoboji se vršijo v prostorih prvo imenovanih klubov.

Damsko cross country prvenstvo Jugoslavije 1934

Ljubljanski podsavez JSZS priredi 8. aprila ob 11. dopoldne cross country tek za prvenstvo Jugoslavije na 2000 m pod Cekinovim gradom s startom in ciljem pri drsališču Ilirije.

Pravico nastopa imajo družine z najmanj 6 (šest) tekačicami, od katerih najboljša četvorica vpliva na placement družine in poedinke, verificirane članice klubov JSZS. Klasifikacija družine se vrši po pravilih JLAS. Zmagovalna družina dobi naslov »Prvak Jugoslavije v cross-country teku l. 1934.«, najboljša poedinka pa naslov »Prvakinja Jugoslavije v cross-country teku l. 1934.«

Nagrade: Zmagovalna družina si pribori prehodni pokal, istotako si pribori prehodni pokal tudi prvakinja po pogojih čl. 34. t. p. p. JLAS. Prvih 6 (šest) prejme plakete. Ako bodo naknadno še darovana častna darila, bo podsavez obvestil klube potom službenih objav.

Prijave s prijavnino 50 Din za družino, 10 Din za poedinko, je poslati najkasneje do 1. aprila opoldne na naslov: Ljubljanski podsavez JSZS, Ljubljana, kavarna »Evropa«. Prijave brez prijavnine in zakasnele prijave se ne bodo upoštevale. — Tekmuje se po pravilih JLAS.

Vse sportne organizacije se ponovno opozarjajo, da rokopisi, ki ne bodo do 18. ure v redakciji, ne bodo objavljeni v številki prihodnjega dne.

Predsedstvo LNP. (Službeno.) Po nalogu JNS se poziva SK Ilirija na zasišanje, katero se vrši danes ob 18. v prostorih podsaveza v nebotičniku, IV. nadstropje. Pozivamo gg. predsednika in tajnika SK Ilirije, odnosno one gg. predstavnike SK Ilirije, ki so po pravilih opolnomočeni, da zastopajo klub, da se javijo ob določenem času v tajništvu podsaveza. — Predsedstvo LNP.

Službene objave odbora za delegiranje sodnikov. Za tekme dne 11. t. m., prijavljene OZDS, se delegirajo: v Ljubljani, igrišče Ilirije ob 15.30 Ilirija : Concordia (Zagreb) ss. g. Deržaj, stranska sodnika gg. Mrdjen in Galič; predtekma ob 14. ss. g. Dolinar. V Krnju ob 15. Korotan : Reka ss. g. Jordan. V Domžalah ob 15. Disk : Mars ps. g. Gottwald.

Klubi LNPa in člani sekcije ZNS ter sodniški kandidati se opozarjajo vnovič na naslednje: Javne tekme saveznih klubov smejo voditi samo savezni sodniki oziroma kandidati, ki jih delegirajo odbori za delegiranje sodnikov v Ljubljani odnosno pri O. O. v Mariboru, Celju ali Trbovljah. Sodniki in kandidati se ne smejo odzvati delegiranju nobenega drugega odbora pod pretnjo takojšnjega suspenza oziroma črtanja iz seznama kandidatov. Za vsako javno tekmo so klubi dolžni pismeno 4 dni pred terminom, v izjemnih primerih vsaj dva dni pred terminom, zaprositi direktno pristojni odbor za delegiranje sodnikov za sodnika. Morebitni sporazum o osebi sodnika, pravilno podpisan po obeh klubih, se mora istočasno predložiti OZDS. Tajnik: Deržaj l. r.

Službeno iz sekcije ZNS. Seja upravnega odbora sekcije ZNS bo danes ob 18.30 v kavarni »Evropa«. Tajnik.

Službene objave Mariborskega okrožnega odbora LNP. Razpored tekem za nedeljo 11. t. m.: V Mariboru na igrišču Maribora ob 14. team zelenih : teamu rdečih, ob 15.30 reprezentanca A : reprezentanca B. Službujoči odbornik g. prof. Degen. V Ptuju na igrišču SK Drave ob 14.30 SK Ptuj : SK Drava. Službujoči odbornik g. Brumen. V Murski Soboti ob 15. SK Mura : SK Panonija. Službujoči odbornik g. Peterka. V Čakovcu na igrišču Čakovečkega SK ob 15. Čakovečki SK : SK Gradjanski. Službujoči odbornik g. dr. Franetovič.

Koturaški podsavez Ljubljana. Seja upravnega odbora podsaveza bo danes ob 19.30 v posebni sobi gostilne pri »Amerikancu«, Karlovška cesta. Vse klube opozarjamo, da bo glavna skupščina Koturaskega saveza v Zagrebu 15. marca ob 19. v gostilni »Tolović«, Petrinjska 2, z običajnim dnevnim redom. Klubi, ki ne bodo poslali na to skupščino svojih zastopnikov, naj pošljejo poverilnice na naslov podsaveza. Poverilnice morajo biti podpisane od predsednika in tajnika ter opremljene s klubskim žigom.

Ljubljanski zimsko-sportni podsavez ima danes ob 20. v damski sobi kavarne Emone sejo upravnega odbora. Vsi odborniki gotovo.

Smučarski klub Ljubljana. Danes ob 18. važna seja tehničnega odbora v klubovem lokalu.

K tekmi v smuku za prvenstvo MZSP v nedeljo 11. t. m., ki jo izvede Mariborski smučarski klub iz Senjorjevega doma do Ribnice ter popoldanski tekmi odbornikov v Ribnici vozi v soboto ob 14, izpred kavarne »Jadran« poseben avtobus iz Maribora do Ribnice pod zelo ugodnimi pogoji. Upoštevajo se prijave, ki jih sprejema do petka g. Lazmička Pepo, Mariborska tekstilna tvornica, tel. 24-15. Tekma se vrši za prvenstvo Mariborskega zimsko-sportnega podsaveza. Darila se razdelijo v nedeljo popoldne v restavraciji Grögl v Breznem. Povratek avtobusa v nedeljo zvečer.

Srednješolski slalom. SK Ilirija namerava pred veliko nočjo izvesti tekmo v slalomu za moštva srednjih šol. Naprošajo se zastopniki (kapetani) moštev, da se v svrho razgovora sigurno udeleže sestanka drevi ob 17.30 v klubski sobi Ilirije (kavarna Evropa), vhod Tyrševa cesta, zadaj.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Drevi ob 18.30 bo v telovadnici osnovne šole na Grabnu gimnastični trening in country tek.. Polnoštevilno in točno! Vsi, ki imajo doma klubsko opremo, hlačke in majce, naj prineso drevi s seboj in oddajo gospodarju Gradišarju.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20.seja sekcijskega odbora pri Kočarju. Vabi se g. Košenina. Jutri bo istotam članski sestanek vseh igračev zaradi nedeljske tekme. Čebohin, Kretič, gotovo.

TSK Slovan. Danes ob 20. pri Krušiču, Moste, Ljubljanska cesta, izredno važna seja odbora.

SK Svoboda, Ljubljana. Drevi ob 20. sestanek nogometašev v Delavski zbornici. Po sestanku seja odbora.

Ljubljanski table tenis podsavez. Danes ob 19. bo v telovadnici na Ledini sestanek vseh delegatov, ki so določeni za turnir ljubljanskih moštev. Naslednji tekmovalci naj se udeležijo izbirnega turnirja za sestavo ljubljanske reprezentance: Nemec Janez, Nemec Lajoš, Horvath, Drovenik, Kavčič (vsi Hermes), Weissbacher, Žiža, Nagy, Djinovski, Stopar, Geržinič (vsi Ilirija). Ilirija in Hermes naj izvršita do torka 13. t. m. turnir po točkah best of five, med svojimi tekmovalci.

Vremensko poročilo JZSS in SPD od 8. marca: Bistrica-Boh. jezero: +2, oblačno, 50 cm snega, sneg južen, smuka dobra posebno v višjih legah. **Bled-jezero:** —1, mirno, 10 cm snega, sneg sreč, led grapav 15 centimetrov. **Kranjska gora - Ratečе-Planica:** —2, pooblačeno, mirno, 40 cm snega, sneg srenj, sankališče uporabno. Vršič in Tamar 250 cm pršiča. **Ruška koča:** —6, 65 cm pršiča, sneži, smuka ugodna. **Klopni vrh:** —4, 5 cm pršiča na podlagi 90 cm, sneži, smuka ugodna. **Pesek:** —6, 10 cm pršiča na podlagi 100 cm, sneži, smuka ugodna. **Senjorjev dom:** —7, 10 centimetrov pršiča na podlagi 100 cm, sneži, smuka ugodna. **Činžat nad Falo:** —5, 10 cm pršiča na podlagi 65 cm, sneži, smuka ugodna. **Sv. Lovrenc na Pohorju:** —6, 10 cm pršiča na podlagi 50 cm, sneži, smuka ugodna. **Ribnica na Pohorju:** —5, 50 do 60 cm snega, pršič, sneži, smuka ugodna. **Rimski vrelec:** —3, jasno, 10 cm pršiča na podlagi 25 cm, smuka ugodna. — **Od 7. marca: Smučarski dom SK Ilirije, Planica:** —5, sončno, mirno. 130 cm snega, sneg srenj, smuka izvrstna. **Dovje-Mojstrana:** jasno, smuka prav dobra. V planinah smuka idealna. Igledi za nedeljo izborni. Koča na Krmi vsako soboto in nedeljo oskrbovana. Skakalnica uporabna.

Iz življenja na deželi

ZALOG. Proračun naše občine izkazuje 378.133 Din dohodkov in 721.104 Din izdatkov. Za kritje primanjkljaja se je na seji sklenila pobirati 100 odst. občinska doklada na vse neposredne davke, katerih predpis znaša 347.328 Din. Prošnji združenja trgovcev in skupine bojevnikov za rabo občinske sejne dvorane obč. odbor ni odklonil; priporočil je le glede na varčevanje s kurjavo in razsvetljavo uporabo šolske zbornice, a če je ta premajhna, pa šolsko dvorano, kar da krajni šolski odbor drage volje na razpolago. Prodaja neobrestujoče se občinske njive z znano kulturno vrbo se razpiše v dnevnikih. Okrajno načelstvo v Ljubljani je sporočilo: Lovska zakupnina za l. 1933./34. v znesku 22.200 dinarjev je nakazana naslovu (občini). Naj se takoj poroča, zakaj prejem ni zabeležen. Občinska uprava je zavoljo tega imela 1. t. m. sejo in je razvidno iz sejnega zapisnika, da je bivši župan Gartroža Ivan v nedeljo 18. februarja letos prinesel v kritje primanjkljaja hranilno knjižico Zadružne zveze v znesku 15.872 Din, 3250 Din v gotovini in predložil troje neplačanih računov Gregorca Antona in enega svojega v skupnem znesku 3078 Din. Uprava je soglasno sklenila sprejeti le znesek omenjene gotovine 3250 Din, odklonila pa je hranilno knjižico in račune, ki se kot nepristojni vračajo in mora Gartroža Ivan povrniti ostalo v denarju, in sicer v roku 14 dni, počenši od 4. t. m. dalje. Obenem mora plačati obresti po 8 odst., ki se računajo od 1. julija l. 1933 do 31. januarja l. 1934., to je za 7 mesecev. O tem se bo v smislu sklepa poročalo tudi okrajnemu načelstvu v Ljubljani. Na seji se je dalje sklenila razpisati služba pisarniške pomožne moči in jo istočasno nastaviti s službo občinskega sluge 1. aprila letos, da se bodo mogle plače regulirati po banski uredbi. Okrajno načelstvo in davčna uprava se naprošata, da bi se takse na biciklje plačevale pri finančni kontroli v občini, ker ljudje s plačevanjem v Ljubljani izgubljajo preveč časa in imajo s tem nepotrebne izdatke. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani razglaša, da bo 10. t. m. ob 8. v čakalnici na zaloški postaji javna ustna licitacija za zakup košnje in zakup zemljiških delov, ležečih od km 417.6 do km 424.5 na levi in desni strani proge med postajama Lazami in Zalogom.

Repertoar

DRAMA.

Začetek ob 20.

Petek, 9. ob 15.: Kulturna prireditev v Črni mlaki. Izven. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

Sobota, 10.: Raj poteznikov. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Nedelja, 11. ob 15.: Praznik svetoških čebelnj. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20.: Visoška kronika. Izven. Znižane cene.

OPERA.

Začetek ob 20.

Petek, 9.: Zaprto.

Sobota, 10.: Ples v Savoju. C.

Ponovno opozarjamo na razpisani poletni abonma, ki nudi izredne ugodnosti glede cen, ki so tako nizke, da pač vsakomur omogočajo stalni poset gledališča. Prva predstava za nove C abonmaje bo v soboto 10. t. m., in sicer »Ples v Savoju«. Samo ob sebi je umevno, da imajo ta večer tudi celoletni abonenti reda C svojo predstavo.

Mariborsko gledališče

Petek, 9. ob 15.: Deseti brat. Proslava 90-letnice Jurčičevega rojstva. Dijaška predstava. Globoko znižane cene (od 10 Din navzdol).

Sobota, 10.: Vijolica. B. Gostovanje gdč. Erike Druzovičeve.

Nedelja, 11. ob 15.: Pastirček Peter in kralj Briljantin. Otroška predstava pri najnižjih cenah. (Sedeži po 10, 8, 6, 4; stojišča po 3 in 2 Din). — Ob 20.: Vijolica z Montmartra. Gostovanje gdč. Erike Druzovičeve. C.

Radio

Petek, 9. marca.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Kaj se doseže z varčevanjem (dr. Murko). — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Stara Ljubljana (Dostal). — 18.25: O socialni skrbi (Jančigaj). — 18.35: Izleti za nedeljo: Dolenjska (Pirnat). — Sokolstvo. — 19.30: Predavanje Narodne odbrane. — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Čas, poročila, plošče.

Sobota, 10. marca.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Marija Antoinetta (ga. prof. Marija Borštnikova). — 18.30: Zabavno predavanje (g. Daneš). — 19: Ljudski narod o dobrem in zlu (dr. Veber). — 19.30: Zunanjepolitični pregled. — 20: Prenos akademije mestne občine iz Uniona. Vmes napoved časa in poročila.

ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20.15: Orkestralen in pevski koncert. — 21.45: Plesna glasba. — PRAGA 19.35: Godba na pihala. — 20.05: Koncert. — 20.55: Operetna ura. — 22.30: Jazz in pesmi. — BRNO 20.05: Godba na pihala. — 20.55: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 20.02: Večer lahke glasbe. — 21.20: Chopinove klavirske skladbe. — 23.05: Plesna muzika. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 17.15: Lahka godba orkestra. — 20: Operetni večer. — 2.30: Godba za ples. — BERLIN 20.10: Popularne operetne melodije. — Lahka in plesna glasba. — MÜHLACKER 20.15: Zabaven večer. — 22.45: Plošče. — 23: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 18.30: Lahka glasba. — 19.30: Veseloigra. — 21.15: Koncert orkestra. — 22.30: Lahka in plesna glasba na ploščah. — RIM 17.10: Vokalen in instrumentalen koncert. — 21: Prenos opere iz gledališča.

Inserirajte v „JUTRU“

Kako se s svežo belo kožo pridobi ljubezen

Spoznala sem, da se da možne sve očarati z mehko, belo, svežo kožo. Vsaka žena zamore to potrditi v svoje veliko zadovoljstvo in pridobiti nove oboževalce, ako uporablja, kot jaz, novo kremo Tokalon, bele barve (ne mastne), ki sestoji iz preparirane sveže smetane in olivnega olja s pudrom, ki kožo osvežuje in jo dela belo.

Krema Tokalon pronica neprestano v kožo, ublažuje razdražene kožne žleze, zožuje razširjene pore, odstranjuje sojedce, omehča najbolj temno in raskavo kožo in je napravi belo. Krema Tokalon daje koži v treh dneh tako lepoto in svežost, kakršne ne bi mogli doseči na noben drug način. Uporabljaj naj se vsako jutro!

†

Javljamo tužnim srcem, da je naša ljubljena mama, stara mama, tašča, sestra, teta itd., gospa

Ana Čepon roj. Rihar

zasebnica, bivša gostilničarka

dne 8. marca v 70. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto ob 10. uri iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Horjul pri Vrhniki, dne 8. marca 1934.

2814 Žalujoči ostali.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Zapustila nas je za vedno naša nad vse ljubljena mama, stara mama, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

Jerica Magister

zasebnica

dne 8. t. m. po dolgem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne, blage pokojnice bo v soboto, dne 10. marca 1934., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Tržaška cesta štev. 26, na pokopališče na Viču.

Ljubljana—Moravče, dne 8. marca 1934.

Žalujoče rodbine:

Magister, Kopač, Belin.

Ljkovič Joža:

Neme žrtve

Pravijo mi pšenica, sladka pšenica! Blagrujejo me kot kraljico žit. Toda sedaj čemim v vlažni zemlji, vsa ponižana in pozabljena. Hrepeneče čakam sonca in pomladanskega vetra. S svojo edino bilko sem se že prekljuvala skozi mrzlo grudo, da se odzovem klicu Stvarnika in postanem deležna blagoslova, ki bo rosil z njegovih dobrotnih dlani. Bela, snežena planjava, ki nas je blagodejno varovala kakor topel prt, je začela giniti in kopneti. V toplem popoldnevu je poledenela skorja nekoliko odstopila od zemlje, skozi razmočene razpoke so se začeli krasti prameni zlate svetlobe, ki je oživljajoče proniknila tudi k meni.

Spočela sem se bila sredi neizmernega stvarstva kot neznaten, zrnat drobec, v katerega je dahnil Bog posebno življenje in dopadenje. Bila sem negovana od sonca, rose in mehkega vetra. Spočetka sem domovala visoko nad brazdami, rekli so mi pšenično zrno, zlato pšenično zrno. Svoje sreče sem se zavedla v varnem naročju, ko sem se pozibala skupaj s sestricami, povita z njimi v lep klas in nerazdružno tihožitje. Okoli nas so se pripogibali še drugi, nešteti klasi, svetli in dehteči, prevlečeni z zlatim bleskom, vsi zajeti v pesem vetrov in tajnega šepetanja. Sonce nas je neprestano božalo, zorele smo ter postajale čiste in bele, vredne nebeškega kruha.

Okoli nas se je odražalo življenje v tisočerih spreminkih in glasovih. Veter se je poigraval z Jezusovimi srajčkami, požrešni slak se je poširil kraj njive in nas zavistno motril s sivimi očesci. Mak se je vsak dan bol, razvnemal, prepelice so štele svoje pedi in se ljubko smukale med nami. Naša soseska je bila dolga njiva v valoviti rebri, od koder smo se lahko razgledovale širom Barja.

In potem so se razgrnile nad nami julijske noči, bele in tople. Obzorja so dolgo žarela, večerna luč ni mogla ugasniti, srebrne meglice so se topile nad Bistro, zaljubljeni klici močvirskih ptic so se trgali iz močav. Murni so se prijetno oglašali, družina za družino, z bregov v doline, vso noč, vso belo noč. Svetinje so letele iz naročja Žalostne na gori čez Pokojišče in še naprej do ajdovskega grobišča. Beli oblaki so pritiskali svoje ozke obraze k vrhovom Menišije, fantje so vriskali pri znamenju, v katerem se je sramežljivo skrivala sv. Marjeta, zajeta v rdečkasti soj večnega plamena in zveličanja.

Nekega jutra so rano pripela k nam razigrana dekleta; beli predpasniki so se nežno blesteli v jarkem soncu, nekaj prazničnega se je razodevalo v kretnjah deklet. Nismo si znale razložiti zgodnjega obiska, ko so se komaj vrgli škrjančki v naročje neba, čegar belina je neprestano migotala in se izpreminjala v lahno zelenino... Toda prekmalu je prišlo usodno spoznanje! Bridki srpi so se zabliskali in začeli neizprosno segati po žitju. Komaj znaten zvenk je šinil mimo nas, klas se je zamajal, strepetal in žalosten omahnil. Vrsta za vrsto je legala, vedno bliže, vedno bridkejše. Vrtoglavost me je prevzela, ko je tudi mene doletel ostri dotiklja. Čez čas sem se nekoliko zavedla; naš klas je ležal na tleh, naš lepi prijazni domek je bil vržen in zrušen! Komaj sem še mogla uzreti Žalostno goro in košček žive meje, kjer je žvrgolel kos in so oživljale nočne skrivnosti. Žitje je bilo kmalu požeto in povezano v snope. Naložili so nas na voze in pod večer odpeljali skozi vas. Kakor da bi nas pokladali na žrtvenik, tako so obdevali snope v kozolec. Tu smo ostale do šmarnih maš; tedaj so nas pobrali z lat. Med vriskanjem in prepevanjem so razložili snope v polkrogu po podu. Samo zlato klasje! Obstopili so nas mlatiči, zavihteli cepce, ki so nas z neumsmiljenimi udarci raztepli. Naši tihožitni domovi so bili pokončani, klasje razcefrano. Ko so pospravili prazno slamo, so nas prevejali in ločili zdravo zrno od nerodovitne ljulike.

Končno sem se znašla v tesnem, zatohlem prostoru, vsa trudna in preplašena. Tudi ostale sestrice so drhtele, dolgo se nismo mogle pomiriti. Vsak čas se je katera zdrznila in skotalila drugi v naročje. Nič več nas ni ogrevalo ljubo sonce, nič več nas ni oživljala krepilna rosa. Življenje v predalih je postalo puščobno, zrak dušljiv in mlačen. Čule smo edino strašljivo škrebljanje in tekanje sladkosnednih mišk.

V čemernem jutru so vendar zacvilila razsušena vrata v naši kašči. Vse smo prisluhnile! Rezen zrak nas je zajel, gospodinja je prinesla pehar in ga napolnila s semenskim žitom. Tudi jaz sem bila odbrana za novo žrtev! Žena nas je izročila možu, ki se je odpravil z nami na preorano polje, kjer nas je preoral. Češmilj je rdel tedaj, pajčevine so se razpredale po drnuljkah, bogata jutranja rosa se je nagrudila po leščevju. Vsak listič je imel čisto kapljico, podobno čarobnemu okencu, ki se je zlatilo v ognjenih polivkih jesenskega sonca. Črne brazde so se poželjivo odpirale pred nami; zdelo se nam je, da segajo v samo večnost. Sejalec je hodil od jamelča do nasprotnega konca in nas skrbno razsipal. Pre slehernem zamahu se je nekoliko priklonil, blažen usmev se mu je nabiral okoli ostarelih ustnic, ki so gotovo okusile marsikatero kapljo bridkosti. Ko je končal z delom, je obstal koncem njive; ozrl se je v nebo, kakor da sledi med oblaki trohico blagoslova, ki je odbran tamkaj tudi za njegovo setev. Snel je klobuk, veter se je poigraval s sivimi lasmi in blažil kmetove skrbi.

Naslednje jutro so šli železni zobje preko nas ter nas zagrebli v grudo; nekaj dni sem mirovala in prisluškovala. Grobna tišina! Kamor bi se ganila, povsod bi naletela na tesnobo in temo. Hotela sem se prižeti k razrahljani grudi, toda njene prsi so bile za me tedaj še ako mrzle, skoraj strupene. Postalo mi je težko, vlaga me je začela razjedati, moje drobno, krhko telesce je bilo premalo zavarovano proti težavam. Kako bi mogla kljubovati! Začela sem hirati, spomini so ugašali, neopaženo in tiho, kakor se potajijo rdeče jesenske zarje in zgubi zlata sled med nevšečnimi oblaki, ki ne morejo skriti ostarelih lic, s katerimi so pričakali zimo... Še sem trohnela in propadala, slednjič sem obnemogla in umrla, da obrodim tisočeri sad.

Dolgo sem ostala vklenjena v temačni košček stvarstva, da se popolnoma prerodim in doprinesem poslednjo žrtev. Bodrilen klic pa me je vnovič zdramil iz smrtnega sna in me navdal s krepko voljo, da moram preživeti temo in puščobo. Zares! Nisem bila zaman poklicana in obujena. Žalost je minila, potrtost me je zapustila. Prevzela me je skrivnostna moč, drhtenje se je polastilo mojega srca, iz katerega je začela poganjati nežna, zelena klica. Iskra upanja se je raznetila; veseli hihot oračev, ki je nepričakovano jeknil preko njiv in travnikov, me je potrdil v ponižni nadi. S slehernim korakom, ki se je oglasil vrh zemlje, se je prebujalo življenje, južni veter je zrahljal poslednje ledene grebene, zvrtinčil suho listje in se končno umaknil soncu, da zaceli rane... Tudi moje sestrice so se zdramile; vedno bolj čutim njihove kali, s katerimi nalahno odrivajo grudo in poganjajo svežo rast. Podajamo si roke in se zapredamo v belo staničevje. Vse željno čakamo na zvonove, ki bodo oznanili pomlad in vstajenje tudi nam, nemim žrtvam. Tedaj se bomo odele v svetlo zelenino, pomladni veter se bo igral z nami, sonce in rosa nas bosta prerodila in nam vrnila novo življenje, polno lepših obetov in zlatega klasja.

2 Din — Jurčičeva številka „ŽIVLJENJA IN SVETA“

KARBOPAKET

T.P. Carbopaquet

Trboveljski premog v zabojčkih

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— **davka za vsak oglas in enkratno pristojbino** Din 3.— **za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo,** Din 2.— **davka za vsak oglas in enkratno pristojbino** Din 5.— **za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo,** Din 2.— **davka za vsak oglas in enkratno pristojbino** Din 5.— **za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.**

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra“, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Čelista
prvovrstnega, s stranskim instrumentom saksofonom, eventualno jazz klavirista sprejmemo takoj. Ponudbe na upravo Dubrovačkog Kurorhestra u Dubrovniku. Naj se javi čelist Pavao Singler. 7979-1

Kontoristinjo
dobro strojepisko in stenografinjo iščemo. Prednost ima prosilka z znanjem serbohrvaščine. Oferte je nasloviti na Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani. 7972-1

Natakarico
staro do 30 let, pridno, pošteno, prikupljivo in čedne zunanjosti, zmožno tudi kuhe, sprejmem v boljšo gostilno na deželi. — Ponudbe s sliko in navedbo dosedanje službe na naslov, ki ga pove oglasni oddelek »Jutra«. 7872-1

Trg. pomočnica
specerijske stroke, s trileto prakso, zmožna gospodinjetva, dobi službo. Ponudbe s sliko na naslov, ki ga pove oglasni oddelek »Jutra«. 7947-1

Služkinjo
vajeno vseh hišnih del, kuhanja in posprevljanja sob, pridno in pošteno, sprejme Angela Grosek, Rotpoh št. 135 pri Mariboru. 7999-1

Jelonošo
(Speisenträger) tudi nemško ne zmožnega išče restavracija hotela Strukelj. 7960-1

Davčnega strokovnjaka
iščemo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Davčni strokovnjak«. 7975-1

Šiviljsko pomočnico
sprejme takoj Julka Sedlar, Poljanska cesta št. 11 8000-1

Potniki

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tovariša-potnika
ki potuje z avtomobilom po Sloveniji, in bi me vzel kot sopotnika, iščem proti dnevni odškodnini. — Sem dobro vpeljan in delam hitro. Tavčar, tovarna Vidmar, Ljubljana, Pred šolsko 19. 7951-5

Potniki!
Za razprodajo imam večjo količino blaga za moške in dameske obleke. Potniki, kateri bi proti proviziji hotel blago razprodajati, naj se javijo pod »Provizija«. 8002-5

Pouk

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. Dijaki 12 Din

Strojepisni pouk
večerni tečaj. V oddelek od 7. do 9. zvečer se sprejme še nekaj gojenk (cev). Ura 2 Din. Vpisovanje danes in jutri. Christofov učni zavod. Domobranska cesta 15. 7968-4

Službe išče

Beseda 50 para. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Soboslikar in pleskar
z mojstrskim izpitom, išče stalno zaposlenje. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 7952-2

Kontoristinja
zmožna hrvatske in nemške stenografije, dobra strojepiska, išče namestitev. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Izurjena moč«. 7964-2

Stanična kuharica
želi službo pri orožnikih, financarjih ali kaj podobnega. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7945-2

Dekle
ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, spretna tudi v ročnem delu, išče službo pri boljši družini. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7954-2

Brivski pomočnik
vojaščine prost, dober delavec in buhč štucer, išče službo za takoj. — Košar August, briveški pomočnik, Ljutomer. 7877-2

Mlad kravar
trezen in priden, želi službo za takoj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 7976-2

Prodam

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sadna drevesa
visoko- in nizkodebelne jablane ter hruške, češplje, črešnje, višnje, breskve, marelice, agrase in ribez, zajamčena rodovitnost, dobite pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. Zahtevajte cenik. 7866-6

Otroški vozček
otroška posteljica in 24 gramofonskih plošč — vse zelo poceni naprodaj na Vodnikovi cesti 13/I. Šiška 7965-6

Prodam
hladilno omaro, pinski štedilnik, kredenco, svetlobna telesa, hrastovo jedilnico, dameko spalnico, garderobne omare, preprogo 2 × 3 m², Hlas Maestera kovčegramofon s ploščami, podobe, slike in razen pribor Dnevno med 4. in 6. pop. M. S., Gorupova 4/I levo. 7960-6

Kupim

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroško gajbico
dobro ohranjeno, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7988-7

Posest

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parcela
v Karlovškem predmestju poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 7956-20

Manjšo vilo
prodam pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Solnčna in suha«. 7978-20

Dobro podjetje
z lepim posestvom in tvornico, v Ljubljani prodam. Potreben kapital 300—500 tisoč Din. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »17«. 7982-20

Trgovska hiša
v fari ob državni cesti, na prometnem kraju, vpeljana, takoj naprodaj z zalogo in inventarjem. Za vse skupaj potrebno oca 100.000 Din. — Informacije daje Grims, trg., Stara cerkev pri Kočevju. 7817-20

Kapital

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančne vloge
kupujemo in prodajamo najkulantneje. Naročila iz province izvršujemo najzanesljiveje. Za odgovor prosimo priložiti 3 Din v znamkah. Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praška ulica 6/II 90-16

Dijaške sobe

Beseda 50 par. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Dijaka
iščeta z aprilom stanovanje. Če mogoče klavir in hrana za enega. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Dijak«. 7973-22

Sobo odda

Beseda 50 par. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Prazno sobo
solnčno, oddam mirni in solidni osebi po nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7985-23

Sostanovalko
v vso oskrbo, z dobro domačo hrano sprejmem v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 7987-23

Lepo sobo
separirano, v I. nadstropju za pisarno s 1. aprilom odda drogerija »Hermes« na Miklošičevi cesti štev. 30. 7966-23

Pri sv. Krištofu
oddam 1 majhno in 1 veliko sobo s posebnim vhodom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 7984-23

Sobe išče

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovec
ki prihaja enkrat na teden za en dan v Ljubljano — išče pri samostojni osebi čisto, majhno sobo s strogo separiranim vhodom — po možnosti v centru. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Naznaka cijene«. 7950-23/a

Stanovanje odda

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob stanovanje
s pritiklinami oddam Cesta na Loko št. 23. 7886-21

Enosob. stanovanje
mansardno, oddam s 1. majem. Ogledati med 3. in 6. na Bleiweisovi cesti 9/II. 7974-21

Enosob. stanovanje
s pritiklinami oddam takoj ali pozneje v centru mlajšima zakoncema brez otrok ali z 1 otrokom. Prijave z naslovom in poklicem na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Zelo ugodno«. 8001-21

Obrt

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Specijalna prikrojevalnica
izdeluje vse kroje (šnite) po meri in žurnalu, izgotavlja prvovrstne obleke kostume in plašče ter popravlja krojenje. — Jožica Kumelj, izvežbana v inozemstvu. Gledališka ul. 7 pritličje. 7989-30

Lokali

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal
za slaščičarno in mlekarno v centru mesta za 600 Din oddam proti odkupu inventarja. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodno«. 7983-19

Stroji

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Turbino
za padec 2.5 m in 2000 litrsek, s stoječo ali ležečo osjo, kupim. Ponudbe z opisom in ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Turbina«. 7958-29

Živali

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Srnjaček
10 mesecev star, vzgojen naprostem, ki pride k človeku na klic »Hanele, naprodaj po ugodni ceni. — Pojasnila daje Pavše Friderik v Stari cerkvi št. 35 7948-27

Ženitve

Beseda 2 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Drž. uslužbenec
uradnik, bi želel pridno in simpatično dekle iz Slovenije, z dežele, staro 22—27 let, z nekaj dote. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sreča v hiši«. 7963-25

Dopisi

Beseda 2 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Milena
Želim te spoznati.... 7971-24

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvignili sledeče šifre: A, Avto, Brezskrbna starost, Brez kuhe, Bodočnost, Brez konkurence, Čedna in postavna ima prednost, Čista soba, Ceni, Do 300.000 Din, Dobro idoča trgovina Dom sreče, Diskrecija, Din 300, Denar, Diskrecija zajamčena, Dobra bodočnost, Dobra moč, Dr. C., Elektromotor, Ekonom, Engro Ljubljana, Ekonom, Galvanizacija, Grad, Hiša z vrtom, Humorist, Hud pes, Idealna gospodinja, Idealno, Inženjer, Kinooperator nujno, Janko Klemenčič, Komfortno, Lastni dom, Mirna urednica, Marec 1934 Moško kolo, Merkantil, Miklošičeva c., Medarec, Nujno rabim, Novac, Nujno, Novo življenje, Osamljena, Ob nedeljah odsoten, Organizacija, Pisarna, Potreben, Popolnoma izvežban, Pošten 30, Posestvo pri Kranju, Poleg univerze, Parni kotel, Posestvo, Posojilo 1934, Radio 1899, Rabim takoj, Rešitelj treh življenj, Sprejna, Skladiščnik, Solnčno, Stalna služba poka, Sladoledarka

Glasbila

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avtomatičen gramofon
na prodaj v gostilni »Pod Taborom«, Černuče št. 48. 7955-26

Les

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kostanjev taninski les
v skorji in obeljen kupuje stalno in plača proti duplikatu: Hadi, Novo mesto 92-15

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je naša dobra, od nas vseh iskreno ljubljena mati, stara mati, tašča, sestra in svakinja, gospa

NEŽA KAMUŠIČ
roj. Rijavec

dne 7. marca po dolgi bolezni, v svojem 76. letu, previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki nepozabne pokojnice bodo položeni dne 9. marca na mestnem pokopališču v Gorici k večnemu počitku.

Gorica, Grahovo, Ljubljana, dne 8. marca 1934.

2813 **Žalujoče rodbine:**
DR. KAMUŠIČ, REJEC, TOROŠ, RIJAVEC in ŠTURM

Preminul nam je po dolgem trpljenju, v 59. letu starosti naš iskreno ljubljeni mož, oče in brat, gospod

Šoštarič Aleš
šolski upravitelj v pokoju

Pogreb se je vršil 7. t. m. ob 3. uri iz hiše žalosti.

Tu je bil šolski deci skrbni oče celo desetletje.

Trdkova v Prekmurju, dne 5. marca 1934.

Žalujoči ostali.

2809

Ljuba Jurković:

(Ilustriral V. Mazi)

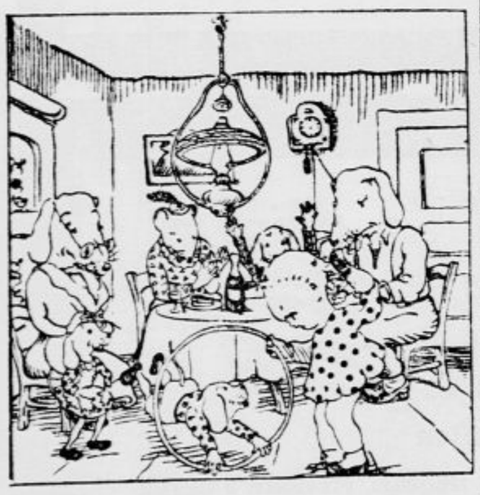

20.

Da bi jo spravili v dobro voljo, so Šarikovi prirejali domače zabave, na katerih je Ilo zmerom obilo smeha in šal. Tudi stari Beli Miš, knez Liptavski, je prihajal nanje; ta je imel malo Lili posebno rad. Mali Fič je skakal skozi obroč, ostali s Šarikom vred pa so kazali druge umetnije. Ob tem se je Lili nekoliko razvedrila in pozabila svoje gorje.

Ureduje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezersek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani